Тошкент ҳақиқати

• № 37 (10.614).

1994 йил 28 май шанба

Сотувда эркин нархда

1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН НАШР ЭТИЛМОҚДА.

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

ЧОРШАНБА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ.

ҚАРДОШЛИК ТАНТАНАСИ

Республикамизда ўтган Қозоғистон кунлари икки халқ, икки давлат тарихида муҳим воқеа сифатида қайд этилса ажаб эмас. Бир ҳафта мобайнида Ўзбекистон пойтахти — Тошкентда, Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар марказида, юртимизнинг шаҳар-қишлоқларида дўстлик, биродарлик, қон-қардошлик тантаналари ўзгача файзу тароват билан давом этди.

Қардошлик анжуманлари, ўзаро борди-келдилар, адабиёт ва санъат декадалари собиқ СССР салтанати даврида ҳам кўп бўлган. Дўстлик, қардошлик, қондошлик борасидаги сўзларни ҳам хўп эшитганмиз. Аммо, икки халқ вакилларидаги бу қадар ҳамжиҳатлик, бу қадар самимият ва иliқликни энди кўришимиз. Бу кунлар ҳар иккала халқ учун ҳам, ўз биродарини, ўз қардошини қайтадан таниш, англаш онлари бўлди. Негаки, аввалги қардошлик анжуманларидан фарқли ўлароқ, бу галги дўстлик маросимлари ҳар иккала давлатнинг мустақиллиги ва эгаменлиги шароитида ўтди. Шу боис, улар фақат халқларимизнинг маънавий, руҳий алоқалари билан эмас, балки икки халқ вакилларининг иқтисодиёт, тадбиркорлик, ишбилармонлик борасидаги фикр алмашувлари, икки давлат раҳбарларининг ўзаро муносабатларга доир учрашув ва суҳбатлари билан ҳам айрича аҳамият касб этди. Анжуман кунлари икки томонлама муҳим ҳужжатлар ҳам имзоланди. Хуллас, республикамизда ўтган Қозоғистон кунлари икки халқ, икки давлат муносабатларини янги босқичга кўтарди, чинакамига қардошлик тантанасига айланди.

27 май куни "Туркистон" саройида Ўзбекистонда Қозоғистон Республикаси кунларининг ёпилишига бағишланган тантанали маросим бўлди. Уни мазкур анжуманни ўтказиш республика ташкилот қўмитасининг раиси, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков кириш нутқи билан очди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Ўзбекистонда Қозоғистон Республикаси кунлари қатнашчиларининг бир гуруҳини мукофотлаш тўғрисидаги Фармонини Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Х. Жўраев ўқиб берди. И. Жўрабеков унвон ва фахрий ёрлиқ соҳибларини самимий қутлаб, мукофотларни топширди.

Республика Бош вазирининг ўринбосари М. Қорабоев Ўзбекистонда Қозоғистон кунлари муносабати билан ўтказилган тадбирлар ҳақида ахборот берди. Қозоғистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Т. Абулсеитов Ўзбекистонда Қозоғистон кунлари катта муваффақият билан ўтганини таъкидлаб, ўзбек заминида кўрсатилган иззат-икром учун ўзбек халқига, Ўзбекистон Президентига миннатдорлик билдирди.

Ўзбекистон Президенти Фармони билан мукофотланганлар номидан сўзга чиққан Қозоғистон халқ артисти Т. Жамонқулов ўзбек, қозоқ халқларининг азалий дўстлиги, хос хусусиятлари ҳақида гапирди. Алоҳида эътибор учун ўзбек халқига, Ўзбекистон Президентига олқишлар айтди.

Ўзбекистон халқ шоири Ҳ. Худойбердиева Ўзбекистонда ўтган Қозоғистон кунларининг аҳамияти, қардошлик алоқаларининг абадийлиги хусусида сўзлади.

Ўзбекистонда Қозоғистон Республикаси кунларининг ёпилишига бағишланган маросим сўнгида Қозоғистон ва Ўзбекистон санъат усталари иштирокида катта концерт бўлди.

ЎЗА

Ҳалима ХУДОЙБЕРДИЕВА,
Ўзбекистон халқ шоири

ҚОЗОҚ ДЎСТЛАРГА

Биз асли бир онанинг
Эгиз болаларимиз.
Жаҳолатга, қонхўрликка
Бигиз болаларимиз.

Сувимизнинг томчисини
Таҳирлиги, тузи бир —
Империя қамчисининг
Елкамизда изи бор.

Тарихимиз бирдир бизнинг—
Кўз ёшларда чўмилган.
Турон, Рисқул, Чўлпон
Бир ўрага кўмилган.

Шўрпешоналигимизу
Дарду нидомиз бирдир.
Бугун... озод туғимизу
Дину худомиз бирдир.

Не кунларга биз гувоҳмиз,
Бутландик, чил-чил бўлсак.
Шоҳ бўлсак, биз икки
шоҳмиз,
Икки қулмиз, қул бўлсак.

Ўлжас, Роза қозоқ даштин
Саратони, ёзидир.
Алибекнинг асли улкан,
Асли Қурмонғозидир.

Турк тўзиши тўхтади, денг
Айнимаган қон енгди.
Абай, навоийзодалар
Фақат юксалгай энди!

Иншооллоҳ, шундай бўлгай,
Мудом ҳалол томон бўл.
Пешонангдан ўпдим, азиз
Қозоқ оғам, омон бўл!

Суратларда: Ўзбекистонда Қозоғистон кунлари ёпилиши.

А. ЗУФАРОВ суратлари (ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

1994 ЙИЛНИНГ 1 ИЮНИДАН МЕҲНАТ ҲАҚИ, ПЕНСИЯЛАР ВА СТИПЕНДИЯЛАРНИНГ МИҚДОРЛАРИНИ ОШИРИШ ТЎҒРИСИДА

1. Ўзбекистон Республикасининг ҳудудида 1994 йилнинг 1 июнидан бошлаб:

Иш ҳақи ўрта ҳисобда 1,5 баробар оширилсин ва иш ҳақининг энг оз миқдори ойига 70000 сўм-купон миқдорида;

фуқароларнинг солиқ олинмайдиган даромадларининг энг паст даражаси ойига 70000 сўм-купон миқдорида;

ҳозир амалда бўлган барча турдаги пенсияларнинг миқдорлари ўрта ҳисобда 1,5 баробар оширилсин ва меҳнат пенсиясининг энг оз миқдори ойига 75000 сўм-купон қилиб белгилансин.

2. 1994 йилнинг 1 июнидан олий ўқув юртлари талабаларининг, техникумлар ва ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларининг стипендиялари ўрта ҳисобда 1,5 баробар кўпайтирилсин.

3. Вазирликлар ва идоралар, Қорақалпоғистон Республикасининг Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари, бюджетдан пул билан таъминланадиган ташкилотлар ва муассасалар, Ўзбекистон Республикасининг ижтимоий таъминот вазирлиги меҳнатга ҳақ тўлашнинг ягона тариф сеткаси разрядларига мувофиқ пенсиялар, стипендияларнинг ва ходимлар мансаб окладларининг миқдорлари ўз вақтида қайтадан ҳисоблаб чиқилишини таъминласинлар.

4. Бюджетдан пул билан таъминланадиган муассасалар ва ташкилотлар ходимларининг иш ҳақини, пенсиялар ва стипендияларни ошириш билан боғлиқ харажатлар республика давлат бюджети ва ижтимоий суғурта жамғармаси маблағлари ҳисобидан қоплансин.

5. Мулкчилик шаклларидан қатъи назар, хўжалик ҳисобидаги корхоналар ва ташкилотларга мазкур фармонга мувофиқ меҳнат ҳақини даромад манбалари қидириб топилишига қараб, даромад манбалари вақтинча етишмай қолган тақдирда эса банк муассасалари аниқ мақсад учун берадиган кредитлар ҳисобидан ошириш тавсия қилинсин.

6. Ушбу фармоннинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Вазирлар Маҳкамасига юклатилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1994 йил 26 май

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ҚЎШИМЧА ҚИЙМАТДАН ОЛИНАДИГАН СОЛИҚ МИҚДОРИНИ КАМАЙТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Мулкчилик шаклларидан қатъи назар, республиканинг хўжалик ҳисобидаги корхоналари ва ташкилотларининг иш ҳақини ошириш учун зарур шарт-шароитларни вужудга келтириш мақсадида:

1. 1994 йилнинг 1 июлидан бошлаб қўшимча қийматдан олинадиган солиқ миқдорини 25 фоиздан 20 фоизга камайтириш максадга мувофиқ деб топилсин.

Вазирлар Маҳкамаси амалдаги қонун ҳужжатларига ўзгартиришлар киритиш тўғрисидаги таклифларни белгиланган тартибда Ўзбекистон Республикасининг Олий Кенгашига тақдим этсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1993 йил 13 сентябрдаги 648-сон фармонининг 7-банди ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1994 йил 26 май

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОНДА ҚОЗОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ КУНЛАРИ ҚАТНАШЧИЛАРИНИНГ БИР ГУРУҲИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистонда Қозоғистон Республикаси кунларига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишда фидокорона меҳнати ҳамда юксак маҳоратини намойиш этгани учун қуйидагиларга фахрий унвонлар берилсин:

"ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТ"

Баспакова Жамила — Абай номидаги давлат академик опера ва балет театри солисти

Мусахўжаева Оймон — "Солистлар академияси" дастаси бадиий раҳбари, Қозоғистон Республикаси халқ артисти.

Оразбоев Собит Кўнирбоевич — М. Авезов номидаги драма театри артисти, Қозоғистон Республикаси халқ артисти.

Римбоева Роза Қуанишевна — "Қозоқконцерт" республика бирлашмаси солисти, Қозоғистон Республикаси халқ артисти

"ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ"

Нусипжонов Нурғали Нусипжонович — Абай номидаги давлат академик опера ва балет театри солисти, Қозоғистон Республикаси халқ артисти

Усенбоева Нуржамол Пернебековна — Абай номидаги давлат академик опера ва балет театри солисти, Қозоғистон Республикасида хизмат кўрсатган артист

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАНСИН:

Абдукаримов Оролбой Абдукаримович — Қозоғистон Республикаси Президенти ва Вазирлар Маҳкамаси девони ташкилий ишлар ва маҳаллий маъмуриятлар бўлими мудири

Аспетова Гулжон — М. Авезов номидаги драма театри актрисаси, Қозоғистон Республикаси халқ артисти

Бойгелдиев Умирбек — Жамбул вилояти маъмурияти бошлиғи

Ералиева Мадина — Суюнбой номидаги Алмати вилоят филармонияси солисти, Қозоғистон Республикасида хизмат кўрсатган артист

Есимов Гафиз — Абай номидаги давлат академик опера ва балет театри солисти, Қозоғистон Республикаси халқ артисти

Жамонқулов Тунгишбой — М. Авезов номидаги драма театри директори, Қозоғистон Республикаси халқ артисти

Жунусов Макпал — "Қозоқконцерт" республика бирлашмаси солисти, Қозоғистон Республикасида хизмат кўрсатган артист

Кожахметов Султонбек Мирзаҳмедович — Миллий фанлар академияси металлургия ва бойитиш институти директори, Қозоғистон Республикаси Миллий фанлар академияси академиги

Степанов Владимир Михайлович — Қозоғистон вабога қарши кураш марказининг директори, Алмати шаҳри

Тарасова Инесса — Абай номидаги давлат академик опера ва балет театри солисти, Алмати шаҳри

Турисбеков Заутбек Каусбекович — Жанубий Қозоғистон вилояти маъмурияти бошлиғи

Ўрозғалиев Раҳим Олмабекович — Қозоғистон Қишлоқ хўжалик фанлари академияси вице-президенти

Шалабоев Мурод — Абай номидаги давлат академик опера ва балет театри солисти, Қозоғистон Республикасида хизмат кўрсатган артист

Шавхаманов Сеилбек — Қизил Ўрда маъмурияти бошлиғи

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 26 май.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

"ВИЗА" ДЕБЕТ ВА КРЕДИТ КАРТОЧКАЛАРИНИ МУОМАЛАГА ЧИҚАРИШНИ ЖАДАЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, хусусий мулк манфаатларини ҳимоя қилиш ва тадбиркорликни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида" 1994 йил 21 январдаги фармонининг ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг ўзининг "VISA" дебет ва кредит карточкаларини муомалага чиқаришни жадаллаштиришга доир қисмини бажариш юзасидан Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. 1994 йилнинг 25 апрелида республикада хорижий банкларнинг "VISA" карточкаларига хизмат кўрсатиш дастури бошланганлиги, 14 июндан бошлаб эса Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ҳамда хорижий мамлакатларда ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг "VISA" карточкаларининг муомалага чиқарилиши ва уларга хизмат кўрсатилиши маълумот учун қабул қилинсин.

2. Чет эл валюталарининг сохта банкнотлари кириб келишига йўл қўймаслик мақсадида белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистонда "VISA" карточкаларининг муомалага киритилиши муносабати билан, мулкчилик шаклларидан қатъи назар, республика корхона ва ташкилотлари, шунингдек, жисмоний шахслар томонидан чет эл валютасидаги нақд пулли тўлов — ҳисоб-китоб операциялари асосан "VISA" карточкалари бўйича амалга оширилади.

Республика вазирликлари, давлат қўмиталари, концернлар, уюшмалар, банк муассасалари, корхоналар ва тижорат тузилмалари чет мамлакатларга доимий равишда бориб турадиган ходимлар учун, белгиланган лимитлар доирасида, хизмат сафарлари харажатлари маблағларидан фойдаланишнинг ташқи иқтисодий фаолият миллий банки томонидан чиқарилган "VISA" карточкалари ёрдамида нақд пулсиз тизимига ўтишни таъминласинлар.

3. "Ўзбексавдо" давлат уюшмаси, "Ўзбекбирлашув", "Ўзбектуризм" миллий компанияси, "Ўзбекистон ҳаво йўллари" миллий авиакомпанияси ва эркин муомаладаги валютада хизмат кўрсатувчи бошқа тузилмалар тасарруфларидаги иловага мувофиқ корхона ва ташкилотлар билан ташқи иқтисодий фаолият миллий банки ўртасида Ўзбекистон Республикаси ташқи иқтисодий фаолият миллий банки ҳамда хорижий банклар томонидан чиқарилган "VISA" карточкаларини муомалага киритиш бўйича шартномалар тузишни 1994 йилнинг 10 июнигача таъминласинлар.

Маълумот учун қабул қилинсинки, халқаро нормаларга мувофиқ, ташкилот ва корхоналар "VISA" карточкалари бўйича хизмат кўрсатишни хизматлар ва товарлар нархларига операцияларни бажарганлик учун воситачилик харажатларини қўшмасдан амалга оширадилар.

4. Ўзбекистон Республикаси ташқи иқтисодий фаолият миллий банки манфаатдор идоралар билан биргаликда иловада кўрсатилган ташкилот ва корхоналарни ҳамда "VISA" карточкалари бўйича хизмат кўрсатишда қатнашувчиларни зарур асбоб-анжомлар, жиҳозлар билан таъминласин, уларнинг ходимларини ўқитишни ташкил этсин. Натижаларини 1994 йилнинг 1 августигача Вазирлар Маҳкамасига маълум қилсин.

5. Алоқа вазирлиги Ўзбекистон Республикаси ташқи иқтисодий фаолият миллий банки талабномаларига биноан тегишли тур ва сифатдаги алоқа каналлари беришни, шунингдек, "VISA" карточкалари бўйича хизмат кўрсатишни ташкил этиш учун телекоммуникация хизматлари кўрсатишни таъминласин.

6. Ўзбекистон Республикаси ташқи иқтисодий фаолият миллий банки хорижий мамлакатлардаги савдо ва хизмат кўрсатиш шохобчаларига "VISA" карточкалари эгаларига улар бўйича хизмат кўрсатиш қоидаларини тушунтиришга доир зарур чора-тадбирларни кўрсин.

7. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош Вазири ўринбосари У. Т. Султонов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И.КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 26 май.

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Қадрли Президент жаноблари, ўтган йил ноябрь ойида Сизни Бирлашган Қироллликда меҳмоним сифатида қутлаганимдан жуда мамнун бўлган эдим.

Сиз билан учрашиш имкониятидан қониқиш ҳосил қилдим ва ташрифингиз шу қадар муваффақиятли ўтганидан жуда хурсандман.

Британияда Ўзбекистонга қизиқиш тобора кучайиб бормоқда, мен бу қизиқишни бундан буён ҳам қўллаб-қувватламоқчиман. Ёдингизда бўлса тушки зиёфат чоғида савдо вакилларини юбориш масаласини муҳокама қилган эдик. Бу вакилларга давлат вазири Тим Эггар бошчилик қилиши ва сизга ушбу мактубни топшириши мен учун кўнгиллидир.

Ўзбекистоннинг иқтисодий тараққиётини янада юксалтиришга қатъий аҳд қилганингизни биламан. Табиат ресурсларидан фойдаланишда Ўзбекистонга кўмаклашиш учун имконияти катта кўпгина Британия компаниялари намоёндалари шу делегация таркибида бор. Масалан, "Лонро", "Трафальгар хаус", "Жи-пи-ти", "Бэбкок", "Барклейз" ва "Ротшильд" каби Британия компаниялари кон-руда саноатида, қурилишда, телекоммуникация, энергетика ва молиявий хизмат кўрсатишда Ўзбекистонда ўз бизнесини янада чуқурлаштириш ниятидадир. "Мередит Жоунс" билан "Фарғона" қўшма корхонасини барпо этиш хусусидаги музокаралар муваффақиятли ўтаётганини ва республикангизда тамаки саноатини ривожлантириш тўғрисида яқинда битим имзоланганини эшитиб хурсанд бўлдим.

Делегация ташрифи чоғида тузилажак савдо ва саноат бўйича Ўзбекистон-Британия кенгаши ўзаро савдо-сотиқнинг ҳамма жиҳатларини муҳокама қилиш учун компанияларимизга бебаҳо имконият беради. Бу кенгаш Сизнинг қўллаб-қувватлашингиздан манфаатдорлигини биламан.

Тошкентдаги элчимиз мамлакатларимиз ўртасида барча соҳалардаги алоқаларни кенгайтираверади, мен эса Ўзбекистонга ташриф буюриш тўғрисидаги эзгу таклифингизни қулай пайтда қабул қилиш имконига эга бўламан, деб умид қиламан.

Самимий ҳурмат билан, ЖОН МЕЙЖОР,
Буюк Британия бош вазири.

1994 йил 19 май.

ШАҲАР КЕНГАШИ СЕССИЯСИ

Халқ депутатлари Янгийўл шаҳар Кенгашининг сессияси бўлди. Унда ташкилий масала кўрилди. Ш. Каримов аризасига мувофиқ шаҳар ҳокими вазифасидан озод этилди. Янгийўл шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари бўлиб ишлаб келаётган Ш. Қорабоев шаҳар ҳокими этиб тасдиқланди.

Сессияда Тошкент вилояти ҳокими М. Икромов сўзга чиқди.

(ЎЗА)

• Сўнгги қўнғироқ

СИЗЛАРГА ОҚ ЙЎЛ!

Республикамиз мактабларида сўнгги қўнғироқ жаранглади. Юқори синф ўқувчилари қувноқ болалик ва беғам ёшлик билан хайрлашадиган бу байрамга ёхши кийинган ҳолда, гулдасталар билан келишди.

Мактабларда бу байрамга яхши тайёргарлик кўрилган, ўқувчилар азиз меҳмонлар — ота-оналарни хурсанд қилиш учун шеърлар ёдлаган, куй-қўшиқлар тайёрлаган эди. Мактаб билан хайрлашув байрамона руҳда ўтди. Кечаги ўқувчилар энди янги оламга — мустақил ҳаётга қадам қўяди.

Бугун улар мактаб билан хайрлашишди, бироқ эртага бу даргоҳга яна — имтиҳон топширишга келишади. Бу имтиҳон — улар учун янги ҳаёт остонаси олдидаги дастлабки синов ҳамдир. Кўпгина мактабларда имтиҳонлар янгича — тест асосида ўтади, бинобарин, битирувчиларнинг ҳақиқий билимига баҳо берилади.

...Кимдир билимни олий ўқув юртларида давом эттиради, кимдир завод-фабрикада, кимдир далада меҳнат қилишга отланади. Уларнинг барчасига тилагимиз шу: сизларга оқ йўл! Омад ёр бўлсин!

(ЎзА мухбири).

Ўзбекистон Республикасининг Қонуни

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ВИЛОЯТ, ТУМАН ВА ШАҲАР КЕНГАШЛАРИГА САЙЛОВ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши 3-бетда).

Рўйхатга олинган депутатликка номзодлар уларни депутатликка номзод этиб кўрсатган сиёсий партия ўз фаолиятини тўхтатган тақдирда ҳам депутатликка номзодлик мақомидан маҳрум бўладилар.

Депутатликка номзод сайловга қадар истаган вақтида номзодликдан воз кечиши мумкин. Бунинг учун у тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясига ариза билан мурожаат қилади.

VI. САЙЛОВЧИЛАРНИНГ РЎЙХАТЛАРИ. САЙЛОВ БЮЛЛЕТЕНИ

29-модда. Сайловчиларнинг рўйхатларини тузиш

Сайлов кунига қадар ёки сайлов кунида 18 ёшга тўладиган, рўйхат тузилаётган вақтда мазкур сайлов участкаси ҳудудида доимий ёки вақтинча истиқомат қилиб келаётган Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг фамилиялари сайловчилар рўйхатига киритилади.

Ҳар бир сайловчи фақат битта сайловчилар рўйхатига киритилиши мумкин.

Сайловчилар рўйхати ҳар бир сайлов участкаси бўйича участка сайлов комиссияси томонидан тузилиб, уни комиссия раиси ва котиби имзолайди. Участка сайлов комиссияси сайловчилар рўйхатини тузиш ишида қатнашишга жамоатчилик вакилларини жалб этиши мумкин.

Туманлар ва шаҳарларнинг ҳокимликлари сайловчиларни ҳисобга олишни таъминлайдилар ва участка сайлов комиссияларига тегишли ҳудудда истиқомат қилувчи сайловчилар тўғрисида сайловчилар рўйхатини тузиш учун зарур маълумотларни берадилар.

Ҳарбий қисмлардаги сайловчи-ҳарбий хизматчиларнинг, шунингдек ҳарбий хизматчилар оила аъзоларининг ва бошқа сайловчиларнинг рўйхатлари, башарти улар ҳарбий қисмлар жойлашган ерда истиқомат қилсалар, ҳарбий қисмларнинг командирлари тақдим этган маълумотлар асосида тузилади. Ҳарбий қисмлардан ташқарида истиқомат қилувчи ҳарбий хизматчилар ўзаларининг турар жойлари бўйича умумий асосларда сайловчилар рўйхатига киритиладилар.

Санаторийлар ва дам олиш уйларида, касалхоналар ва бошқа стационар даволаш муассасаларида тузилган сайлов участкалари бўйича сайловчиларнинг рўйхатлари мазкур муассасалар (идоралар) раҳбарларининг тақдим этган маълумотлари асосида тузилади.

Сайловчиларнинг фамилиялари сайловчилар рўйхатида овоз беришни ташкил этиш учун қулай бўлган тартибда кўрсатилади.

Рўйхатда ҳар бир сайловчининг фамилияси, исми, отасининг исми, туғилган санаси ва манзили акс эттирилади.

30-модда. Фуқароларни сайловчилар рўйхатлари билан таништириш

Сайловчиларнинг рўйхатлари сайловга ўн беш кун қолганида, санаторийлар ва дам олиш уйларида, касалхоналар ва бошқа стационар даволаш муассасаларида, олис ва бориш қийин бўлган жойларда тузилган сайлов участкаларида эса — сайловга етти кун қолганида ҳамма танишиши учун тақдим қилинади. Участка сайлов комиссияси рўйхат билан танишиш жойи ва вақти тўғрисида сайловчиларни хабардор этади.

Фуқароларга участка сайлов комиссияси биносида сайловчилар рўйхати билан танишиш имконияти таъминланади.

31-модда. Сайловчилар рўйхатлари хусусида баҳслашув

Ўзбекистон Республикасининг ҳар бир фуқароси сайловчилар рўйхатидаги хато ёки ноаниқлик тўғрисида участка сайлов комиссиясига арз қилиши мумкин. Участка сайлов комиссияси йигирма тўрт соат ичида бундай аризани кўриб чиқиши ва хатони тузатиши ёки аризачига унинг аризаси рад этилишининг асослари кўрсатилган ҳолда маълумотнома бериши шарт.

Сайлов комиссиясининг хатти-ҳаракати ва қарори устидан қонунда белгилаб қўйилган тартибда судга шикоят қилиниши мумкин.

32-модда. Сайлов бюллетени

Сайлов бюллетенига депутатликка номзоднинг фамилияси, исми, отасининг исми алифбо тартибида киритилиб, унинг туғилган йили, партияга мансублиги, эгаллаб турган лавозими (машғулотининг тури) ва уни депутатликка номзод этиб кўрсатган органнинг номи кўрсатилади.

Бюллетенлар давлат тилида, шунингдек тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясининг қарорига биноан сайлов округи аҳолисининг кўпчилиги муомала қиладиган тилларда нашр этилади.

33-модда. Сайлов бюллетенларини етказиб бериш

Участка сайлов комиссиялари сайлов бюллетенларини округ сайлов комиссияларидан кечи билан сайловга уч кун қолганида оладилар. Бюллетенлар берилганлиги ва олинганлигини тегишли округ ва участка сайлов комиссияларининг раиси ёки раис ўринбосари ёхуд котиби ўз имзоси билан тасдиқлайди.

VII. ОВОЗ БЕРИШ ВА САЙЛОВ НАТИЖАЛАРИНИ АНИҚЛАШ

34-модда. Овоз бериш биноси

Овоз бериш махсус ажратилган биноларда ўтказилиб, бу биноларда яширин овоз бериш учун етарли миқдордаги кабина ёки хоналар жиҳозланган, сайлов бюллетенлари бериш учун жой ажратилган ва сайлов қутилари қўйилган бўлиши лозим. Сайлов қутилари уларнинг ёнига овоз берувчилар албатта яширин овоз бериш кабиналари ёки хоналаридан ўтиб борадиган қилиб жойлаштирилади. Овоз бериш биносида бошқа ҳеч қандай сиёсий тадбир ўтказилишига рухсат этилмайди. Бинони жиҳозлаш ва унда зарур тартибни сақлаб туриш масъулияти участка сайлов комиссияси зиммасида бўлади.

35-модда. Овоз бериш вақти ва жойи

Овоз бериш сайлов куни соат 7 дан соат 20 гача ўтказилади. Овоз бериш вақти ва жойи тўғрисида участка сайлов комиссияси сайловчиларни кечи билан сайловга ўн кун қолганида хабардор қилади.

Ҳарбий қисмларда, санаторийлар ва дам олиш уйларида, касалхоналар ва бошқа стационар даволаш муассасаларида, шунингдек олис ва бориш қийин бўлган ерлардаги фуқаролар турган жойларда тузилган сайлов участкаларида, башарти рўйхатга киритилган барча сайловчилар овоз бериб бўлган бўлса, участка сайлов комиссияси исталган вақтда овоз бериш тугаганлигини эълон қилиши мумкин.

36-модда. Овоз беришнинг бошланиши

Сайлов куни овоз бериш биноси участка сайлов комиссияси аъзоларининг камида учдан икки қисми ҳозир бўлгандагина очилади. Раис сайлов комиссиясининг аъзолари ҳозирлигида сайлов қутисини муҳрлайди, сайлов бюллетенларини, сайловчиларнинг рўйхатларини сайлов комиссияси аъзолари ўртасида тақсимлайди ҳамда сайлов бошланганлигини эълон қилади. Бюллетенларнинг умумий сони алоҳида ҳужжат билан расмийлаштирилади.

37-модда. Сайловчининг шахсини аниқлаш

Овоз бериш биносига келгач, сайловчи участка сайлов комиссиясининг аъзосига ўз шахсини тасдиқловчи ҳужжатини кўрсатади ҳамда сайловчилар рўйхатига имзо қўяди. Шундан кейин унга сайлов бюллетени берилади.

Бирор-бир сабабга кўра сайловчилар рўйхатига кирмай қолган сайловчиларнинг фамилиялари сайловчининг шахси, фуқаролиги ва турар жойини тасдиқловчи ҳужжатга асосан сайловчилар рўйхати иловасига киритилади.

38-модда. Овоз бериш тартиби

Сайлов бюллетени овоз берувчи томонидан яширин овоз бериш кабинаси ёки хонасида тўлдирилади. Сайлов бюллетенини тўлдириш вақтида овоз берувчидан бошқа шахсларнинг ҳозир бўлиши тақиқланади. Сайлов бюллетенини мустақил равишда тўлдириш имконига эга бўлмаган сайловчи ўз хоҳишига кўра, сайлов комиссияси таркибига кирмаган шахсни кабина ёки хонага таклиф қилишга ҳақлидир.

Сайловда сайловчи ўзи қарши овоз бераётган номзодларнинг сайлов бюллетенидаги фамилияларини ўчиради.

Тўлдирилган бюллетенни овоз берувчи сайлов қутисига ташлайди.

Бузиб қўйилган сайлов бюллетени сайловчининг илтимосига кўра янгиси билан алмаштирилиши мумкин. Бузиб қўйилган сайлов бюллетенлари ҳисобга олиниши, бекор қилиниши ва алоҳида сақланиши лозим.

Сайлов куни ўз турар жойида бўлиш имкониятига эга бўлмаган сайловчи ўз турар жойидаги участка сайлов комиссиясидан сайлов варақасини талаб қилиб олиб, бир қарорга келгач, тўлдирилган сайлов варақасини конвертга солиб, уни ёпиқ ҳолда участка комиссиясида қолдириши мумкин. Сайловчи сайлов варақасини олганлиги ҳақида сайловчилар рўйхатига имзо қўяди. Сайлов варақасининг шакли тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси томонидан белгиланади.

Айрим сайловчилар саломатлигининг яхши эмаслиги ёки бошқа сабабларга кўра овоз бериш биносига кела олмаганлари тақдирда, участка сайлов комиссияси уларнинг илтимосига кўра комиссия аъзоларига овоз беришни ана шу сайловчилар турган жойда ташкил этишни топширади.

39-модда. Сайлов участкасида овозларни санаб чиқиш

Овоз бериш тугагач, сайлов қутиларини очишдан олдин участка сайлов комиссиясининг аъзолари иштирокида сайлов варақалари солинган ёпиқ конвертлар қутиларга ташланади. Фойдаланилмаган барча сайлов бюллетенлари участка сайлов комиссияси томонидан санаб чиқилади ва бекор қилинади.

Сайлов қутилари комиссия раиси овоз бериш тугаганлигини эълон қилганидан кейин участка сайлов комиссияси томонидан очилади. Овоз бериш тугагунига қадар сайлов қутиларини очиш тақиқланади.

Участка сайлов комиссияси участкадаги сайловчиларнинг умумий сонини, сайлов бюллетени ва варақаси олган сайловчиларнинг сонини аниқлайди.

Участка сайлов комиссияси сайлов участкасида тегишли халқ депутатлари Кенгашига сайлов бўйича ҳар бир сайлов округи ва ҳар бир номзод бўйича берилган овозларни алоҳида-алоҳида санаб чиқади.

Сайлов қутиларидаги сайлов бюллетенлари ва варақаларига асосан комиссия (мазкур сайлов участкаси доирасидаги ҳар бир сайлов округи бўйича):

овоз беришда иштирок этган сайловчиларнинг умумий сонини;

ҳар бир депутатликка номзодни ёқлаб ва унга қарши берилган овозлар сонини;

ҳақиқий эмас деб топилган сайлов бюллетенлари ва варақалари сонини аниқлайди.

Сайловчилар томонидан бюллетенларга ва сайлов варақаларига қўшимча тарзда ёзилган фуқароларнинг фамилиялари бўйича берилган овозлар ҳисобга олинмайди.

Белгиланмаган намунадаги сайлов бюллетенлари ва варақалари, шунингдек овоз бериш чоғида биттадан ортиқ номзоднинг фамилияси қолдирилган бюллетенлар ва варақалар ҳақиқий эмас деб топилади. Сайлов бюллетени, варақасининг ҳақиқийлиги шубҳа туғдирса, масала участка сайлов комиссияси томонидан овозга қўйиш орқали ҳал этилади.

Овозларни санаб чиқиш натижалари участка сайлов комиссиясининг мажлисида қараб чиқилиб, ҳар бир сайлов округи бўйича тузиладиган баёнда акс эттирилади. Баён раис, раис ўринбосари, комиссия котиби, комиссиянинг бошқа аъзолари томонидан имзоланади ва тегишли округ сайлов комиссиясига тақдим этилади.

40-модда. Округ бўйича сайлов натижаларини аниқлаш

Участка сайлов комиссияларининг баёнлари асосида округ сайлов комиссияси:

округ бўйича сайловчиларнинг умумий сонини;

сайлов бюллетенлари ва варақалари олган сайловчиларнинг сонини;

овоз беришда иштирок этган сайловчиларнинг сонини;

ҳар бир депутатликка номзодни ёқлаб ва унга қарши берилган овозларнинг сонини;

ҳақиқий эмас деб топилган сайлов бюллетенлари ва варақалари сонини аниқлайди.

Округ бўйича сайлов натижалари сайлов комиссияси мажлисида аниқланади ва баёнда акс эттирилади. Баён раис, раис ўринбосари, комиссия котиби, комиссиянинг бошқа аъзолари томонидан имзоланади ва тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясига тақдим этилади.

41-модда. Депутатлар сайловининг натижаларини аниқлаш

Тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси округ сайлов комиссияларидан олинган баёнлар асосида:

вилоят, туман, шаҳар бўйича сайловчиларнинг умумий сонини;

сайлов бюллетенлари ва варақалари олган сайловчиларнинг сонини;

овоз беришда иштирок этган сайловчиларнинг сонини;

ҳар бир депутатликка номзодни ёқлаб ва унга қарши берилган овозларнинг сонини;

депутатликка номзодлар кўрсатган ҳар бир сиёсий партияни ёқлаб берилган овозларнинг умумий сонини;

ҳақиқий эмас деб топилган сайлов бюллетенлари ва варақалари сонини аниқлайди.

Овоз беришда иштирок этган сайловчилар ярмидан кўпининг овозини олган депутатликка номзод сайланган деб ҳисобланади.

Башарти, сайловда сайловчилар рўйхатига киритилган сайловчиларнинг ярмидан ками иштирок этган бўлса — сайлов ўтмаган деб топилади.

Сайлов чоғида йўл қўйилиб, оқибат натижада овоз бериш якунларига таъсир қилган қоидабузарлик туфайли сайлов умуман вилоят, туман, шаҳар бўйича ёки айрим сайлов округлари ёхуд айрим сайлов участкалари бўйича ўтмаган деб топилиши мумкин. Сайловни ҳақиқий эмас деб топишга доир қарор тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси томонидан қабул қилинади ва бу қарор устидан сайлов якунлари эълон қилинган кундан эътиборан ўн кун ичида судга шикоят қилиниши мумкин.

Айрим сайлов участкалари бўйича сайлов ҳақиқий эмас деб топилгани тақдирда тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясининг қарорига биноан ана шу участкалар бўйича овоз бериш натижалари, башарти, бу натижаларсиз ҳам сайлов умуман ҳақиқий деб топилиши мумкин бўлса, сайловнинг умумий натижаларидан чиқариб ташланади.

Тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси сайлов якунлари бўйича баён тузади ва қарор қабул қилади.

42-модда. Такрорий овоз бериш

Башарти, сайлов округи бўйича депутатликка икки нафардан ортиқ номзод қўйилган бўлса-ю, улардан бирортаси ҳам сайланмаса, округ сайлов комиссияси энг кўп овоз олган икки нафар номзод бўйича округда такрорий овоз бериш ўтказиш ҳақида қарор қабул қилади ва бу хусусда тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси ҳамда округ сайловчиларини хабардор қилади. Такрорий овоз бериш икки ҳафта ичида ушбу Қонуннинг талабларига риоя этган ҳолда ўтказилади.

Такрорий овоз беришда иштирок этган сайловчиларнинг овозини бошқа номзодга нисбатан кўпроқ олган депутатликка номзод, башарти, рўйхатга киритилган сайловчиларнинг ярмидан кўпи овоз беришда иштирок этган ва уни ёқлаб берилган овозлар сони унга қарши берилган овозлар сонидан кўп бўлса, сайланган деб ҳисобланади.

43-модда. Такрорий сайлов

Қуйидаги ҳолларда:

а) башарти, сайлов округи бўйича сайлов ўтмаган ёхуд ҳақиқий эмас деб топилган бўлса;

б) башарти такрорий овоз бериш сайланган депутатни аниқлаш имконини бермаган бўлса;

в) башарти сайлов округи бўйича депутатликка кўпи билан икки номзод овозга қўйилган бўлса ва улардан бирортаси ҳам сайланмаган бўлса;

г) башарти вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси ушбу Қонун 45-моддасининг учинчи қисмида кўрсатиб ўтилган сабабга кўра депутатни рўйхатга олишни рад этган бўлса, такрорий сайлов ўтказилади.

Такрорий сайлов тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясининг топшириғига биноан округ сайлов комиссияси томонидан ўтказилади. Бунда тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси такрорий сайлов янги таркибдаги округ ва участка сайлов комиссиялари томонидан ўтказилиши зарурлиги тўғрисида қарор қабул қилиши мумкин. Овоз бериш асосий сайлов ўтказиш учун тузилган аввалги сайлов участкаларида ва сайловчиларнинг рўйхатлари бўйича ўтказилади.

Асосий сайловни ўтказиш вақтида номзоди кўрсатилган ва депутатликка номзод этиб рўйхатга олинган шахс мазкур округ ва бошқа округдаги такрорий сайлов чоғида тегишли халқ депутатлари Кенгаши депутатлигига номзод этиб кўрсатилиши мумкин эмас.

Такрорий сайлов асосий сайловдан кейин кечи билан бир ой ичида ўтказилади. Сайлов комиссияларини тузиш, депутатликка номзодларни рўйхатга олиш ва бошқа тадбирлар ушбу Қонунда белгиланган тартибда ўтказилади.

44-модда. Бўшаб қолган ўринларга депутатлар сайлови ўтказиш

Тегишли халқ депутатлари Кенгаши айрим депутатларнинг ваколатларини ҳақиқий эмас деб топган тақдирда, шунингдек депутат чақириб олинган тақдирда, бошқа сабабларга кўра депутатлик ваколатлари муддатидан олдин тўхтатилган ҳолларда тегишли сайлов округларида депутатлик ўрни бўшаб қолган вақтдан бошлаб икки ой ичида янги сайлов ўтказилади. Сайлов тегишли халқ депутатлари Кенгаши томонидан сайлов ўтказилишига кечи билан бир ой қолганда тайинланади ва ушбу Қонуннинг талабларига риоя қилган ҳолда ташкил этилади. Бунда тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси тузилмайди. Унинг вазифаларини округ сайлов комиссияси амалга оширади. Округ сайлов комиссияси сайловга йигирма беш кун қолганида, участка сайлов комиссиялари эса — ўн беш кун қолганида тузилади. Депутатликка номзодларни рўйхатга олиш сайловга ўн беш кун қолганида тўхтатилади.

Тегишли халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгаши ваколат муддатининг тугашига олти ойдан кам вақт қолганида депутатнинг ўрни бўшаб қолса, бўшаб қолган ўринга янги депутат сайлови ўтказилмаслиги мумкин.

VIII. ДЕПУТАТЛАРНИ РЎЙХАТГА ОЛИШ ВА САЙЛОВ ЯКУНЛАРИНИ ЭЪЛОН ҚИЛИШ

45-модда. Депутатларни рўйхатга олиш

Тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси округ сайлов комиссияларидан олинган баёнлар асосида сайланган депутатларни рўйхатга олади ва бу ҳақда уларни хабардор этади.

Ушбу Қонун 23-моддасининг иккинчи қисмида кўрсатилган шахслар тегишли халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгаши депутати этиб сайлансалар, тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясига депутатнинг мақомига тўғри келмайдиган вазифаларни ўз зиммаларидан соқит қилганликлари тўғрисида ёзма равишда маълум қилишлари шарт.

Муайян сиёсий партиядан тегишли халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгаши депутатлигига кўрсатилган ҳамма номзодлар, башарти улар сайловда овоз беришда иштирок этган тегишли вилоят, туман, шаҳар барча сайловчиларининг камида беш фоизи овозини тўпламаган бўлсалар, депутат этиб рўйхатга олинмайдилар.

46-модда. Депутатлар сайловининг якунларини эълон қилиш

Халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгашига ўтказилган сайлов якунлари тўғрисидаги ахборотни ва сайланган депутатларнинг рўйхатини тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси алифбо тартибида депутатларнинг фамилиясини, исми ва отасининг исмини, туғилган йилини, партияга мансублигини, эгаллаб турган лавозимини (машғулотининг турини), иш ва турар жойини, сайлов округининг тартиб рақами ва кунини кўрсатган ҳолда кўпи билан ўн кун ичида матбуотда эълон қилади.

IX. ЯКУНИЙ ҚОИДАЛАР

47-модда. Депутатнинг гувоҳномаси ва кўкракка тақиладиган нишони

Округ сайлов комиссияси тегишли халқ депутатлари Кенгаши депутатларининг рўйхати матбуотда эълон қилинганидан кейин округдан сайланган депутатга унинг сайланганлиги тўғрисида гувоҳнома беради.

Тегишли халқ депутатлари Кенгаши томонидан депутатнинг ваколатлари тасдиқланганидан кейин унга берилган депутат этиб сайланганлиги тўғрисидаги гувоҳнома халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгаши депутатининг гувоҳномаси билан алмаштирилади. Депутатга белгиланган намунадаги кўкракка тақиладиган нишон берилади.

48-модда. Сайловнинг молиявий таъминоти

Халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгашлари сайловига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш билан боғлиқ харажатлар Ўзбекистон Республикасининг давлат маблағлари ҳисобидан амалга оширилади. Депутатликка номзодларни бошқа маблағлар ҳисобидан молиявий таъминлаш ва ўзга тарзда моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш тақиқланади.

Ўзбекистон Республикасининг сиёсий партиялари, жамоат бирлашмалари, корхоналари, муассасалари, ташкилотлари ва фуқаролари ўз маблағларини ихтиёрий равишда сайлов ўтказиш учун беришлари мумкин. Бу маблағларни вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиялари сайлов кампаниясида фойдаланиш учун қабул қилиб олади.

49-модда. Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайлов тўғрисидаги Қонунни бузганлик учун жавобгарлик

Сайловчиларнинг сайлаш ва сайланиш, сайловолди ташвиқоти олиб бориш ҳуқуқларини амалга оширишларига зўравонлик, алдаш, таҳдид қилиш ёки бошқа йўл билан тўсқинлик қилувчи шахслар, шунингдек сохта сайлов ҳужжатлари тузган, овозларни атайин нотўғри санаб чиққан, яширин овоз бериш тартибини бузган ёки ушбу Қонун бошқача тарзда бузилишига йўл қўйган сайлов комиссияларининг аъзолари, бошқа мансабдор шахслар, сиёсий партияларнинг, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларининг вакиллари Ўзбекистон Республикасининг қонунларига мувофиқ жавобгарликка тортиладилар. Депутатликка номзод тўғрисида сохта маълумотлар эълон қилган ёки уларни ўзгача тарзда тарқатган шахслар ҳам жавобгарликка тортиладилар.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 5 май.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ ҚАРОРИ

«ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ВИЛОЯТ, ТУМАН ВА ШАҲАР КЕНГАШЛАРИГА САЙЛОВ ТЎҒРИСИДА»ГИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚОНУНИНИ АМАЛГА КИРИТИШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. «Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайлов тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни матбуотда эълон қилинган кундан эътиборан амалга киритилсин.

2. Ўзбекистон Республикасининг 1989 йил 20 октябрда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари маҳаллий Советлари депутатлари сайлови ҳақида»ги Қонуни янги чақириқ халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайлов тайинланган кундан эътиборан ўз кучини йўқотди деб ҳисоблансин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раиси вазифасини бажарувчи Э. ХАЛИЛОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 5 май.

Ўзбекистон Республикасининг Қонуни

ФУҚАРОЛАР САЙЛОВ ҲУҚУҚЛАРИНИНГ КАФОЛАТЛАРИ ТЎҒРИСИДА

1-модда. Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари жамият ва давлат ишларини бошқаришда бевосита ҳамда ўз вакиллари орқали иштирок этиш ҳуқуқига эгадирлар. Бу ҳуқуқ фуқароларнинг референдумларда, Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловида ва ҳокимиятнинг вакиллик органлари сайловида қатнашиши орқали амалга оширилади.

2-модда. Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг Конституция, ушбу Қонун ва бошқа қонунларда мустаҳкамлаб қўйилган сайлов ҳуқуқлари давлат муҳофазасидадир.

3-модда. Ўзбекистон Республикаси фуқаролари ижтимоий келиб чиқиши, ижтимоий ва мулкий мавқеи, ирқий ва миллий мансублиги, жинси, маълумоти, тили, динга муносабати, машғулотининг тури ва хусусиятидан қатъи назар тенг сайлов ҳуқуқига эгадирлар.

4-модда. Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари

Ўзбекистон Республикасининг 18 ёшга тўлган фуқаролари сайлаш ҳуқуқига эгадирлар. Ҳар бир фуқаро-сайловчи бир овозга эга.

Ўзбекистон Республикасининг 35 ёшдан кичик бўлмаган фуқаролари Ўзбекистон Республикасининг Президенти этиб сайланиш ҳуқуқига эгадирлар.

Ўзбекистон Республикасининг сайлов кунигача 25 ёшга тўлган фуқаролари Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайланиш ҳуқуқига эгадирлар.

Ўзбекистон Республикасининг сайлов кунигача 21 ёшга тўлган фуқаролари ҳокимиятнинг маҳаллий вакиллик органларига сайланиш ҳуқуқига эгадирлар.

5-модда. Фуқароларнинг сайлов ҳуқуқларини тўғридан-тўғри ёки билвосита чеклашга йўл қўйилмайди, сайлов тўғрисидаги қонунларда белгилаб қўйилган талаблар бундан мустаснодир.

6-модда. Сайловчилар қаларда, Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловида ва ҳокимиятнинг вакиллик органлари сайловларида бевосита қатнашиш ҳуқуқи кафолатланади.

7-модда. Сайловчилар ўз хоҳиш-иродаларини эркин билдириш ва яширин овоз бериш ҳуқуқига эгадирлар. Участка сайлов комиссиялари овоз беришни махсус ажратилган биноларда ташкил этиб, фуқароларга хоҳиш-иродани эркин ва яширин равишда билдириш имкониятини яратадилар.

Сайловчиларнинг хоҳиш-ирода билдиришларини назорат этишга йўл қўйилмайди.

8-модда. Сайлов кунига қадар ёки сайлов кунида 18 ёшга тўладиган, тегишли сайлов участкаси ҳудудида доимий ёки вақтинча истиқомат қилиб турган Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари сайловчилар рўйхатига киритилиш ҳуқуқига эгадирлар.

Ҳар бир сайловчи фақат битта сайловчилар рўйхатига киритилиши мумкин.

9-модда. Сайловчиларга рўйхати билан олдиндан танишиб чиқиш имконияти таъминланади.

10-модда. Сайловчи сайловчилар рўйхатидаги хато ва ноаниқликлар тўғрисида сайлов комиссиясига арз қилиш ҳуқуқига эга. Участка сайлов комиссияси йигирма тўрт соат ичида бундай аризани кўриб чиқиши ҳамда ёки хатони тузатиши, ёки аризачига унинг аризаси асосли тарзда рад этилганлиги тўғрисидаги маълумотномани бериши шарт.

11-модда. Бирор бир сабабга кўра сайловчилар рўйхатига вақтида кирмай қолган сайловчи унинг шахси, фуқаролиги ва турар жойини тасдиқловчи ҳужжатга асосан участка сайлов комиссияси томонидан рўйхатга киритилади.

12-модда. Сайловчилар умумхалқ овозига қўйилган қарорларни, Ўзбекистон Республикаси Президентлигига кўрсатилган номзодларни ва ҳокимиятнинг вакиллик органларига кўрсатилган номзодларни ёқлаб ёки уларга қарши

Сайловчиларга ўз ижтимоий фаолликларини Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларига мувофиқ митинглар, йиғилишлар ва намойишлар шаклида амалга ошириш ҳуқуқи кафолатланади.

13-модда. Давлат ҳокимияти органлари сайловолди учрашувлари ўтказиш учун сайловчиларга жиҳозланган бинолар, зарур маълумот ва ахборот материаллари бериб туришлари шарт. Йиғилишлар ва учрашувлар ўтказиладиган вақт ва жой сайловчиларга барвақт хабар қилинади.

14-модда. Бутун сайлов кампанияси кенг ошкоралик асосида тузилади. Ҳар бир сайловчи сайлов давомида сайлов округлари ва участкаларини тузишга, сайлов комиссияларининг таркиби, комиссиялар жойлашган манзил ва иш вақтига, депутатликка номзодларни рўйхатга олиш, овоз бериш ва сайлов якунларига доир ахборотни излаш, олиш ва тарқатиш ҳуқуқига эга.

Тегишли сайлов комиссияларининг сайлов округларининг таркиби тўғрисидаги, шунингдек депутатликка номзодларни рўйхатга олиш, овоз бериш ва сайлов якунлари ҳақидаги қарорлари матбуотда эълон қилинади.

15-модда. Сайловчилар сайловда иштирок этаётган сиёсий партиялар ва айрим номзодларнинг келгуси фаолият дастури билан танишиш ҳуқуқига эгадирлар.

16-модда. Сайлов ҳуқуқига эга, бирон бир сиёсий партиянинг аъзоси бўлмаган, депутатликка номзод ёки унинг ишончли вакили этиб кўрсатилмаган Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари сайлов комиссияларининг аъзоси бўлишлари мумкин.

17-модда. Овоз бериш куни сайловчиларга бузиб қўйилган сайлов бюллетенини янгиси билан алмаштириб олиш ҳуқуқи кафолатланади. Сайлов бюллетенини алмаштириб беришни тегишли участка сайлов комиссияси амалга оширади.

ниятига эга бўлмаган сайловчилар олдиндироқ овоз бериш ҳуқуқига эгадирлар.

Тегишли участка сайлов комиссияси сайловчиларнинг талабига кўра белгиланган шаклда бўлган, депутатликка номзодлар тўғрисида тегишли маълумотлар қайд этилган сайлов варақаларини беради. Сайловчилар тўлдирилган сайлов варақасини ёпиқ конвертда участка сайлов комиссияси аъзоларидан бирида қолдиришлари мумкин.

19-модда. Саломатлигининг ҳолати ёки бошқа сабабларга кўра овоз бериш биносига кела олмайдиган сайловчилар участка сайлов комиссиясига тегишли илтимос билан мурожаат этиш ҳуқуқига эга, бу комиссия овоз беришни ана шу сайловчилар турган жойда ташкил этиши шарт.

20-модда. Ўзбекистон Республикасининг ҳар бир фуқаросига унинг сайлов ҳуқуқлари суд йўли билан ҳимоя этилиши, сайлов комиссияларининг, давлат органларининг, мансабдор шахсларнинг, жамоат бирлашмаларининг ғайриқонуний хатти-ҳаракатлари устидан судга шикоят қилиш имкониятлари кафолатланади.

21-модда. Куч ишлатиш, алдаш, қўрқитиш орқали ёки бошқа йўллар билан фуқароларнинг сайлаш ва сайланиш, референдумда иштирок этиш, сайловолди агитациясини олиб боришдан иборат ҳуқуқларидан фойдаланишларига тўсқинлик қилиш, шунингдек ҳужжатларни сохталаштириш, овозларни атайин нотўғри санаш, референдум тўғрисидаги, Президент сайлови ҳақидаги, ҳокимиятнинг вакиллик органларига сайлов тўғрисидаги қонунларни ўзгача тарзда бузиш Ўзбекистон Республикасининг қонунларига мувофиқ жавобгарликка тортишга сабаб бўлади.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. КАРИМОВ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ КУБОГИ УЧУН

PRESIDENT CUP UZBEKISTAN INTERNATIONAL TENNIS TOURNAMENT TASHKENT 1994

Тошкентда янги спорт кошонасида республика Президенти кубоги учун бошланаётган халқаро турнир спортимиз тарихида энг муҳим ва унутилмас воқеалардан бири бўлиб қолади.

150 минг долларлик мукофот учун жаҳон теннисида юқори мавқега эга бўлган профессионал теннисчиларнинг чиқишларини мухлислар ниҳоятда сабрсизлик билан кутишмоқда. Жуда қисқа муддатда қад ростлаган "Юнусобод" спорт мажмуаси нафақат республикамиз теннисчиларига, балки меҳмонларимизга ҳам манзур бўлади, деган умиддамиз. Қурилишда айниқса ишга бош-қош бўлган "Ўзбексавдо" давлат ассоциацияси, шунингдек "Промэнергомонтаж", "Узэлектромонтаж" ва бошқа ташкилотларнинг меҳнати таҳсинга лойиқ.

Мусобақа бош ҳаками Исроиллик Дени Геллейнинг таъкидлашича, турнирга аъло даражада тайёргарлик кўрилган. Спортчилар учун, меҳмонлар учун, турнирни ёритадиган чет эллик спорт журналистлари учун — ҳамма-ҳамма учун шароит муҳайё. Бир сўз билан айтганда халқаро теннис турнирига катта масъулият ва пухта ҳозирлик кўрилди.

ЙИГИТЛАР САФГА ҚУШИЛМОҚДАЛАР

Вилоят шаҳар ва туманларидаги ҳарбий хизматга чақирилган ёшларни армия сафларига кузатиш маросими бўлди.

Маросимни вилоят Мудофаа ишлари бошқармаси бўлим бошлиғи, подполковник М. Абдуллаев очди ва Ватан мудофаасига отланган йигитларни ҳаётларидаги энг унутилмас, масъулиятли кунлари билан табриклади. Ўзбекистон Давлат мадҳияси янграйди. Вилоят Мудофаа ишлари бошқармаси бошлиғи полковник П. Ражабов сўз олади. У Ватан мудофааси ҳар бир эр йигит учун ниҳоятда шарафли бурч эканлиги, бугун бу ерда тўпланган ўсмирлар эртага мустақил республикамизнинг ҳақиқий, мард ҳимоячилари бўлишларини таъкидлади.

Албатта хизматга отланган ҳар бир йигитнинг ҳаяжони ҳам, қувончи ҳам чексиз эди. Буни бу ерда тўпланган барча чақирилувчилар номидан сўзга чиққан Ш. Абдурасулов жумладан шундай ифода этди:

— Биз ўзимизни ниҳоятда бахтли деб биламиз. Чунки хизматимизни Ватанимиз худудида ўтаймиз, яъни мустақил юртимиз, халқимиз осойишталиги, тинчлиги, мудофааси учун отланяпмиз. Демак эл-юртимиз учун зарурлигимиздан, шундай шарафга муносиб эканлигимиздан ҳар қанча фахрланишга ҳақлимиз.

Ота-оналар номидан сўзга чиққан паркентлик Равил Хусомиддинов ёшларни кекса авлодлардек собитқадамлик ва довюраклик билан хизмат қилишга даъват этди.

Маросим ниҳоясида бу ерда тўпланганлар учун концерт дастури намойиш этилди.

Даврон АҲМАД

СУРАТЛАРДА: бўлиб ўтган тадбирдан лавҳалар.

Суратлар муаллифники.

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

ДУШАНБА

30 МАЙ

. ЎзТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00. "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 "Ёшлик" студияси. "Эзгуликка интилиб".
18.40 "Жўрахон ака". Телефильм.
18.55 "Иқтисодимиз таянчлари". Бухоро вилояти электр тармоқлари корхонасининг иш тажрибасидан.
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Лирик концерт.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Дони Зокиров номидаги халқ чолғу оркестрининг концерти.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 "Эл осойишталиги йўлида".
21.50 Теннис бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги учун Халқаро турнирнинг тантанали очилиши.
22.20 "Ёшлик" студияси. "Ботма қуёш".
23.20 "Наврўз бахт ва қувонч улашиб". "Ўзбектелефильм" премьераси.
23.50 "Ўзбекистон" ахбороти.
00.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

. ЎзТВ II

19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Камер куйларидан концерт.
20.20 "Билиб қўйган яхши".
20.40 Болаларни соғломлаштириш масканларида. "Тошкент ҳақиқати" рўзномаси ва вилоят касаба уюшмаси ҳамкорлигида қўшма рейд.
21.30 "Умид сарчашмалари". Актёр Беҳзод Муҳаммадкаримов.
22.05 "Барбод бўлган экспедиция". Бадиий фильм. 1 — 2-сериялар.

. ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.00 — 19.50
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
19.50 Душанба куни детектив. "Спрут-5". Бадиий фильм. 3-серия.
21.35 "Ҳақиқат онлари".
22.30 "Парвоз учун яратилганлар". Телефильм.
22.55 "Тафсилотлар".
23.05 "Юлдузлар билан суҳбатда".
23.15 — 00.15 Волейбол бўйича жаҳон лигаси. "Россия — Италия". "Динамо" спорт саройидан кўрсатилади.

. "ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ
5.30—7.45 "Тонг".
***
18.25 "Горячев ва бошқалар". Бадиий телесериал премьераси. 28-серия.
18.55 "Эркак ва аел".
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 "Вагон-03".
20.40 "Спорт уик-энди".
20.55 "Театр + ТВ".
21.40 "Гол".
22.10 "Орзулар вокзали". Ю. Башмет.
23.00 Янгиликлар.
23.35 — 00.15 "Кабаре. Барчаси юлдузлар".

СЕШАНБА

31 МАЙ

. ЎзТВ I

6.30 — 8.30 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.

8.30 "Хайр, кабутарлар". Бадиий фильм.
10.00 "Учрашув". Телевизион миниатюралар.
11.10 "Куйла, созим". Мусиқий кўрсатув.
11.50 "Пилла — бойлигимиз".
12.20 "Қалдирғоч". Қисқа метражли бадиий фильм.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 "Кичкинтой" студияси. "Доно бобо даврасида".
18.40 "Мукаррам опани ёд этиб...".
18.55 "Биз танлаган йўл". Музработ тумани "Қўнғирот" деҳқон хўжаликлари уюшмаси фаолияти ҳақида.
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 "Шарқ зарчашмаси". "Ўзбектелефильм" премьераси.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 "Диққат: концертни Ўткир Сиддиқов олиб боради".
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Теннис бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги учун Халқаро турнир кундалиги.
22.00 "Тошкентга саёҳат". Фарғона вилояти театрининг спектакли.
23.40 "Ўзбекистон" ахбороти.
00.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

. ЎзТВ II

19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
"ОМАД" таништиради:
19.50 "Мультфейерверк".
20.20 "МТВ". Эълонлар.
21.00 "Кинонигоҳ".

. ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

"ОМАД" таништиради:
9.00 "Совға".
9.30 "Ҳар соҳадан бир шингил".
9.35 Эълонлар.
9.40 Видео-"О"
11.20 Эълонлар.
11.25 "Курьер".
11.40 "Эм-Ти-Ви"дан мусиқалар.
12.00 "Ҳар соҳадан бир шингил".
12.15 Эълонлар.
12.20 "Салом, ёшлар!"
12.50 "Даракчи".
13.00 "Юлдузлар жилоси".
13.30 Эълонлар.
13.40 Видео-"О".
***
18.00 — 19.50
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
19.50 Хонаки экран. "Санта-Барбара". Кўп сериали бадиий телефильм премьераси. 324-серия.
20.40 "Осойишта уй". "Канн-94" С. Шолохов кўрсатуви.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.25 "Матонатли кишилар". Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.

. "ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ
5.30—7.45 "Тонг".
***
17.55 "Тиғиз пайт". Рукн премьераси.
18.20 "Ёввойи атиргул". Кўп сериали телевизион бадиий фильм премьераси (Мексика).
18.55 "Мавзу".
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 "Сизга аталган учрашувлар". Л. Леонов.
20.55 "Останкино" телеканалида биринчи марта. "Онам 100 ёшга тўлади". Бадиий фильм (Испания).
22.50 "Матбуот-экспресс".
23.00 Янгиликлар.
23.35 — 00.20 "Останкино" хит-паради.

ЧОРШАНБА

1 ИЮНЬ
ХАЛҚАРО БОЛАЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ КУНИ

. ЎзТВ I

6.30 — 8.45 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.

8.45 Болалар учун фильм. "Кулол ва хумча".
10.00 "Уорлднет" телекомпанияси-нинг янгиликлари (АҚШ).
10.15 "Бола бошидан...".
10.55 "Самсон ва Салли". Мультфильм.
11.55 "Шодлик" ашула ва рақс ансамблининг концерти.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 "Тошкентлик лочин". Телефильм.
18.25 "Болалар — гуллолалар".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 "Чотқол тизмалари бўйлаб". Телефильм.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 "Меҳр".
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Теннис бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги учун Халқаро турнир кундалиги.
22.00 Замонавий ўзбек қўшиқларининг "Анор" телевизион танлови.
23.00 "Ҳилол" студияси. "Тилсим".
23.50 "Ўзбекистон" ахбороти.
00.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

. ЎзТВ II

19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 "Ҳаёт бўсағасида".
20.20 "Спринт".
20.40 "Шаҳар юмушлари".
21.40 "Қалбингда қуёш порласин".
22.10 "Гул ва тош". Бадиий фильм. 1 — 2-сериялар.

. ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.00 — 19.55
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
19.55 Хонаки экран. "Санта-Барбара". Кўп сериали бадиий телефильм премьераси. 325-серия.
20.45 "Ҳеч ким унутилмайди".
20.50 "Мен — йўлбошчиман".
21.15 "L-клуб".
22.00 "Фильмлар премьераси".
22.15 Спорт кўрсатуви.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.25 "Виктор Чернишев ҳаётидан уч кун". Бадиий фильм.

. "ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ
5.30—7.45 "Тонг".
***
18.00 "Тиғиз пайт".
18.25 "Ёввойи атиргул". Кўп сериали телевизион бадиий фильм премьераси.
19.00 "Кремлдан беш қадам".
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 "Монолог".
20.40 "Монте-Карло — 94". Юлдузлар фестивали.
21.35 "Матбуот-экспресс".
21.45 "Останкино" телеканалида биринчи марта. "Анастасия. Аннанинг сири". Бадиий фильм. 2-серия.
23.00 Янгиликлар.
23.35 — 00.10 "Монте-Карло — 94". Юлдузлар фестивалининг давоми.

ПАЙШАНБА

2 ИЮНЬ

. ЎзТВ I

6.30 — 8.30 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.

8.30 "Уч карра текширув". Бадиий фильм.
10.00 Лотин алифбоси.
10.30 "Уорлднет" телекомпанияси-нинг янгиликлари (АҚШ).
10.45 "Ёшлик" студияси. "Баҳор-94".
11.45 "Ҳаёт гулшани".
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 Ўсмирлар учун. "Умид учқунлари".
18.45 "Саҳродаги қўриқхона". Телефильм.
18.55 "Таълим ва ислоҳот".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 "Саломатлик йўлида".
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 "Хонанда билан учрашув". Мавлуда Асалхўжаева.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Теннис бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги учун Халқаро турнир кундалиги.
22.00 Ўзбекистон халқ шоири Омон Матжон ва Ўзбекистон халқ артисти Ортиқ Отажоновнинг ижодий кечаси.
23.15 "Ўзбекистон" ахбороти.
23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

. ЎзТВ II

19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
"ОМАД" таништиради:
19.50 "Омад" тақвими.
19.55 Эълонлар.
20.00 "Жозиба".
20.20 "Бир шингил ҳангома".
20.30 Эълонлар.
20.35 "Зиндаги ёхуд муҳаббат".
20.55 Видео янгиликлар.
21.20 Эълонлар.
21.25 "Кинонигоҳ".

. ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ
18.00 — 19.50
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
19.50 Хонаки экран. "Санта-Барбара". Кўп сериали бадиий телефильм премьераси. 326-серия.
20.45 "Санкт-Петербург мусиқа-си". Ольга Шалашова.
21.10 Криминал хабарлар экрани.
21.20 Концерт.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
21.35 "Қирол Лир". Бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар.

. "ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ
5.30—7.45 "Тонг".
***
18.00 "Тиғиз пайт".
18.25 "Ёввойи атиргул". Кўп сериали телевизион бадиий фильм премьераси.
18.55 "Эхтиёткор" кишининг иқрори". Е. Габрилович давр ва ўзи ҳақида. 4-боб.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 "Вагон-03".
20.40 "Мен куйлай, сиз тингланг". Халқ қўшиқлари ижрочиси Л. Николаева.
21.10 "Останкино" телеканалида биринчи марта. "Анастасия. Аннанинг сири". Бадиий фильм. 3-серия.
22.25 "Матбуот-экспресс".
22.35 "Оқ ва қора". Кўрсатувни М. Таривердиев олиб боради.
23.05—23.40 Янгиликлар.

ЖУМА

3 ИЮНЬ

. ЎзТВ I

6.30 — 8.30 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.

8.30 "Учувчининг парвози". Бадиий фильм.
9.55 "Бобомурод Ҳамдамов куйлайди". Фильм-концерт.
10.30 Инглиз тили.
11.00 "Ёш табиатшунослар".
11.25 "Ғазалхон ёшлигим".
12.05 Ўзбек адабиёти — Марказий Осие адабиёти.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 "Кичкинтой" студияси. "Қўнғироқча".
18.35 "Ёшлар — ёшлар одоби ҳақида".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Дуне воқеалари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 "Ислоҳот ва масъулият".
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Теннис бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги учун Халқаро турнир кундалиги.
22.00 "Мўъжизалар мамлакати". Жанубий Курия.
23.35 Республика ёш хонандаларининг "Камолот" танлови совриндорлари концерти.
23.35 "Ўзбекистон" ахбороти.
24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

. ЎзТВ II

19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 "Излаган имкон топади".
20.20 "Хабарлар, хабарлар, хабарлар...".
20.50 "Қирғовуллар". Телефильм.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 "Тошкент оқшомлари".
22.05 "Тириклайин қўлга олинсин". Бадиий фильм.

. ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.00 — 19.55
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

. РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
19.55 Киномарафон. "Қизил ҳарф". Бадиий фильм (ГФР).
21.40 "Ҳеч ким унутилмайди".
21.45 "Хроно". Авто ва мотоспорт оламида.
22.15 Спорт кўрсатуви.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.25 "Шайтон малайлари". Бадиий фильм.

. "ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ
5.30—7.45 "Тонг".
***
17.55 "Ҳафтанинг акс садоси".
18.15 "Япония А. Колошин билан".
18.45 "Мўъжизалар майдони".
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 "Ҳафтанинг машҳур кишиси".
20.50 "Детективлар клуби"да. "Ден Огаст". Кўп сериали телевизион бадиий фильм премьераси. 6-фильм.
21.50 "Матбуот-экспресс".
22.00 "Сиесий бюро".
23.00 Янгиликлар.
23.35 — 00.05 "Музобоз".

ШАНБА

4 ИЮНЬ

. ЎзТВ I

6.30 — 8.45 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.

8.45 "Мимино". Бадиий фильм.
10.00 "Маънавият бўстони".
11.00 "Ёшлик" студияси, "Садо".
11.30 "Хотира". Ўзбекистон халқ артисти Қодир Маҳсумов таваллудининг 70 йиллигига.
12.30 Ўзбекистон Республикаси Қуролли кучлари хизмат кўрсатган ашула ва рақс ансамблининг ҳисобот концерти.
13.50 "Цирк, цирк, цирк".
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун фильм. "Писмиқ".
18.40 "Ёшлик" студияси. "Талабалик йилларим".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Мусиқий дақиқалар.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 "Дил номалари". Мусиқий кўрсатув.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Теннис бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги учун Халқаро турнир кундалиги.
22.00 Телевизион театр премьераси. Худойберди Тўхтабоев. "Олтин сиртмоқ". 1-қисм.
23.05 "Тунги ёғду". Дам олиш кинодастури.

. ЎзТВ II

19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 "Паравозча". Телефильм.
20.00 "Бахт кулиб боққанда".
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 "Суперспорт".
22.05 "Нурли хотиралар".
22.55 "Инсон тақдири". Бадиий фильм.

. ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

11.00 — 16.00
"ЎЗБЕКИСТОН" ТЕЛЕКАНАЛИ
11.00 "Мамлакатлар, воқеалар, одамлар".
11.10 "Ўзбекистон жаҳонга юз тутмоқда". Италия Республикаси эълон қилинган кунга.
12.10 "Безнен мирас" (татар тилида).
12.50 "Би-Би-Си" янгиликлари (инглиз тилида).
13.05 "Умид" (уйғур тилида).
13.45 "Давр менинг тақдиримда". Борис Пак.
14.30 "Си-Эн-Эн" янгиликлари (инглиз тилида).
14.45 "Ўзбекистон жаҳон бозорида".
15.15 "Истеъдод". Даша Солихова.
15.45 "Бу ажиб дуне".
***
18.00 — 19.20
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
19.20 Мультфильм.
19.30 Киномарафон. "Контракт асосида она". Бадиий фильм (Жанубий Курия).
21.20 "Мутлақо махфий".
22.10 "М-трест".

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.25 "Хонадон ва унинг соҳиби". Бадиий фильм.

. "ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ
17.50 "Рукн премьераси".
18.40 "Коламбия пикчерс" таништиради: "Бошқа оламдан нимадир". Кўп сериали телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 "Коламбия пикчерс" таништиради: "Бошқа оламдан нимадир". Кўп сериали телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия.
21.20 "КВН-94".
23.15 — 23.50 Янгиликлар.

ЯКШАНБА

5 ИЮНЬ

. ЎзТВ I

6.30 — 8.30 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.

8.30 "Маҳобхорат". Кўп қисмли телевизион бадиий видеофильм (Ҳиндистон). 69 — 70-серия-лар.
10.00 "Ватанимга хизмат қиламан".
10.30 Теннис бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги учун Халқаро турнир кундалиги.
11.00 "Сирли сандиқ". Телеўйин.
12.00 Хоразм ҳаволари.
12.40 "Ёшлик" студияси. "Учрашув".
13.40 Тижорат кўрсатуви "Юксалиш йўлида". Қашқадаре вилояти пахта тозалаш заводлари фаолияти ҳақида.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Уч қурбақа", "Кеч қолмадим", "Ўйинқароқ болалар". Мультфильмлар.
18.25 Болалар учун. "Мучал тўйи". "Туркистон" саройидан ёзиб олинган.
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ҳафтанома" (рус тилида).
20.00 Эълонлар.
20.05 "Кабутарим". Телефильм.
20.15 "Кулги дармон дейдилар". Абдулла Акбаров.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ҳафтанома".
21.30 Эълонлар.
21.35 "Ойнаи жаҳонда...".
21.55 Теннис бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги учун Халқаро турнир кундалиги.
22.25 "Якшанба оқшомида". Мусиқий кўрсатув.
23.05 Телевизион театр премьераси. Худойберди Тўхтабоев. "Олтин сиртмоқ". 2-қисм.
00.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

. ЎзТВ II
"ОМАД" таништиради:
17.00 "Совға".
17.30 "Ҳар соҳадан бир шингил".
17.35 Эълонлар.
17.40 "Шарқ дурдоналари" кўрсатуви таниқли қўшиқчи Шерхон ижросида "Биллур" фильмини тақдим этади.
19.10 Эълонлар.
19.20 "Курьер".
19.35 "Келинг, танишайлик!" (Чименда муаллифлик қўшиқлари фестивали).
20.05 "Эм-Ти-Ви" дан мусиқалар.
20.20 "Ҳар соҳадан бир шингил".
20.35 Эълонлар.
20.40 "4/8. Мусиқий кўрсатув.
21.00 "Даракчи".
21.10 Эълонлар.
21.15 Видео — О".

. ЎзТВ III
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

12.15 — 16.00
"ЎЗБЕКИСТОН" ТЕЛЕКАНАЛИ
12.15 "Мамлакатлар, воқеалар, одамлар".
12.30 "Дуне эшиги".
13.10 "Чет эл эстрадаси".
13.45 "Би-Би-Си" янгиликлари (инглиз тилида).
14.00 "Ўзбекистон: ҳамкорлик йўлидан".
14.40 "Иқтисодиётимиз имкониятлари".
15.00 Си-Эн-Эн" янгиликлари (инглиз тилида).
15.15 Дилрабо қўшиқлар.
15.45 "Бу ажиб дуне".
***
18.00 — 19.25
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
19.25 "Си-Би-Эс" кинотеатри. "Ўз ўрнини эгаллаш". Бадиий фильм.
21.10 "Ксюша ҳузурида".
21.40 "Осойишталик № 9".

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
22.25 "Чорраҳа". Бадиий фильм.

. "ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ
18.00 "Шпаргалка".
18.05 Мультфильмлар премьераси: "Мушук Феликс", "Ҳақиқий ажина овловчилар".
19.00 "Панорама".
19.30 "Бомонд".
19.50 "Нима? Қаерда? Қачон?"
21.00 "Якшанба". Ахборот-публицистик кўрсатуви.
21.55 Телевизион бадиий фильмлар премьераси: "Делиянинг мушкул аҳволи", "Қўрқинчли Фрэммис". "Қабиҳ фаришталар" телесериалидан.
23.10 — 23.20 Янгиликлар.

Адабиёт ва санъат

- "Фарғона ҳикояси"дан "Тошболта тижоратчи"гача
- Омониисо Нафисий ким?
- Янги шеърлар

ИНСОН ҚАЛБИНИНГ МУҲАНДИСИ

...ТУН алламаҳалга борган. Мовий осмон мусаффо... Юлдузлар чарақлаган. Тўлин ой тепадан ўзининг сахий ва ёруғ нурларини сочиб, устоз Маҳмуднинг бежирим, аммо атрофи дарахтзор ва гуллар чамани билан ўралган боғидаги уч сўрида ўтирган шеърият ва санъат мухлисларини эритиб турарди. Ўртадаги сўрида чолғучилар устоз Умар раҳбарлигида Омониисахон ўз шеъри билан айтаётган қўшиққа жўр бўлиб куй чалмоқдалар. Ҳамманинг эътибори хонанда, унинг завқланиб айтаётган қўшиғида, товусдай товланиб рақс ижро этаётган гўзал Бодомхонда... Қўшиқ ва рақс айни қизиган пайтда бош вазир Мирза Тоғай ноиблари билан бостириб киради... Навкарлар Бодомхонни банди айлаб, энди олиб кетмоқчи бўлганда, шинавандалар орасида кимлигини сездирмай, ҳамма қатори завқланиб ўтирган Хўтан давлатининг ҳукмдори Абдурашидхон Мирза Тоғайга рўпара келади.

Мирза Тоғай ўзини ноқулай вазиятдан қутқариш мақсадида, шу ондаёқ ҳийла ишлатади.— Бодомхонни у ўзига эмас, гўё Абдурашидхон ҳарамини барно қиз билан бойитмоқчи бўлганини айтади...

Муқимий номли мусиқали театрда таниқли адиб Ҳамид Ғуломнинг пьесаси асосида қўйилган "Муҳаббат навоси" спектакли шу саҳна билан бошланади. Уйғур халқининг асл фарзанди, маърифатпарвар шоира Нафисий (Омониисахон) билан Абдурашидхоннинг тақдири нималар кечади, қандай мусибатлар рўй беради, ниҳоят, уларнинг қисмати нима билан тугайди — буларнинг барчаси асарда ўзининг юксак бадиий ифодасини топади.

Бу асарга қадар Ҳамид Ғулом яна олтита пьеса ёзди. У Шекспирнинг "Ўн иккинчи кеча..." Лопе де Веганинг "Қўзибулоқ", А. С. Пушкиннинг "Тош меҳмон" каби шеърий драмаларини ўзбек тилига ағдарди. Улар фақат Муқимий номли театрда эмас, жумҳуриятимизнинг қатор театрлари саҳнасидан муносиб ўрин олди. Бинобарин, Ҳамид Ғулом — ўзбек миллий драматургиямиз ва театр маданиятимизнинг ривожига катта ҳисса қўшиб келаётган санъаткордир.

Ҳамид Ғулом аввало таниқли ёзувчи ва шоир сифатида шуҳрат қозонган. Бироқ унинг ижодий қиёфаси, истеъдоди, ғоявий ва маънавий қарашлари, ўзига хос бадиий услуби, маҳорати, хуллас, эстетик мезони унинг романлари, достонлари, шеърий тўпламлари билангина эмас, жумладан саҳна асарлари билан ҳам белгиланади. Шунинг учун адиб ижодининг бир қирраси — драматургиясига бир нигоҳ ташлашни ният қилдик.

Воқеликда рўй бераётган ҳодисаларни кузатиб, унда одамни қизиқтирадиган, мушкулини осон қилишга кўмак берадиган муаммоларни қидириб топиш, асар қайси мавзу ва даврдан олинган бўлмасин, ўша замон муҳитини чуқур ҳис этиш ва унга шу кун назаридан ёндошиш, инсон қалбига кириш, дардига қулоқ солиш, қисматига шерик ва ҳамнафас бўлиш, унга маънавий озуқа ва руҳий тасалли бериш, хуллас унинг ҳаёти, кечинмаси билан яшаш — буларнинг барчаси Ҳамид Ғулом ижодини, жумладан драматургиясини белгиловчи омиллар. Яна шуни айтиш ўринлики, унинг аксарият саҳна асарлари ўзининг ғоят латиф лирикага бойлиги, тилининг равон ва ширадорлигн билан к ишини мафтун этади. Бунга асарнинг қайси жанрда ёзилгани ҳам жиддий сабаб бўлган. Чунончи Ҳамид Ғуломнинг олтита пьесасидан бештаси ҳажвия. Бу жанр эса кўпроқ лирикага мойил.

• Ҳамид Ғулом 75 ёшда

Ҳамид Ғуломнинг қайси асарини олманг, унинг марказида жинси, ёши, касби-коридан қатъий назар, инсон қисмати туради. Масалан 1959 йилда яратилган дастлабки пьесаси —"Фарғона ҳикояси" комедиясида колхоз бекорчиларидан бири Кичкина Хўжа образини бош қаҳрамон сифатида кўрсак, сўнгги, 1990 йилда ёзилган "Муҳаббат навоси" драмасида эса, тарихий шахс Шарқнинг мумтоз шоираларидан Нафисий сиймоси берилган. Ҳар иккаласида ҳам инсон тақдири ўртага қўйилган.

Инсоний фазилатлар ва феъл-атвор жиҳатидан Кичкина Хўжа билан Тошболта образлари ўртасида яқинлик бор. Фарқи Тошболта образи Кичик Хўжага нисбатан ҳар томонлама пухта ишланган. Бу Ҳамид Ғуломнинг драматургик маҳорати такомил топганидан далолат беради. Дарвоқе, Ҳ. Ғуломни "Тошболта ошиқ" комедиясини яратишга ажойиб саҳна устаси Сойиб Хўжаев ижросидаги Кичик Хўжа образи даъват этган. Шунинг учун муаллиф ушбу асарини шу санъаткорга бағишлаб ёзди.

"Тошболта ошиқ" мусиқали драмаси дастлаб қўйилган даврдан, яъни 1962 йилдан буён то шу асарнинг бош қаҳрамонини моҳирона яратган Сойиб Хўжаев вафотига қадар минг мартадан ортиқ қўйилди. Муаллифнинг юксак драматургик маҳорати ва актёрнинг бетакрор талқини туфайли Тошболта Хўжа Насриддин сингари халқимиз онги ва қалбига сингиб, унинг севимли қаҳрамонларидан бирига айланиб қолди. Ҳа, Тошболта ўзбек миллий драматургиямиз учун янгилик ва у классик образлар қаторига кўтарилди десак муболаға бўлмайди.

АҚШда инглиз тилида нашр этилган журнал ўзининг 1962 йил, 20-сонида "Тошболта ошиқ" комедияси ва С. Хўжаевнинг ижрочилик санъатига юксак баҳо бериб, асарнинг ўта миллийлиги ва халқчиллигини алоҳида таъкидлаган. Дарҳақиқат бу фазилат аввало Тошболта образида ўзининг мукаммал ифодасини топди. Яъни унда ўзбек халқига мансуб миллий хислатлар, чунончи инсонга пок руҳ, тоза назар билан қараш, елкадошнинг қувончида ҳам, қайғусида ҳам ёнма-ён тайёр туриш, ортиқча бойликка интилмаслик, зеби-зийнатга берилмаслик, сабр-тоқатлик, одамсеварлик, хайрихоҳлик, саҳийлик, ҳалоллик, меҳнатга сидқидилдан берилишлик, ҳоксорлик, шунинг билан бирга инсоний ва миллий ғурурни сақлай олишлик каби фазилатлар мужассамлашган. Яна шуни ҳам таъкидлаш ўринлики, муаллиф ёши бир жойга бориб қолган, бироқ қалбида севги нури сўнмаган Тошболтанинг Рисолат парига бўлган бекиёс ва жўшқин муҳаббатини ҳам ниҳоятда усталик билан тасвирлаган. Иккала ажойиб инсоннинг бир-бирига нисбатан меҳри шарқона, ниҳоятда нафис муносабатлар воситасида берилган, чуқур ҳис-туйғулар билан суғорилган, қадимдан тикланиб келган одоб-ахлоқ, удумлар ёрқин аксини топган.

Миллийлик ва халқчиллик фақат "Тошболта ошиқ" пьесасига эмас, умуман Ҳамид Ғулом драматургиясига мансуб фазилат. Масалан, унинг "Ўғил уйлантириш" ёки "Ажаб савдолар" комедияларини олинг. Гарчи улар кундалик маиший ҳаётимиздан олинган бўлса-да бироқ улардаги образларнинг феъл-атвори ва табиатида ўзбек халқига хос миллий характер ҳамда урф-одатлар, уларнинг ҳам ижобий, ҳам салбий томонлари ёрқин аксини топган.

Ҳамид Ғулом ижодига, жумладан драматургиясига хос яна бир хислат — воқеликни, ундаги ҳодисалар ва одамлар сиймосини акс эттиришда ҳаёт ҳақиқатидан, мантиқидан келиб чиқиб, уларни бадиий умумлашмалар даражасига кўтаришдир. Шу боис унинг саҳна асарларида уйдирма сунъийлик, ёки ҳақиқатни бўрттириб, бўяб кўрсатиш ҳоллари учрамайди. Бу фақат замондошлар ҳаётидан олинган пьесаларда эмас, узоқ ва яқин ўтмишни ҳикоя қилувчи саҳна асарларида ҳам кўринади. Масалан, яқингача аксарият пьесаларда ўтмишдаги ҳукмдорлар босқинчи, золим, ахлоқан тубан, хуллас салбий тарзда кўрсатилган. Шубҳасиз, тарихда шундайлари ҳам учраган. Бироқ адолатпарвар, инсонпарвар ва эзгулик йўлида ўз халқига хизмат қилганлари ҳам шу қаторга қўйилди. Ҳамид Ғулом эса бу масалани ҳал этишда тарих ҳақиқати нуқтаи назаридан ёндошган. У "Муҳаббат навоси" асарида Хўтан ҳукмдори Абдурашидхон образини талқин этишда ўша узоқ ўтмиш, яъни XVI аср замонидан келиб чиққан, ҳаёт ҳақиқатига таянган. Гарчи асар Нафисий ҳақида бўлса ҳам, Абдурашидхон образининг тарихан тўғри ва ўзгача акс эттирилиши — драманинг маънавий-бадиий йўналишини, мазмунан қизиқарли тузилишини белгилаган, ундаги ижтимоий зиддиятларнинг келиб чиқиш сабабларини мантиқан асослаган.

Ҳамид Ғулом драматургияси ҳақида айтилган барча фикрлар унинг яқиндагина ёзиб тугатган янги саҳна асари —"Тошболта тижоратчи" комедиясида ҳам ўзининг мужассам ифодасини топган. Асарнинг номиданоқ, у қайси давр ва нима ҳақида, бош қаҳрамон ким ва қандай воқеалар содир бўлиши мумкинлигини кўз олдимизга келтириш қийин эмас...

Хуллас, Ҳамид Ғулом ўзининг ажойиб саҳна асарларида долзарб мавзуларни кўтариб, янги-янги образларни яратиб, қизиқарли воқеаларни ҳикоя қилиб драматургиямизни бойитди, театр санъатимизнинг ривожига катта ҳисса қўшди, замондошимизга маънавий озуқа ва эстетик завқ бағишлади.

Ҳозир Ҳамид аканинг ижодий камолотга етган палласи. Ҳурматли адибимизни айём кунлари билан сидқидилдан муборакбод этиб, у кишига саломатлик ва узоқ умр тилаймиз, бундан кейин ҳам халқимизни янги бадиий етук асарлар, жумладан пьесалар билан хушнуд қилишига умидвормиз.

Ф. ЖЎРАЕВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби.

УЙҒУР ШЕЪРИЯТИНИНГ МАЛИКАСИ

Шоира, мақомшунос олима-фозила ва маданият арбоби Омониисохоним Нафисий Уйғуристон халқлари тарихида бениҳоя юқори ўрин тутади.

Омониисо 1534 йили Саъдий хонлигининг пойтахти Ёрканд шаҳрига тобеъ Дулон (ҳозирги Макит) ноҳиясининг Тизноб дарёси этагидаги Шохтото маҳалласида, уйғур мусиқа фолклорининг билимдони, аслида ўтинчи Маҳмуд оиласида таваллуд топди. Дастлаб маҳаллий диний мактабда ўқиб саводини чиқарди. Риёзат, ҳандаса фанлари қатори мусиқа илми соҳасида ҳам яхши маълумотга эга бўлди. Натижада бутун вужуди ила санъатга ихлос қўйди. Отасидан танбур, дутор, сетор чалишни ўрганди, уйғур классик ашулаларини, айниқса уйғур мақомларини маҳорат билан куйлай бошлади. Ўн тўрт ёшида шарқ шеъриятининг даҳолари — Фузулий, Жомий, Навоий, Отоий, Саккокий ва бошқалар ижодидан баҳраманд бўлди. Буюк мутафаккирлар ижодини берилиб ўрганиб, уларнинг ғазалларини танлаб, уйғур ўн икки мақомининг бадиий матнини тўлдиришга киришди. Бу жараён унинг тафаккур дунёсини кенгайтириб, ижодий ниятларига қанот бағишлади. Ғазаллар, рубоийлар, мухаммаслар битиб, Нафисий таҳаллуси билан истеъдодли шоира сифатида танилди ва мусаввир, мусиқачи, хушовоз қироатхон бўлиб етишди.

Омониисохоним ғазаллари ўша давр Ёрканд адабий муҳитини соғломлаштиришда алоҳида аҳамият касб этди. Чақмоқдек чақнаб, азим ўлка осмонини ёритган шоира шеърияти, уйғур ўн икки мақомини тўплаш, аслига келтириш йўлидаги тадқиқотлари ҳақида машҳур тарихнавис Мирзо Ҳайдар Дуғлотийнинг "Тарихий Рашидий", Мирзо Маҳмуд Журоснинг "Тарихий Рашидий-Зайли", Мулло Исматулло бин Мулла Неъматулло Мўжизининг "Тарихий Мусиқиюн" асарларида кенг маълумот берилади. Саъдий хонлиги ҳокимиятини мустаҳкамлаш йўлида кўрсатган маҳобатли ҳамда хайрли ишлари, Абдурашид хонлиги салтанати ҳақидаги фикр-мулоҳазалари тарих саҳифаларига қайд этилгандир.

Омониисо Нафисий ҳаётининг иккинчи даври шох Абдурашидхоннинг ҳарамида ўтди. У султон ўрдасида хон салтанатининг барча ишларида иштирок этар экан, илм-маърифат бўйича шоҳнинг вазири, адабиёт-санъат аҳлининг сарвари сифатида йигирма йил ижод билан, қайноқ иш билан машғул бўлди. Шоиру-шоиралар, олиму-алломалар, бастакору-мақомчилар, хаттотлару-машоихларни ўрдага тўплаб, адабиёт-санъатни, маданият-маърифатни ривожлантириш йўлида бутун имконият ва қобилиятини ишга солди. Машҳур мақомшунос олим, шоир Қидирхон Ёркандий билан биргаликда уйғур ўн икки мақомини тўплаш, тартибга солиш, бир бутунлигини таъминлаш — аслият асосида тиклашда чуқур билим, заковатини сарфлади.

Туркийзабон шоира Омониисо Нафисий "Тарки ватан бўлмоғил, айлагил сайри жаҳон" сатри билан бошланган равон, ўйноқи ғазалида маърифатни улуғлаб, ватанпарварлик туйғусини тараннум этади:

Тарки ватан бўлмоғил, айлагил сайри жаҳон,
Бу жаҳон яхши-ёмонға бўлғуси чўнг имтиҳон.
Маърифат иқлимининг султонидир кашфиёт,
Элга қилсанг муҳаббат ажроси бўлғай аён.
Бўлса шайдо кимки элга, қилмаса ишга ҳилоб,
Чашма ҳосил ажридан бўлғуси оби равон.
Жону-жаҳон яйрағай нағмаий мақом ила,
Машрабидан бўлғуси паришонлар шодумон.
Булбулға гул хуштордир, гул интизор навоға,
Бўстон файз берарму мақомсизга бир дармон.
Маърифатдир равнақи боғу-чамани билсангиз,
Эл ишқининг чироғи айни мақом бу замон.
То азалдан бу ватан вужуди олам кўзидир,
Ҳар балони рад этиб, ошиқ Омон, эл омон.

Уйғуристон халқларининг туб ижтимоий-иқтисодий, миллий ва маънавий манфаатларини, шону-шавкатини ҳимоя қилиш, миллий, ижтимоий ва маданий бир бутунлигини сақлаб қолиш йўлидаги фаолияти шоира ижодида ўз аксини намоён этди. У маҳзун байтларининг бирида шундай куйлайди:

Олиб нур тонг булоғидан, илм-фан гуллари яшнаб,
Юрак илҳом ила сукди, бахт чўлпонлари чақнаб.

Уйғуристонда Омониисо Нафисий орқали юз минглаб, миллионлаб кишилар адабий маърифатдан баҳраманд бўлди ва бўлмоқда.

Уйғур адабиёти тарихида энг истеъдодли шоира, нозиктаъб санъатшунос Омониисо Нафисий номи энг мўътабар номдир. Бу номда уйғур шеърияти бутун камолияти билан нур сочиб туради. Шу сабабдан унга Уйғуристон халқининг муҳаббати чексиз ва абадийдир.

ОСИМ БОҚИЙ ўғли,
филология фанлари номзоди.

• Дам олиш бекати

ФРАНЦУЗ ХАНДАЛАРИ

Актёр театр директори ҳузурига кирди.

— Менга аванс берсангиз.

— Кечқурунги томошадан кейин ўйлаб кўрамиз.

— Аммо кутиб туролмайман. Тўрт кундан бери соқолимни олмадим. Сартарошга боришга чақам ҳам йўқ.

— Авф этасиз, иложим йўқ.

— Бўлмасам, бундай соқол билан Ромео ролини ўйнай олмайман! Директор бироз ўйланиб турди-да, қарор қилди:

— Режиссер! Эълонни ўзгартиринг. Кечқурун "Кўк соқол" қўйилади.

***

Директор бюро бошлиғидан сўради:

— Янги хизматчи нима иш билан шуғулланди?

— Пашшаларни санади.

— Шуми, холос!

— Йўқ жаноб, улардан бирини ўлдирди ҳам.

***

Рақиблардан бири ва гувоҳлар белгиланган жойда ҳозир бўлдилар. Дуэлист соатига қаради ва деди:

— Агар 5 минутда рақибингиз келмаса, усиз бошлайман.

***

— Нима учун машинани ўғирладингиз? — сўради судья.

— Эгаси йўқ деб ўйлабман.

— Нимага?

— Чунки машина қабристоннинг олдида турган экан.

***

— Меҳмонхонангизда бир ой яшаш қанчага тушади?

— Бироз сабр қилинг. Ҳозир ҳисоблайман...

— Нимани? Оғзаки билмайсизми?

— Йўқ... Ҳали ҳеч ким бир ой турган эмас,

***

Бир киши Сена дарёси бўйига ўтириб олиб, балиқ овларди. Бир дўсти ўтиб кетаётиб унга деди:

— Ов ёпилган!

— А! Яхши! Шунинг учун ҳеч нарса илинмаётган экан-да.

***

Бир автордан сўрадилар:

— Сизнинг охирги пьесангиз комедиями?

— Ҳа, муваффақиятли чиқса комедия, муваффақиятсизликка учраса, трагедия.

***

Бир қиз кучугини етаклаб, сайр қилиб юрарди. Бир жаноб қизга юзланди:

— Яхши қиз, қандай ажойиб кучугингиз бор экан. Олдига яқинлашсам бўладими?

— Албатта, бўлмаса қандай қилиб тишлайди?

***

Бир бола телевизор ҳаваскори эди. Ойиси шамоллаб қолди.

Дадаси ишдан келгач, ўғлидан сўради:

— Ойингнинг соғлиғи қалай?

— Кўриниши яхши, лекин овозини созлаш керак.

Французчадан Ҳусниддин ҚУННАЛИЕВ таржимаси.

• Шоир Сайёр — "Тошкент ҳақиқати" меҳмони

ЎЗИМ ҲАҚДА ЎЗИМ ЎЙ СУРДИМ...

Шоир ва адиб Сайёр 1934 йилда Тошкент шаҳрида, деҳқон ва боғбон Иноят Файзуллоҳ ўғли хонадонида таваллуд топди. 1957-62 йилларда Москвада, жаҳон адабиёти олийгоҳида таҳсил кўрди. Ўша йиллардан бошлаб Сайёрнинг шеърлари, ҳикоялари, қиссалари матбуотда мунтазам чиқиб туради. Ўнлаб китоблар муаллифи.

Хўш, қутлуғ 60 ёшга қадам қўйган шоир ҳозир кўпроқ нималар ҳақида ёзмоқда? Буни билишни истаган мухлислар эътиборига шоирнинг янги шеърларидан намуналар ҳавола этиб, унинг ижодий изланишларига муваффақиятлар тилаб қоламиз.

ТОМЧИ

Томчи — қумга сингганин кўрдим,
Томчи изсиз кетганча кетди.
Ўша-ўша эди қум бети,
Ўзим ҳақда ўзим ўй сурдим:
Ҳатто мева бермас ҳар навда,
Ҳатто мева бермас ҳар дарахт.
Ўқинг хато кетмасин овда,
Ушалсин деб интилган ҳар аҳд!
Из тўшагин ҳаётда лойиқ,
Фарзанд қолдир элга муносиб,
Шунда номинг яшар кун ошиб,
Ёдда тутар сени халойиқ!
Эллар билан сен эл бўлиб қол,
Тиш синдирмас ҳалол ош тоши.
Ўгитларим қулоғингга ол,
Ҳаммасининг меҳнатдир боши!
Тегмасин сўз яна қамчиндай
Қонда ёнган у ўтим эди.
Кетма қумга синган томчидай
Ўз-ўзимга ўгитим эди...

АДАШМАНГЛАР

Адашади пешонам шўр, деганлар,
Адашади ҳаёлим ғўр, деганлар.
Адашади, мен ҳам шундоқ адашдим,
Адашади тақдирим кўр, деганлар.
Халқим дейди: сендан бўлсин ҳаракат,
Ҳаракатинг келтиради баракат.
Инсоф билан, иймон билан яшасанг,
Данак чақсанг, чиқаверар ялакат!
Тақдирингни ўзинг ярат, ён берма,
Ҳақталаб бўл, осонликча жон берма.
Ўт оч худбин, ўзим деган бахилга,
Дўстга таян, бош эг фақат ақлга!
Амалингда доим шуни кўзда тут,
Яхшилик қил, бошқалардан шуни кут.
Билки, умр асло зое ўтмасин,
Нажоткор бўл, таянади сенга юрт!
Мен адашдим, дўстларим адашмасин,
Ўзларини бебахт, деб аташмасин.
Ёрим, дея қалбига тўлиб зардоб,
Интиқ кўзин уфққа қадашмасин!
Адашади пешонам шўр, деганлар,
Адашади ҳаёлим ғўр, деганлар.
Адашади, мен ҳам қаттиқ адашдим,
Адашади тақдирим кўр, деганлар!

МЕНГА ТЕГМАНГ

Ҳазил қилар гоҳо дўстларим:
— Иш тугаса уйга чопасан?
— Тузатаман каму-кўстларим,
Кўча санғиб нима топасан?!
— Гўзалликни томоша қилгин,
Камалакдек қизлар товланар.
Турфа гуллар борлигин билгин,
Шеър ёзиб сўнг, кўнглинг овланар.
— Адашмайман асло йўлимдан,
Бир инсонга бир ёр етади.
Бебурдлик ҳеч келмас қўлимдан,
Йўлда вақтим бекор кетади.
Сиз измимга қилмангиз шаъма,
Таниганман обдон ҳуқуқим.
Шериклик ош қилмайман таъма,
Бу борада муқимман, муқим!
Дўстлар, бари ўз уйимда бор,
Уйим, десин қизми, йигитдир.
Бир мен эмас элда вафодор,
Аммо менинг мучалим итдир!
Ёрим билан чорланг, марҳамат,
Суҳбатларга доим тайёрман.
Менга тегманг, кўрсатинг ҳиммат,
Кўнглим эмас, ўзим Сайёрман!

УМИД ҚИЛСАМ...

Умид қилсам, дейман...
Умид — яхшидир!
Умид — ҳаётимнинг кўрки, нақшидир!
Ошиқлар умидни юксак қўйганлар...
...Гоҳда умид учун кўзни ўйганлар...
Сен мени деган кун қалбим — бахшидир!
Не бўлса, бўлмаса умид яхшидир!..
Чиройинг ишқида, о, у куйганлар,
Қўрқаман, йўлимни тўсиб қўйганлар!

САЙЁР.

• Янги китоблар

ИСТЕЪДОДНИНГ ҚЎШ ҚАНОТИ

Ўзбек адабиётининг 70-80-йиллар босқичида фаол ижод қилган ёзувчилардан бири истеъдодли адиб Ўлмас Умарбековдир. Ў. Умарбеков ҳаёти ва ижоди тўғрисида Абдулла Қаҳҳор, Ойбек, Саид Аҳмад айрим адабий-танқидий лавҳалар битиб, талантли ижодкор фаолиятига катта баҳо берганлар. Адабиётшунос олиму, адабий танқидчилардан Лазиз Қаюмов, Озод Шарофиддинов, Умарали Норматов ва бошқалар ҳам адибнинг алоҳида асарлари ҳақида қизиқарли мақолалар эълон қилганлар.

Айтиш лозимки, ҳар бир истеъдоднинг ўз тадқиқотчиси, унинг ижодини чуқур ва атрофлича таҳлил қилувчи адабий танқидчиси бўлади. Кузатишимизча, таниқли адабиётшунос Собир Мирвалиев бу адиб ҳақида кўп йиллардан буён илмий-тадқиқий таҳлил билан шуғулланади. Шу узоқ муддатли адабий кузатишларнинг ижодий-илмий маҳсули сифатида олимнинг Ўлмас Умарбеков ҳақидаги "Истеъдоднинг қўш қаноти" номли адабий портрети "Ёзувчи" нашриёти томонидан чоп этилиб, китобхонлар қўлига етказилди.

Бизга маълумки, адабий портрет, айниқса ихчам адабий портрет яратиш борасида С. Мирвалиевнинг яхши тажрибаси бор. Унинг "Ўзбек адиблари" китоби фикримизнинг далилидир. "Истеъдоднинг қўш қаноти" ўртача ҳажмли адабий портрет бўлиб, ўқиган кишисини зериктириб қўймайди. Содда, самимий руҳда битилган тадқиқот тарихийлик принципи асосида адиб ҳаёти ва ижодини бир бошдан босқичма-босқич таҳлил этишга қаратилган. Ҳар икки маънода истеъдоднинг туғилиши ҳақида фикр юритаркан, тадқиқотчи Ўлмас Умарбековнинг нима сабабдан айнан ёзувчи бўлганлигини қизиқарли мисоллар воситасида ҳикоя қилади. "Ҳикоянавис санъати" бобида ёш адибнинг тилга тушган "Бобоёнғоқ" ҳикоясидан тортиб, гўзал лирик насрий шеърлар — "Болгар қўшиқлари"гача босиб ўтилган маҳорат кўчасидаги излари тадқиқ остига олинади. Ҳикоячилик санъатида Ўлмас Умарбековнинг ўзига хос ижодий йўли баён қилинади.

Ўлмас Умарбеков ҳикоячиликда адабиётга қадам қўйиб, катта-кичикка танилган бўлса, кейинроқ қиссачилик санъатида ўзини кўрсатиб, эл орасида, айниқса, ёшлар ўртасида кенг шуҳрат топди. Унинг кетма-кет эълон қилинган "Чўли ироқ", "Кимнинг ташвиши йўқ", "Жўра қишлоқ", "Уруш фарзанди" сингари қиссалари кўпчиликнинг меҳрини қозонди. Булар орасида адибнинг "Севгим, севгилим" қиссаси барчанинг оғзига тушди. Тадқиқотчи С. Мирвалиев адиб қиссаларини таҳлил остига оларкан. уларнинг ҳар бирига алоҳида калит топиб, "олтин сандиқларини жаранглатиб" очишга ҳаракат қилади. Айни пайтда Ў. Умарбеков қиссачилигига хос бўлган хусусиятларни умумлаштиради, улардан хулосалар чиқаради.

Танқидчи С. Мирвалиев ўз китобини "Истеъдоднинг қўш қаноти" деб атаганида ёзувчи Ўлмас Умарбековнинг икки қаноти ҳисобланган насри-ю, драматургиясини кўзда тутган бўлса ажабмас. Адабиётшунос айниқса адибнинг кўп баҳс-мунозараларга сабаб бўлган "Одам бўлиш қийин" романини атрофлича тадқиқ остига оларкан, 70-йиллар ва роман яратилган, эълон қилинган кунларда ўқувчилар, ёзувчилар, адабий танқидчилар ўртасидаги тортишув-талашувларга муносабат билдиради. Уларга маълум вақт кўпригидан берида туриб, босиқ эҳтиром билан холис баҳо беради. "Одам бўлиш қийин"нинг ахлоқий-маънавий таъсир кучини ўзбекнинг анъанавий тарбия ва дидактикаси билан боғлайди.

"Виждон олдидаги бурч" боби китобнинг драматик асарлар таҳлилига бағишланган қисмидир. Бу ўринда тадқиқотчи халқимизга яхши таниш бўлган ёзувчининг "Қиёмат қарз", "Комиссия", "Шошма қуёш", "Аризасига кўра" каби пьесаларини тадқиқ қилиб, бу асарлардаги чинакам драматик образларнинг яратилиш маҳоратига адабий-танқидий баҳо беради. Тадқиқотчи бу бобда айниқса: "Қиёмат қарз" драмасида кўтарилган маънавий ахлоқий муаммоларни чуқур ва атрофлича ўрганишга интилади. Инсон ва жамият, одамлар орасидаги ўзаро инсоний муносабатлар, ахлоқий камолот ва инқироз масалаларига ўз муносабатини билдиради. Ў. Умарбеков драматик асарлари мисолида умуман ўзбек драматургиясининг 70-80-йиллардаги тараққиёт йўлига холис баҳо беради. "Кузнинг биринчи куни", "Суд", "Курорт" пьесалари мисолида замондошларимиз образи, уларнинг маънавий ахлоқий қиёфалари, орзу-интилишлари танқидчи томонидан очиб берилади. Ёзувчи маҳорати, драматург санъати таҳлил ва тадқиқ қилинади.

Бугунги кунда қутлуғ 60 ёшни кутиб олаётган Ўлмас Умарбеков бу ёшга қадар ўз халқининг меҳр-муҳаббатини қозонган, унга сидқидилдан адабий хизмат қилиб, халқ камолида, ёшлар тарбиясида ўзининг самимий, камтарин ҳиссасини қўшган. Биз ҳам қўш қанотли истеъдод эгаси Ўлмас Умарбековга бундан кейинги ижодида ҳам янги довонлар ошишини истаб, бу йўлда сиҳат-саломатлик, тетик руҳ тилаймиз.

Маҳмуд САТТОРОВ,
филология фанлари номзоди.

• Бир шингил ҳазил

ХУСУСИЙ ЭЪЛОНЛАР

"Марианнанинг пойқадами теккан сомондан бор. Уни еган оту-сигирлар, қўю-эчкилар чиройли, бири-биридан ширин тойчоғу-бузоқчалар, қўзичоғу-эчкичалар туғиб беради. Мексикадан олиб келиш учун кетган сарф-ҳаражатларни айтмаса, ўзимизникидан ҳам арзон. Кундузлари Эски Жўвадан Соқивой хашакфуруш сўралсин. Ҳамма танийди".

***

"Кунига атиги ярим кило қўй гўшти (музлаганини емайди), бир коса янги соғилган сут, икки бўлак иликли, гўштдор суяк, битта оқ бухонка ёки патир нон (қатлама ҳам бўлаверади) истеъмол қиладиган "Йўлбарс" лақабли оқ-қора тусли, паҳмоқ юнгли лайча сотилади. Ҳар куни икки маҳал чўмилтириб турсангиз (кечқурун ётиш олдидан дус сепиб туриш ёддан чиқмасин), бургаларидан асар ҳам қолмайди. Бир оёғи бироз оқсоқлигини, чап кўзи ожизлигини айтмаса, ўзи жуда одобли, ақлли. Дастурхон атрофида ўзини яхши тутади, фақат пичоқсанчқи билан овқатланади. Тожибой сўралсин. Телефон".

***

"Чет элдан келтирилган импортний дорилар бор. Шприц ҳам истаган миқдорда сотилади. Кундуз кунлари дорихонадан сўралсин. Йўқ дейишгач бозорга келиб Розия ким деб сўралсин. Телефон".

***

"Масъулияти, талаб ва шошилинч ишлари бўлмаган корхонага ишга киришга тайёрман. Мутахассислигим бўйича олий тоифали қоровул бўлганим учун тавсия қилинадиган ишга қоровулликни ҳам қўшиб беришлари мумкин. Боқибой Бақоев сўралсин. Телефон".

Зоир ТУРСУНОВ.

Муҳаррир ўринбосари
Р. УМАРОВ

Тошкент вилояти ҳокимлиги маҳкамасининг жамоаси ҳокимликнинг масъул ходими Б. Р. Алижоновга падари бузруквори

Рисбек АЛИЖОНОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

Тошкент ҳақиқати
Муассис: Тошкент вилояти ҳокимлиги

БИЗНИНГ МАНЗИЛ:
700000, Тошкент, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОН:
хатлар ва оммавий ишлар бўлими - 334-048

Руйхатдан ўтиш тартиби N 8. Буюртма Г—893. 20970 нусхада босилди, ҳажми — 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А—2

• Эълон ва билдирувлар кечиктирилмай чоп этилиши кафолатланади.
• Факт ва далилларнинг ҳаққонийлиги учун мақолалар муаллифлари масъулдирлар.
• Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Нашр кўрсаткичи: 64672. Босишга топшириш вақти—20.30. Босишга топширилди 20.30. 1 2 3 4 5 6.

Тошкент ҳақиқати

• № 37 (10.614).
1994 йил
28 май
шанба
Сотувда эркин нархда

1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН НАШР ЭТИЛМОҚДА.

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси

ЧОРШАНБА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ.

ҚАРДОШЛИК ТАНТАНАСИ

Республикамизда ўтган Қозоғистон кунлари икки халқ, икки давлат тарихида муҳим воқеа сифатида қайд этилса ажаб эмас. Бир ҳафта мобайнида Ўзбекистон пойтахти — Тошкентда, Қорақалпоғистон Республикаси ва вилоятлар марказида, юртимизнинг шаҳар-қишлоқларида дўстлик, биродарлик, қон-қардошлик тантаналари ўзгача файзу тароват билан давом этди.

Қардошлик анжуманлари, ўзаро борди-келдилар, адабиёт ва санъат декадалари собиқ СССР салтанати даврида ҳам кўп бўлган. Дўстлик, қардошлик, қондошлик борасидаги сўзларни ҳам хўп эшитганмиз. Аммо, икки халқ вакилларидаги бу қадар ҳамжиҳатлик, бу қадар самимият ва илиқликни энди кўришимиз. Бу кунлар ҳар иккала халқ учун ҳам, ўз биродарини, ўз қардошини қайтадан таниш, англаш онлари бўлди. Негаки, аввалги қардошлик анжуманларидан фарқли ўлароқ, бу галги дўстлик маросимлари ҳар иккала давлатнинг мустақиллиги ва эгаменлиги шароитида ўтди. Шу боис, улар фақат халқларимизнинг маънавий, руҳий алоқалари билан эмас, балки икки халқ вакилларининг иқтисодиёт, тадбиркорлик, ишбилармонлик борасидаги фикр алмашувлари, икки давлат раҳбарларининг ўзаро муносабатларга доир учрашув ва суҳбатлари билан ҳам айрича аҳамият касб этди. Анжуман кунлари икки томонлама муҳим ҳужжатлар ҳам имзоланди. Хуллас, республикамизда ўтган Қозоғистон кунлари икки халқ, икки давлат муносабатларини янги босқичга кўтарди, чинакамига қардошлик тантанасига айланди.

27 май куни "Туркистон" саройида Ўзбекистонда Қозоғистон Республикаси кунларининг ёпилишига бағишланган тантанали маросим бўлди. Уни мазкур анжуманни ўтказиш республика ташкилот қўмитасининг раиси, Бош вазирнинг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков кириш нутқи билан очди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Ўзбекистонда Қозоғистон Республикаси кунлари қатнашчиларининг бир гуруҳини мукофотлаш тўғрисидаги Фармонини Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Х. Жўраев ўқиб берди. И. Жўрабеков унвон ва фахрий ёрлиқ соҳибларини самимий қутлаб, мукофотларни топширди.

Республика Бош вазирининг ўринбосари М. Қорабоев Ўзбекистонда Қозоғистон кунлари муносабати билан ўтказилган тадбирлар ҳақида ахборот берди. Қозоғистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари Т. Абулсеитов Ўзбекистонда Қозоғистон кунлари катта муваффақият билан ўтганини таъкидлаб, ўзбек заминида кўрсатилган иззат-икром учун ўзбек халқига, Ўзбекистон Президентига миннатдорлик билдирди.

Ўзбекистон Президенти Фармони билан мукофотланганлар номидан сўзга чиққан Қозоғистон халқ артисти Т. Жамонқулов ўзбек, қозоқ халқларининг азалий дўстлиги, хос хусусиятлари ҳақида гапирди. Алоҳида эътибор учун ўзбек халқига, Ўзбекистон Президентига олқишлар айтди.

Ўзбекистон халқ шоири Ҳ. Худойбердиева Ўзбекистонда ўтган Қозоғистон кунларининг аҳамияти, қардошлик алоқаларининг абадийлиги хусусида сўзлади.

Ўзбекистонда Қозоғистон Республикаси кунларининг ёпилишига бағишланган маросим сўнгида Қозоғистон ва Ўзбекистон санъат усталари иштирокида катта концерт бўлди.

ЎЗА

Ҳалима ХУДОЙБЕРДИЕВА,
Ўзбекистон халқ шоири

ҚОЗОҚ ДЎСТЛАРГА

Биз асли бир онанинг
Эгиз болаларимиз.
Жаҳолатга, қонхўрликка
Бигиз болаларимиз.

Сувимизнинг томчисини
Таҳирлиги, тузи бир —
Империя қамчисининг
Елкамизда изи бор.

Тарихимиз бирдир бизнинг—
Кўз ёшларда чўмилган.
Турон, Рисқул, Чўлпон
Бир ўрага кўмилган.

Шўрпешоналигимизу
Дарду нидомиз бирдир.
Бугун... озод туғимизу
Дину худомиз бирдир.

Не кунларга биз гувоҳмиз,
Бутландик, чил-чил бўлсак.
Шоҳ бўлсак, биз икки
шоҳмиз,
Икки қулмиз, қул бўлсак.

Ўлжас, Роза қозоқ даштин
Саратони, ёзидир.
Алибекнинг асли улкан,
Асли Қурмонғозидир.

Турк тўзиши тўхтади, денг
Айнимаган қон енгди.
Абай, навоийзодалар
Фақат юксалгай энди!

Иншоооллоҳ, шундай бўлгай,
Мудом ҳалол томон бўл.
Пешонангдан ўпдим, азиз
Қозоқ оғам, омон бўл!

Суратларда: Ўзбекистонда Қозоғистон кунлари ёпилиши.

А. ЗУФАРОВ суратлари (ЎзА).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

1994 ЙИЛНИНГ 1 ИЮНИДАН МЕҲНАТ ҲАҚИ, ПЕНСИЯЛАР ВА СТИПЕНДИЯЛАРНИНГ МИҚДОРЛАРИНИ ОШИРИШ ТЎҒРИСИДА

1. Ўзбекистон Республикасининг ҳудудида 1994 йилнинг 1 июнидан бошлаб:

Иш ҳақи ўрта ҳисобда 1,5 баробар оширилсин ва иш ҳақининг энг оз миқдори ойига 70000 сўм-купон миқдорида;

фуқароларнинг солиқ олинмайдиган даромадларининг энг паст даражаси ойига 70000 сўм-купон миқдорида;

ҳозир амалда бўлган барча турдаги пенсияларнинг миқдорлари ўрта ҳисобда 1,5 баробар оширилсин ва меҳнат пенсиясининг энг оз миқдори ойига 75000 сўм-купон қилиб белгилансин.

2. 1994 йилнинг 1 июнидан олий ўқув юртлари талабаларининг, техникумлар ва ҳунар-техника билим юртлари ўқувчиларининг стипендиялари ўрта ҳисобда 1,5 баробар кўпайтирилсин.

3. Вазирликлар ва идоралар, Қорақалпоғистон Республикасининг Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимлари, бюджетдан пул билан таъминланадиган ташкилотлар ва муассасалар, Ўзбекистон Республикасининг ижтимоий таъминот вазирлиги меҳнатга ҳақ тўлашнинг ягона тариф сеткаси разрядларига мувофиқ пенсиялар, стипендияларнинг ва ходимлар мансаб окладларининг миқдорлари ўз вақтида қайтадан ҳисоблаб чиқилишини таъминласинлар.

4. Бюджетдан пул билан таъминланадиган муассасалар ва ташкилотлар ходимларининг иш ҳақини, пенсиялар ва стипендияларни ошириш билан боғлиқ харажатлар республика давлат бюджети ва ижтимоий суғурта жамғармаси маблағлари ҳисобидан қоплансин.

5. Мулкчилик шаклларидан қатъи назар, хўжалик ҳисобидаги корхоналар ва ташкилотларга мазкур фармонга мувофиқ меҳнат ҳақини даромад манбалари қидириб топилишига қараб, даромад манбалари вақтинча етишмай қолган тақдирда эса банк муассасалари аниқ мақсад учун берадиган кредитлар ҳисобидан ошириш тавсия қилинсин.

6. Ушбу фармоннинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикасининг Вазирлар Маҳкамасига юклатилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1994 йил 26 май

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ҚЎШИМЧА ҚИЙМАТДАН ОЛИНАДИГАН СОЛИҚ МИҚДОРИНИ КАМАЙТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Мулкчилик шаклларидан қатъи назар, республиканинг хўжалик ҳисобидаги корхоналари ва ташкилотларининг иш ҳақини ошириш учун зарур шарт-шароитларни вужудга келтириш мақсадида:

1. 1994 йилнинг 1 июлидан бошлаб қўшимча қийматдан олинадиган солиқ миқдорини 25 фоиздан 20 фоизга камайтириш мақсадга мувофиқ деб топилсин.

Вазирлар Маҳкамаси амалдаги қонун ҳужжатларига ўзгартиришлар киритиш тўғрисидаги таклифларни белгиланган тартибда Ўзбекистон Республикасининг Олий Кенгашига тақдим этсин.

2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1993 йил 13 сентябрдаги 648-сон фармонининг 7-банди ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1994 йил 26 май

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОНДА ҚОЗОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ КУНЛАРИ ҚАТНАШЧИЛАРИНИНГ БИР ГУРУҲИНИ МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистонда Қозоғистон Республикаси кунларига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишда фидокорона меҳнати ҳамда юксак маҳоратини намойиш этгани учун қуйидагиларга фахрий унвонлар берилсин:

"ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТ"

Баспакова Жамила — Абай номидаги давлат академик опера ва балет театри солисти

Мусахўжаева Оймон — "Солистлар академияси" дастаси бадиий раҳбари, Қозоғистон Республикаси халқ артисти.

Оразбоев Собит Қўнирбоевич — М. Авезов номидаги драма театри артисти, Қозоғистон Республикаси халқ артисти.

Римбоева Роза Қуанишевна — "Қозоқконцерт" республика бирлашмаси солисти, Қозоғистон Республикаси халқ артисти

"ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН МАДАНИЯТ ХОДИМИ"

Нусипжонов Нурғали Нусипжонович — Абай номидаги давлат академик опера ва балет театри солисти, Қозоғистон Республикаси халқ артисти

Усенбоева Нуржамол Пернебековна — Абай номидаги давлат академик опера ва балет театри солисти, Қозоғистон Республикасида хизмат кўрсатган артист

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ФАХРИЙ ЁРЛИҒИ БИЛАН МУКОФОТЛАНСИН:

Абдукаримов Оролбой Абдукаримович — Қозоғистон Республикаси Президенти ва Вазирлар Маҳкамаси девони ташкилий ишлар ва маҳаллий маъмуриятлар бўлими мудири

Аспетова Гулжон — М. Авезов номидаги драма театри актрисаси, Қозоғистон Республикаси халқ артисти

Бойгелдиев Умирбек — Жамбул вилояти маъмурияти бошлиғи

Ералиева Мадина — Суюнбой номидаги Алмати вилоят филармонияси солисти, Қозоғистон Республикасида хизмат кўрсатган артист

Есимов Гафиз — Абай номидаги давлат академик опера ва балет театри солисти, Қозоғистон Республикаси халқ артисти

Жамонқулов Тунгишбой — М. Авезов номидаги драма театри директори, Қозоғистон Республикаси халқ артисти

Жунусов Макпал — "Қозоқконцерт" республика бирлашмаси солисти, Қозоғистон Республикасида хизмат кўрсатган артист

Кожахметов Султонбек Мирзахмедович — Миллий фанлар академияси металлургия ва бойитиш институти директори, Қозоғистон Республикаси Миллий фанлар академияси академиги

Степанов Владимир Михайлович — Қозоғистон вабога қарши кураш марказининг директори, Алмати шаҳри

Тарасова Инесса — Абай номидаги давлат академик опера ва балет театри солисти, Алмати шаҳри

Турисбеков Заутбек Каусбекович — Жанубий Қозоғистон вилояти маъмурияти бошлиғи

Ўрозғалиев Раҳим Олмабекович — Қозоғистон Қишлоқ хўжалик фанлари академияси вице-президенти

Шалабоев Мурод — Абай номидаги давлат академик опера ва балет театри солисти, Қозоғистон Республикасида хизмат кўрсатган артист

Шавхаманов Сеилбек — Қизил Ўрда маъмурияти бошлиғи

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 26 май.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИ

"ВИЗА" ДЕБЕТ ВА КРЕДИТ КАРТОЧКАЛАРИНИ МУОМАЛАГА ЧИҚАРИШНИ ЖАДАЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, хусусий мулк манфаатларини ҳимоя қилиш ва тадбиркорликни ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида" 1994 йил 21 январдаги фармонининг ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг ўзининг "VISA" дебет ва кредит карточкаларини муомалага чиқаришни жадаллаштиришга доир қисмини бажариш юзасидан Вазирлар Маҳкамаси қарор қилади:

1. 1994 йилнинг 25 апрелида республикада хорижий банкларнинг "VISA" карточкаларига хизмат кўрсатиш дастури бошланганлиги, 14 июндан бошлаб эса Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ҳамда хорижий мамлакатларда ташқи иқтисодий фаолият миллий банкининг "VISA"карточкаларининг муомалага чиқарилиши ва уларга хизмат кўрсатилиши маълумот учун қабул қилинсин.

2. Чет эл валюталарининг сохта банкнотлари кириб келишига йўл қўймаслик мақсадида белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистонда "VISA"карточкаларининг муомалага киритилиши муносабати билан, мулкчилик шаклларидан қатъи назар, республика корхона ва ташкилотлари, шунингдек, жисмоний шахслар томонидан чет эл валютасидаги нақд пулли тўлов— ҳисоб-китоб операциялари асосан "VISA"карточкалари бўйича амалга оширилади.

Республика вазирликлари, давлат қўмиталари, концернлар, уюшмалар, банк муассасалари, корхоналар ва тижорат тузилмалари чет мамлакатларга доимий равишда бориб турадиган ходимлар учун,белгиланган лимитлар доирасида, хизмат сафарлари харажатлари маблағларидан фойдаланишнинг ташқи иқтисодий фаолият миллий банки томонидан чиқарилган "VISA" карточкалари ёрдамида нақд пулсиз тизимига ўтишни таъминласинлар.

3. "Ўзбексавдо" давлат уюшмаси, "Ўзбекбирлашув", "Ўзбектуризм" миллий компанияси, "Ўзбекистон ҳаво йўллари" миллий авиакомпанияси ва эркин муомаладаги валютада хизмат кўрсатувчи бошқа тузилмалар тасарруфларидаги иловага мувофиқ корхона ва ташкилотлар билан ташқи иқтисодий фаолият миллий банки ўртасида Ўзбекистон Республикаси ташқи иқтисодий фаолият миллий банки ҳамда хорижий банклар томонидан чиқарилган "VISA" карточкаларини муомалага киритиш бўйича шартномалар тузишни 1994 йилнинг 10 июнигача таъминласинлар.

Маълумот учун қабул қилинсинки, халқаро нормаларга мувофиқ, ташкилот ва корхоналар "VISA" карточкалари бўйича хизмат кўрсатишни хизматлар ва товарлар нархларига операцияларни бажарганлик учун воситачилик харажатларини қўшмасдан амалга оширадилар.

4. Ўзбекистон Республикаси ташқи иқтисодий фаолият миллий банки манфаатдор идоралар билан биргаликда иловада кўрсатилган ташкилот ва корхоналарни ҳамда "VISA" карточкалари бўйича хизмат кўрсатишда қатнашувчиларни зарур асбоб-анжомлар, жиҳозлар билан таъминласин, уларнинг ходимларини ўқитишни ташкил этсин. Натижаларини 1994 йилнинг 1 августигача Вазирлар Маҳкамасига маълум қилсин.

5. Алоқа вазирлиги Ўзбекистон Республикаси ташқи иқтисодий фаолият миллий банки талабномаларига биноан тегишли тур ва сифатдаги алоқа каналлари беришни, шунингдек, "VISA" карточкалари бўйича хизмат кўрсатишни ташкил этиш учун телекоммуникация хизматлари кўрсатишни таъминласин.

6. Ўзбекистон Республикаси ташқи иқтисодий фаолият миллий банки хорижий мамлакатлардаги савдо ва хизмат кўрсатиш шохобчаларига "VISA" карточкалари эгаларига улар бўйича хизмат кўрсатиш қоидаларини тушунтиришга доир зарур чора-тадбирларни кўрсин.

7. Мазкур қарорнинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош Вазири ўринбосари У. Т. Султонов зиммасига юклансин.

Вазирлар Маҳкамасининг Раиси
И.КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 26 май.

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВ ЖАНОБИ ОЛИЙЛАРИГА

Қадрли Президент жаноблари, ўтган йил ноябрь ойида Сизни Бирлашган Қироллликда меҳмоним сифатида қутлаганимдан жуда мамнун бўлган эдим.

Сиз билан учрашиш имкониятидан қониқиш ҳосил қилдим ва ташрифингиз шу қадар муваффақиятли ўтганидан жуда хурсандман.

Британияда Ўзбекистонга қизиқиш тобора кучайиб бормоқда, мен бу қизиқишни бундан буён ҳам қўллаб-қувватламоқчиман. Ёдингизда бўлса тушки зиёфат чоғида савдо вакилларини юбориш масаласини муҳокама қилган эдик. Бу вакилларга давлат вазири Тим Эггар бошчилик қилиши ва сизга ушбу мактубни топшириши мен учун кўнгиллидир.

Ўзбекистоннинг иқтисодий тараққиётини янада юксалтиришга қатъий аҳд қилганингизни биламан. Табиат ресурсларидан фойдаланишда Ўзбекистонга кўмаклашиш учун имконияти катта кўпгина Британия компаниялари намоёндалари шу делегация таркибида бор. Масалан, "Лонро", "Трафальгар хаус", "Жи-пи-ти", "Бэбкок", "Барклейз" ва "Ротшильд" каби Британия компаниялари кон-руда саноатида, қурилишда, телекоммуникация, энергетика ва молиявий хизмат кўрсатишда Ўзбекистонда ўз бизнесини янада чуқурлаштириш ниятидадир. "Мередит Жоунс" билан "Фарғона" қўшма корхонасини барпо этиш хусусидаги музокаралар муваффақиятли ўтаётганини ва республикангизда тамаки саноатини ривожлантириш тўғрисида яқинда битим имзоланганини эшитиб хурсанд бўлдим.

Делегация ташрифи чоғида тузилажак савдо ва саноат бўйича Ўзбекистон-Британия кенгаши ўзаро савдо-сотиқнинг ҳамма жиҳатларини муҳокама қилиш учун компанияларимизга бебаҳо имконият беради. Бу кенгаш Сизнинг қўллаб-қувватлашингиздан манфаатдорлигини биламан.

Тошкентдаги элчимиз мамлакатларимиз ўртасида барча соҳалардаги алоқаларни кенгайтираверади, мен эса Ўзбекистонга ташриф буюриш тўғрисидаги эзгу таклифингизни қулай пайтда қабул қилиш имконига эга бўламан, деб умид қиламан.

Самимий ҳурмат билан, ЖОН МЕЙЖОР,
Буюк Британия бош вазири.

1994 йил 19 май.

ШАҲАР КЕНГАШИ СЕССИЯСИ

Халқ депутатлари Янгийўл шаҳар Кенгашининг сессияси бўлди. Унда ташкилий масала кўрилди. Ш. Каримов аризасига мувофиқ шаҳар ҳокими вазифасидан озод этилди. Янгийўл шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари бўлиб ишлаб келаётган Ш. Қорабоев шаҳар ҳокими этиб тасдиқланди.

Сессияда Тошкент вилояти ҳокими М. Икромов сўзга чиқди.

(ЎЗА)

• *Сўнгги қўнғироқ*

СИЗЛАРГА ОҚ ЙЎЛ!

Республикамиз мактабларида сўнгги қўнғироқ жаранглади. Юқори синф ўқувчилари қувноқ болалик ва беғам ёшлик билан хайрлашадиган бу байрамга ёхши кийинган ҳолда, гулдасталар билан келишди.

Мактабларда бу байрамга яхши тайёргарлик кўрилган, ўқувчилар азиз меҳмонлар — ота-оналарни хурсанд қилиш учун шеърлар ёдлаган, куй-қўшиқлар тайёрлаган эди. Мактаб билан хайрлашув байрамона руҳда ўтди. Кечаги ўқувчилар энди янги оламга — мустақил ҳаётга қадам қўйди.

Бугун улар мактаб билан хайрлашишди, бироқ эртага бу даргоҳга яна — имтиҳон топширишга келишади. Бу имтиҳон — улар учун янги ҳаёт остонаси олдидаги дастлабки синов ҳамдир. Кўпгина мактабларда имтиҳонлар янгича — тест асосида ўтади, бинобарин, битирувчиларнинг ҳақиқий билимига баҳо берилади.

...Кимдир билимни олий ўқув юртларида давом эттиради, кимдир завод-фабрикада, кимдир далада меҳнат қилишга отланади. Уларнинг барчасига тилагимиз шу: сизларга оқ йўл! Омад ёр бўлсин!

(ЎзА мухбири)

• Ўзбекистонда Қозоғистон кунлари

ЯНА КЎРИШГУНЧА, БИРОДАРЛАР!

ЎЗБЕКИСТОНДА муваффақият билан ўтган Қозоғистон кунлари икки халқни бир-бирига жипслаштирувчи яна бир муҳим қадам бўлди. Қўшни давлат вакиллари беш кун давомида мустақил республикамизнинг ҳозирги куни, амалга оширилаётган ишлар ва ўзгаришлар билан яқиндан танишдилар, турли жамоаларда, ишлаб чиқариш корхоналарида бўлиб, меҳнаткашлар билан ўзаро фикр ва тажриба алмашдилар.

Жанубий Қозоғистон вилоятидан келган меҳмонлар салкам бир ҳафта мобайнида вилоятимизнинг кўпгина туманларида бўлишди. Қибрай туманидаги яхна ичимликлар комбинати, Чирчиқ шаҳридаги трансформатор заводи, Ўзбекистон ўтга чидамли ва қийин эрувчи металлар комбинати, Зангиота туманидаги ишлаб чиқариш корхоналари ва меҳнаткашлар ҳузуридаги учрашувлар, шунингдек, Тошкент тумани меҳнаткашларининг мустақиллик шароитида олиб бораётган қатор ибратли ишлари уларда катта таассурот қолдирди.

— Мен ўзбекистонлик қардошларимизнинг меҳмондўст ва ниҳоятда меҳнаткаш эканликларини аввалдан яхши биламан, — деди Жанубий Қозоғистон вилояти маданият бошқармасининг бошлиғи Табанди Ажибеков. — Беш кун давом этган байрам тантаналарида бу нарсага янада чуқуррок амин бўлдим. Биз нафақат маданий ва маънавий жиҳатдан, балки иқтисодий жиҳатдан ҳам яқин ҳамкорлик қилишимиз кераклиги ва бу жуда зарур эканлигини юрак-юрагимиздан ҳис этдик. Тошкент вилоятида тажриба ўрганишимиз мумкин бўлган соҳалар кўп экан. Агар мана шу борди-келдиларимиз давом этса ҳар икки давлатда ҳам маънавий, ҳам иқтисодий бирлик юзага келишига ишончим комил. Илоҳим, президентларимиз Ислом Каримов ва Нурсултон Назарбоевлар бошлаган хайрли иш охирига етсин, чегараларнинг очилгани-ю, икки дўст халқнинг топишгани рост бўлсин!

Вилоятимизнинг турли туманларида бўлиб ўтган учрашувлар чинакам дўстлик байрамига айланиб кетди, десак хато бўлмайди. Жанубий қозоғистонлик ва ўзбекистонлик санъаткорларнинг чиқишлари икки халқ санъати ҳам, шинавандалиги ҳам, куй-қўшиқда ифода этилгувчи орзу-ўйлари ҳам бирлигини намойиш этди.

— Мен Тошкентда ҳеч қачон бўлмаган эдим, — дейди Қозоғистон кунларининг энг ёш иштирокчиси, 12 ёшли қўшиқчи Жанар Байгуттиева. — Бу ердаги одамларни яхши кўриб қолдим. Улар менинг қўшиқларимни шундай олқишлар билан қарши олишдики, мен келажакда артист бўлишим мумкин эканлигига ўзимни ишонтира бошладим. Шундай байрамлар кўпроқ бўлишини истайман...

Кеча Тошкент туманидаги Шредер номли боғдорчилик ва узумчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида Қозоғистон кунларининг ёпилиш маросими бўлиб ўтди. Унда Тошкент вилояти ҳокими Мирзамурод Икромов иштирок этди.

Вилоятимиз халқи Жанубий қозоғистонлик биродарларни ва барча байрамда иштирок этган меҳмонларни катта эҳтиром билан кузатиб қолди.

— Биз Ўзбекистондан жуда катта таассуротлар билан қайтаяпмиз, — деди Жанубий Қозоғистон вилояти маслаҳат котиби Қувончбек Бўлтоев биз билан суҳбатда. — Лекин бу қайтиш бошланган тадбир ниҳоясига етди, дегани эмас. Асло! Бизлар бир-биримиз билан боглайдиган йўлни янгитдан қурдик. Насиб этса борди-келдиларимиз бундан кейин янада ривожланади. Умидимиз шуки, Ўзбекистон ва Қозоғистон бир-бирини суядиган, бир-бирини қўллайдиган икки қудратли давлатга айланади.

З. ЭРАЛИЕВА.

Қозоғистон кунларининг Тошкент вилоятида бўлиб ўтган байрам тантаналаридан лавҳалар.

Даврон АҲМАД олган суратлар.

ЖУРНАЛИСТЛАР БИЛАН МУЛОҚОТ

Республикамизда меҳмон бўлиб турган Буюк Британия савдо ва саноат давлат вазири Тим Эггар 26 май куни Ўзбекистон ва хорижий оммавий ахборот воситалари мухбирлари билан учрашди.

Меҳмон мамлакатимизга сафари ғоят самарали ўтаётганини айтиб, Ўзбекистон раҳбарияти делегацияга катта эътибор билан қараётганидан мамнуният изҳор этди. Буюк Британия Бош вазири Жон Мейжорнинг мактубини Президент Ислом Каримовга топширганини, ўзаро ҳамкорлик алоқаларини кенгайтириш сари интилишлар тобора кучайиб бораётганини таъкидлади.

— Юртингизга келиб, унинг имкониятлари ниҳоятда катта эканига ишонч ҳосил қилдим,— деди жаноб Эггар.— Кўнглимда икки томонлама ҳамкорликнинг кўпдан-кўп режалари пайдо бўлди. Пахта етиштириш, уни қайта ишлаш ва сертификация қилиш, олтин, нефть ва газ қазиб олиш соҳаларида биргаликда ишлашнинг истиқболи катта эканига ишончим комил. Айни пайтда бизнинг жуда кўп компанияларимиз Ўзбекистоннинг истеъмол бозорини синчиклаб ўрганаётганини айтиб ўтмоқчиман.

Жаноб Тим Эггар "Лонро" компанияси олтин қазиб олиш, "Мередит Жонс групп" компанияси пахтачилик соҳасида ҳамкорлик қилиш учун сармоя сарфлай бошлаганини таъкидлаб, бундай фаолият тез орада ривожланиб кетишига ишонч билдирди. Андижон, Фарғона ва Самарқанд вилоятларига бориб, мавжуд шарт-шароитлар билан танишиш ниятида эканини айтди.

Журналистлар билан мулоқот чоғида Буюк Британиянинг Ўзбекистон Республикасидаги фавқулодда ва мухтор элчиси Пол Берн иштирок этди.

(ЎзА)

• Вилоят ҳокимлигида

ТАШКИЛИЙ ҚЎМИТА ЙИҒИЛИШИ

25 МАЙ куни вилоят ҳокимлигида болалар ва ўсмирларнинг ёзги дам олишлари бўйича ташкилий қўмитанинг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда вилоятимиз шаҳар ва туманларининг ҳоким муовинлари, соғломлаштириш масканлари бўлган корхона, ташкилотлар, касаба уюшмаларининг вилоят қўмиталари ва ҳокимликнинг тегишли бўлим ва бошқармалари раҳбарлари қатнашдилар.

Кун тартибига қўйилган масала бўйича ёз мавсумида болалар ва ўсмирлар дам олишининг ташкил қилинишини яхшилаш, уларнинг соғлиғини сақлаш ва ҳар томонлама камол топишларига кўмаклашиш борасидаги фикр ва мулоҳазалар ўртага ташланди.

Касаба уюшмалари вилоят кенгашининг халқ таълими, маданият ва спорт бўлимлари 1994 йилда болалар ва ўсмирларнинг дам олишини ташкил этиш юзасидан услубий қўлланмаларни ишлаб чиқиб, соғломлаштириш масканларига юбориладиган масъул ходимлар ва ташкилотчилар учун ўқув семинарлари ташкил қилиши белгилаб олинди.

Шунингдек, маданият ходимларининг касаба уюшмалари вилоят қўмитаси болаларнинг мавсум давомида дам олишлари учун соғломлаштириш-спорт масканларини ташкил қилиши, Тошкент вилоят матлубот жамиятлари уюшмаси, "Вилоятсавдо", "Вилояттаом" концернлари болалар масканларига зарур бўлган озиқ-овқат заҳирасини белгиланган миқдорда олдиндан ғамлаб қўйиши ва уларнинг узлуксиз таъминланиши вазифасини ҳал этиши зарурлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди.

Вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси, "Медтехника", "Фармация" ишлаб чиқариш бирлашмаларига ҳар бир соғломлаштириш масканини худудий-даволаш профилактика муассасаси ҳамда "тез ёрдам" хизматига бириктириш, бу масканларни керакли дори-дармонлар ва тиббий ускуналар билан таъминлаш вазифаси топширилди.

Йиғилишни Тошкент вилоят ҳокимининг муовини Ҳ. Ҳамидов олиб борди.

• «Ташкентская правда» газетасининг ўн мингинчи сони чиққанлиги муносабати билан

“ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА“ ГАЗЕТАСИ ТАҲРИРИЯТИ ЖАМОАСИГА

ҚАДРЛИ ДЎСТЛАР!

“Ташкентская правда“нинг ўн мингинчи сони чиқиши муносабати билан сизларни қизғин ва чин қалбдан муборакбод этаман.

Бу ажойиб воқеани сизлар билан бирга минглаб кишилар — сизнинг кўп сонли обуначиларингиз, штатсиз муаллифларингиз, вилоятнинг барча шаҳарлари ва туманларидаги фаолларингиз бирга нишонламоқда. “Ташкентская правда“ ўзининг 40 йиллик фаолияти давомида Ўзбекистонда оммабоп нашр, ўз газетхонларида катта ишончга сазовор бўлган холис ахборот манбаи бўлиб қолди. Шу ҳам бундан далолат берадики, сўнгги йилларда бошқа нашрлар турли сабаблар билан нусхасини камайтирган бир пайтда “Ташкентская правда“ ўз нусхасини сақлабгина қолмай, уни кўпайтиришга эришди.

Доим омма орасида, доим воқеалар силсиласида, доим ўқувчининг ишончли маслаҳатчиси ҳамда вилоят ташкилотларининг яқин ёрдамчиси — ўзининг катта ижодий имкониятлари билан машҳур бўлган толмас жамоани шундай деб биламиз.

“Ташкентская правда“ бундан буён ҳам вақт билан баробар қадам ташлайди, оммавий ахборот воситаларига нисбатан қўйилаётган энг юксак талабларга жавоб беради, деб ишонаман.

Сизларга янги ижодий муваффақиятлар, сиҳат-саломатлик ва бахт-саодат тилайман.

Тошкент вилояти Ҳокими
М. Б. ИКРОМОВ.

ТАБРИКЛАЙМИЗ!

1994 йил 24 майда Тошкент вилояти ҳокими М. Икромов "Ташкентская правда" вилоят газетаси таҳририяти ходимларидан бир гуруҳини вилоят ҳокимининг Фахрий ёрлиғи билан тақдирлаш тўғрисида қарор қабул қилди.

Матбуот органларида кўп йиллар ишлаганлиги, ҳалол ва самарали меҳнати, вилоят ижтимоий-иқтисодий тараққиётига қўшган ҳиссаси, жамоат ҳаётидаги фаоллиги учун вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси "Ташкентская правда"нинг ўн мингинчи сони чиқиши муносабати билан қуйидагилар вилоят ҳокимининг Фахрий ёрлиғи билан тақдирландилар.

Синягин Владимир Ильич — "Ташкентская правда" газетасининг масъул котиби
Журавлева Надежда Петровна — мусаҳҳиҳ
Гуральский Михаил Абрамович — бўлим мудири
Макаренко Олег Владимирович — бўлим мудири.
Солиҳов Тошпўлат Қўчқорович — таҳририят фахрийси
Вильчик Валентин Борисович — бўлим мудири

«Ташкентская правда» таҳририяти жамоаси.

Г. КАЗЕННОВ тасвири.

ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ҚАРОРИГА ИЛОВА

Тўлов-ҳисоб-китоб операцияларига Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки ва хорижий банкларниг “ВИЗА“ пластик карточкалари тизими орқали хизмат кўрсатувчи савдо ва хизмат кўрсатиш соҳаси ташкилотларининг

РЎЙХАТИ

ТОШКЕНТ ШАҲРИ
МЕҲМОНХОНАЛАР

1. "Ўзбекистон" — Ҳамза кўчаси, 45
2. "Чорсу" — Чорсу майдони, 1
3. "Ёшлик" — Пахтакор кўчаси, 5
4. "Тошкент" — Ш. Рашидов шоҳ кўчаси, 50
5. "Саёҳат" — Буюк ипак йўли кўчаси, 115
6. "Туркистон" — Г. Лопатин кўчаси, 64
7. "Турон" — А. Қодирий кўчаси, 1
8. "Ўзбекистон Республикаси Президенти аппарати ишлар бошқармаси меҳмонхонаси — С. Азимов кўчаси, 11 А

ДЎКОНЛАР

9. "Чинор" — М—1 Б/В
10. "Сафсар" — Пушкин кўчаси, 65
11. "Иверсон" — "Ўзбекистон овози" кўчаси, 32
12. "Иверсон" — Наврўз бозори, 7
13. "Иверсон" — Чилонзор, 7-даҳа
14. "Иверсон" — Олой бозори
15. "Афросиёб" — Правда востока кўчаси, 26
16. "Ал Машриқ" — Лоҳутий кўчаси, 38
17. "Панасоник" — Навоий кўчаси, 14
18. "Диёр" — Ўзбекистон шоҳ кўчаси, 45
19. "Диёр" — У. Носир кўчаси, 30а
20. "Совпластитал" — Халқлар дўстлиги кўчаси, 29 а
21. "Ўздэуэлектроник" — А. Қодирий кўчаси, 2
22. "Ros tzading" — Ҳ. Олимжон майдони, 13А
23. Тошкент марказий универсал дўкони — Ўзбекистон шоҳ кўчаси, 17
24. "Чорсу" универсал дўкони — Чорсу майдони, 21
25. "Фармация" бирлашмаси "Ўзбекимпэкс" фирмасининг валютага савдо қилувчи дорихонаси — А. Тўқай кўчаси, 33
26. "Фармация" бирлашмаси "Ўзбекимпэкс" фирмасининг валютага савдо қилувчи дорихонаси — М-17 — 18, 1А-уй
27. "Фармация" бирлашмаси "Ўзбекимпэкс" фирмасининг валютага савдо қилувчи дорихонаси — Навоий кўчаси, 6
28. "Шарқ гули" Тошкент хўжалик ҳисобидаги ишлаб чиқариш бирлашмаси — А. Қодирий кўчаси, 78
29. "Жиҳоз" республика акционерлик бирлашмаси — Жомий кўчаси, 20
30. "Азия-рианта" қўшма корхонаси — Тошкент шаҳри аэропорти
31. "Дигель ЛТД" қўшма корхонаси — Халқлар дўстлиги кўчаси, 8
32. "Таш чинет" қўшма корхонаси — Пушкин кўчаси, 17
33. "Фави" савдо ишлаб чиқариш фирмаси — Хоразм кўчаси, 6
34. "Абу Тоҳир" — Турон кўчаси, 73
35. "Олам" — Пограничний кўчаси, 43
36. Шарқ-маркет — Фурқат кўчаси, 1
37. "Нигора" — Лоҳутий кўчаси, 38
38. "Азия ко ЛТД" — Пушкин кўчаси, 1

АВИАЧИПТАЛАРНИ СОТИШ

39. "Ўзбекистон ҳаво йўллари" Авиакомпанияси кассалари — Сапёрлар кўчаси, 9
40. "Ўзбекистон" меҳмонхонаси — Ҳамза кўчаси, 45
41. "Санрэй" қўшма корхонаси — Тошкент шаҳри аэропорти

“ВИЗА“ КАРТОЧКАЛАРИ БЎЙИЧА НАҚД ПУЛ БЕРИШ

42. Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки операция бошқармаси — Охунбобоев кўчаси, 23
43. Миллий банкнинг шаҳар бўлими — Шевченко кўчаси, 29

ХИЗМАТЛАР

44. "Ўздунробита" қўшма корхонаси — А. Толстой 1 кўчаси,
45. "Ўзксерокс" қўшма корхонаси — Правда Востока кўчаси, 41

АНДИЖОН ВИЛОЯТИ
АНДИЖОН ШАҲРИ
МЕҲМОНХОНАЛАР

46. "Олтин водий" — Машраб кўчаси, 19

ДЎКОНЛАР

47. "Ўздэуавто"нинг Андижон филиали — Чўлпон кўчаси, 10
48. "Диёр" — Навоий шоҳ кўчаси, 96
49. Техник хизмат кўрсатиш станцияси (Автомобилларни сотиш) — Кольцевой кўчаси, 1

АВИАЧИПТАЛАРНИ СОТИШ

50. Авиачипталарни банд қилиш мажмуи — Кольцевой кўчаси, 1

“ВИЗА“ КАРТОЧКАЛАРИ БЎЙИЧА НАҚД ПУЛ БЕРИШ

51. Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки бўлими — Машраб кўчаси, 37

БУХОРО ВИЛОЯТИ
БУХОРО ШАҲРИ
МЕҲМОНХОНАЛАР

52. "Бухоро" туристик мажмуи — Октябрь 40 йиллиги кўчаси, 8
53. "Гулистон" — Ўзбекистон 40 йиллиги кўчаси, 19
54. "Варахша" — Навоий кўчаси, 5

ДЎКОНЛАР

55. "Бухоро" ташқи иқтисодий уюшмаси — Ленин кўчаси, 256
56. "Диёр" — Ульянов кўчаси, 2
57. "Омега-ситора" — Ҳамза кўчаси, 14

АВИАЧИПТАЛАРНИ СОТИШ

58. "Ўзбекистон ҳаво йўллари" Авиакомпанияси кассалари — Навоий кўчаси, 15

“ВИЗА“ КАРТОЧКАЛАРИ БЎЙИЧА НАҚД ПУЛ БЕРИШ

59. Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки бўлими — Ўзбекистон 40 йиллиги кўчаси, 10

ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТИ
ҚАРШИ ШАҲРИ
МЕҲМОНХОНАЛАР

60. "Ўзбектуризм" миллий компаниясининг минтақавий бўлими — Мустақиллик шоҳ кўчаси, 2

ДЎКОНЛАР

61. "Муҳаммад Саид" — Ўзбекистон кўчаси, 189
62. "Сирожиддин Нажлим" — Калинин кўчаси, 189

АВИАЧИПТАЛАР СОТИШ

63. "Ўзбекистон ҳаво йўллари" Авиакомпанияси кассалари — Мустақиллик шоҳ кўчаси, 2

“ВИЗА“ КАРТОЧКАЛАРИ БЎЙИЧА НАҚД ПУЛ БЕРИШ

64. Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки бўлими — Ленин кўчаси, 219

НАМАНГАН ВИЛОЯТИ
НАМАНГАН ШАҲРИ
МЕҲМОНХОНАЛАР

65. "Ўзбектуризм" миллий компаниясининг минтақавий бўлими — Нодира кўчаси, 1

ДЎКОНЛАР

66. "Урумчи" савдо маркази — Машраб кўчаси, 23
67. "Диёр" — Лучинский кўчаси, 316

АВИАЧИПТАЛАР СОТИШ

68. "Ўзбекистон ҳаво йўллари" авиакомпанияси кассалари — Машраб кўчаси, 41

“ВИЗА“ КАРТОЧКАЛАРИ БЎЙИЧА НАҚД ПУЛ БЕРИШ

69. Ташқи Иқтисодий фаолият миллий банки бўлими — Машраб кўчаси, 2

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
НУКУС ШАҲРИ
МЕҲМОНХОНАЛАР

70. "Тошкент" — Бердах кўчаси, 59А

ДЎКОНЛАР

71. Марказий универсал дўкон — Қорақалпоғистон кўчаси, 10

АВИАЧИПТАЛАР СОТИШ

72. Авиачипталарни банд қилиш мажмуи — Пушкин кўчаси, 47
73. Аэропорт — Дўстназаров кўчаси, 24

“ВИЗА“ КАРТОЧКАЛАРИ БЎЙИЧА НАҚД ПУЛ БЕРИШ

74. Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки бўлими —Гарезсизлик кўчаси, 52

САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ
САМАРҚАНД ШАҲРИ
МЕҲМОНХОНАЛАР

75. "Самарқанд" туристик мажмуи — Университет бульвари, 1
76. "Сайёҳ" туристик мажмуи — Гагарин кўчаси, 85Б
77. "Кўк сарой" туристик мажмуи — Регистон кўчаси, 2
78. "Регистон" — Мустақиллик кўчаси, 7

ДЎКОНЛАР

79. "Диёр" — Гагарин кўчаси, 84
80. "Сопі"— Регистон кўчаси, 7
81. Бош универсал дўкон — Мустақиллик кўчаси, 35
82. Марказий универсал дўкон — Миршаропов кўчаси, 32
83. "Самарқанд" марказий универсал дўкони — Регистон майдони
84. "Зебо" универсал дўкони — Сиёб бозори

АВИАЧИПТАЛАРНИ СОТИШ

85. "Ўзбекистон ҳаво йўллари" Авиакомпаниясининг кассалари — Гагарин кўчаси, 84

“ВИЗА“ КАРТОЧКАЛАРИ БЎЙИЧА НАҚД ПУЛ БЕРИШ

86. Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки бўлими — Фирдавсий кўчаси, 7

СУРХОНДАРЁ ВИЛОЯТИ
ТЕРМИЗ ШАҲРИ
МЕҲМОНХОНАЛАР

87. "Термиз" — А. Икромов кўчаси, 21
88. "Сурхон". — Ат-Термизий кўчаси, 20
89. "Шарқ" — Ф. Хўжаев кўчаси, 15

ДЎКОНЛАР

90. "Диёр" — Пардаев кўчаси, 1

АВИАЧИПТАЛАРНИ СОТИШ

91. Авиачипталарни банд қилиш мажмуи — А. Навоий кўчаси, 15

“ВИЗА“ КАРТОЧКАЛАРИ БЎЙИЧА НАҚД ПУЛ БЕРИШ

92. Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки бўлими — Ат-Термизий кўчаси, 7А

ФАРҒОНА ВИЛОЯТИ
ФАРҒОНА ШАҲРИ
ДЎКОНЛАР

93. "Диёр" — Усмонхўжаев кўчаси, 19
94. "Фер-Наврўз" — Маърифат кўчаси, 50

“ВИЗА“ КАРТОЧКАЛАРИ БЎЙИЧА НАҚД ПУЛ БЕРИШ

95. Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки бўлими —Ал-Фарғоний кўчаси, 69

ХОРАЗМ ВИЛОЯТИ
УРГАНЧ ШАҲРИ
ДЎКОНЛАР

96. Техник хизмат кўрсатиш станцияси (эҳтиёт қисмларни сотиш) — Промишленний кўчаси, 14

АВИАЧИПТАЛАРНИ СОТИШ

97. "Ўзбекистон ҳаво йўллари" авиакомпаниясининг кассалари — Урганч шаҳри, аэропорт

“ВИЗА“ КАРТОЧКАЛАРИ БЎЙИЧА НАҚД ПУЛ БЕРИШ

98. Ташқи иқтисодий фаолият миллий банки бўлими — Паҳлавон Маҳмуд кўчаси, 150

ХЕВА ШАҲРИ
МЕҲМОНХОНАЛАР

99. "Жайхун" — Ал-Хоразмий кўчаси, 28

ДЎКОНЛАР

100. "Диёр" — "Ичан қалъа" қўриқхонаси, 5-дўкон

Ўзбекистон Республикасининг Қонуни

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ВИЛОЯТ, ТУМАН ВА ШАҲАР КЕНГАШЛАРИГА САЙЛОВ ТЎҒРИСИДА

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1-модда. Сайлов ўтказишнинг асосий принциплари

Халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгашларига сайлов ҳудудий бир мандатли сайлов округлари бўйича кўп партиялилик асосида беш йил муддатга ўтказилади.

Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашлари депутатлари умумий, тенг ва тўғридан-тўғри сайлов ҳуқуқи асосида яширин овоз бериш йўли билан сайланадилар.

2-модда. Умумий сайлов ҳуқуқи

Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига депутатлар сайлови умумийдир. Ўзбекистон Республикасининг сайлов кунигача 18 ёшга тўлган фуқаролари сайлаш ҳуқуқига эгадирлар. Сайлов кунигача 21 ёшга тўлган Ўзбекистон фуқаролари сайланиш ҳуқуқига эгадирлар.

Суд томонидан муомалага лаёқатсиз деб топилган фуқаролар, шунингдек суд ҳукми билан озодликдан маҳрум этиш жойларида сақланаётган шахслар сайланиши мумкин эмас ва сайловда қатнашмайдилар.

Ўзбекистон Республикаси фуқароси бир вақтнинг ўзида ҳокимиятнинг иккитадан ортиқ вакиллик органининг депутати бўлиши мумкин эмас.

3-модда. Тенг сайлов ҳуқуқи

Ҳар бир фуқаро-сайловчи бир овозга эга.

Ўзбекистон Республикаси фуқаролари ижтимоий келиб чиқиши, ирқий ва миллий мансублиги, жинси, маълумоти, тили, динга муносабати, машғулотининг тури ва хусусияти, шахсий, ижтимоий ва мулкий мавқеидан қатъи назар тенг сайлов ҳуқуқига эгадирлар.

4-модда. Тўғридан-тўғри сайлов ҳуқуқи

Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларининг депутатлари фуқаролар томонидан бевосита сайланадилар.

5-модда. Яширин овоз бериш

Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашлари депутатларининг сайловида эркин ва яширин овоз берилади. Овоз берувчиларнинг хоҳиш-иродаси назорат қилинишига йўл қўйилмайди.

6-модда. Сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишдаги ошкоралик

Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишни сайлов комиссиялари очиқ ва ошкора амалга оширадилар. Сайлов комиссиялари фуқароларни ўз ишларидан, сайлов участкалари тузилганлиги, сайлов комиссияларининг таркиби, комиссияларнинг жойлашган манзили ва иш вақтидан воқиф этадилар, сайловчиларнинг рўйхатлари, сайловда иштирок этаётган сиёсий партияларнинг рўйхати билан таништирадилар, депутатликка номзодлар хусусидаги маълумотлардан, овоз бериш ва сайлов якунларидан хабардор қиладилар. Сайлов комиссияларининг мажлисларида, сайлов куни овоз бериш хоналарида ва овозларни санаш чоғида депутатликка номзодлар кўрсатган сиёсий партиялардан, ҳокимиятнинг вакиллик органларидан, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларидан биттадан вакил (кузатувчи), матбуот, телевидение ва радио вакиллари ҳозир бўлиш ҳуқуқига эгадирлар. Уларнинг ваколатлари тегишли ҳужжатлар билан тасдиқланган бўлиши керак.

Депутатликка номзодлар кўрсатган сиёсий партиялар, ҳокимиятнинг вакиллик органлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ўз вакиллари тўғрисида округ сайлов комиссияларига сайловга кечи билан ўн беш кун қолганида маълум қиладилар.

Ўзбекистон Республикаси оммавий ахборот воситалари сайловга тайёргарликнинг бориши ва сайлов қандай ўтаётганлигини ёритиб борадилар.

II. САЙЛОВ ОКРУГЛАРИ ВА САЙЛОВ УЧАСТКАЛАРИ

7-модда. Сайлов округларини тузиш

Депутатлар сайловини ўтказиш учун:

халқ депутатлари вилоят ва Тошкент шаҳар Кенгашларига депутатлар сайлашда — 60 тадан кўп бўлмаган:

халқ депутатлари туман ва шаҳар Кенгашларига депутатлар сайлашда — 30 тадан кўп бўлмаган ҳудудий сайлов округи тузилади.

Ҳар бир сайлов округидан тегишли халқ депутатлари Кенгашига битта депутат сайланади.

Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайлов ўтказувчи сайлов округлари сони аҳолининг, сайловчиларнинг сонини, ҳудудий ва бошқа маҳаллий шароитларни инобатга олган ҳолда ушбу Қонунда белгиланган нормалар доирасида тегишли халқ депутатлари Кенгаши томонидан белгиланади.

Сайлов округлари тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиялари томонидан, қоида тариқасида, сайловчилар сони тенг ҳолда тузилади. Сайлов округларининг чегаралари вилоятлар, туманлар ва шаҳарларнинг маъмурий-ҳудудий тузилишини инобатга олган ҳолда белгиланади.

Тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси сайлов округлари рўйхатини уларнинг чегаралари ва сайловчилар сонини кўрсатган ҳолда сайлов тайинланганидан кейин кечи билан ўн беш кун ичида эълон қилади.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 99-моддасига мувофиқ туманга бўйсунадиган шаҳарларда, шунингдек шаҳар таркибига кирувчи туманларда халқ депутатлари Кенгашлари ва тегишли Кенгашларга сайлов ўтказувчи сайлов округлари тузилмайди, депутатлар сайланмайди.

8-модда. Сайлов участкалари тузиш тартиби ва нормаси

Сайлов участкалари сайловчиларга мумкин қадар кўпроқ қулайлик яратиш мақсадида туманлар, шаҳарлар ва шаҳарлардаги туманларнинг чегараларини инобатга олган ҳолда тузилади. Сайлов участкалари ҳарбий қисмларда ҳам тузилади.

Санаторийлар, дам олиш уйлари, касалхоналар ва бошқа стационар даволаш муассасаларида, олис ва бориш қийин бўлган ерлардаги фуқаролар турган жойларда сайлов участкалари тузилиши мумкин. Бу сайлов участкалари ўзлари жойлашган ердаги сайлов округлари таркибига киради.

Сайлов участкалари туман, шаҳар ҳокимларининг тақдимномасига биноан, ҳарбий қисмларда — ҳарбий қисмлар ёки ҳарбий қўшилмалар командирларининг тақдимномасига биноан туман, шаҳар сайлов комиссиялари томонидан тузилади.

Сайлов участкалари сайлов тайинланганидан кейин ўттиз кундан кечикмай тузилади. Ҳарбий қисмларда, олис ва бориш қийин бўлган ерларда ҳам сайлов участкалари ана шу муддатда, айрим ҳолларда эса — истисно тариқасида сайловга камида беш кун қолганида тузилади.

Сайлов участкалари, қоида тариқасида, камида 20 нафар ва кўпи билан 3000 нафар сайловчидан иборат этиб тузилади.

Овоз беришни ташкил этиш учун ҳар бир сайлов участкасига туман, шаҳар ҳокимлиги бино ажратади.

Туман, шаҳар сайлов комиссияси сайлов участкаларининг тартиб рақамини белгилайди ҳамда участка сайлов комиссиясининг ва овоз бериш биносининг манзилини кўрсатган ҳолда ҳар бир сайлов участкасининг чегаралари тўғрисида сайловчиларни хабардор этишни ташкил қилади.

III. САЙЛОВ КОМИССИЯЛАРИ

9-модда. Сайлов комиссиялари тизими

Сайловни ташкил этиш ва ўтказиш учун:

халқ депутатлари вилоят Кенгашига сайлов ўтказувчи вилоят сайлов комиссияси;

халқ депутатлари туман Кенгашига сайлов ўтказувчи туман сайлов комиссияси;

халқ депутатлари шаҳар Кенгашига сайлов ўтказувчи шаҳар сайлов комиссияси;

округ сайлов комиссиялари;

участка сайлов комиссиялари тузилади.

10-модда. Вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясини

халқ депутатлари Кенгаши томонидан сайлов тайинланганидан кейин кечи билан ўн кун ичида комиссия раиси ва 6 — 14 нафар бошқа аъзодан иборат таркибда тузилади.

Комиссия раисининг ўринбосари ва комиссия котиби комиссиянинг биринчи мажлисида унинг аъзолари орасидан сайланади. Вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси ўз таркиби, жойлашган манзили ва телефон рақамларига доир маълумотларни расмий маҳаллий матбуот органларида эълон қилади.

11-модда. Вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясининг ваколатлари

Вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси:

1) тегишли ҳудудда ушбу Қонуннинг ижросини назорат қилади, унинг бир хил тарзда қўлланилишини таъминлайди ва сайловни ташкил этишга доир масалалар юзасидан изоҳлар бериб боради;

2) тегишинча халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгашига сайлов ўтказувчи сайлов округларини тузади, уларга ном ва тартиб рақами беради;

3) тегишли халқ депутатлари Кенгашига сайлов ўтказувчи округ сайлов комиссияларини тузади ва уларнинг жойлашган манзилига доир маълумотларни эълон қилади;

4) тегишли сайлов комиссияларининг фаолиятини йўналтириб боради, уларнинг таркибига ўзгартишлар киритиш тартибини белгилайди, округ ва участка сайлов комиссияларининг қарорларини башарти бу қарорлар ушбу Қонунга зид бўлса, мустақил тарзда ёки вилоят, туман, шаҳар прокурорининг тақдимномасига биноан бекор қилиши мумкин;

5) депутатликка номзодлар кўрсатган сиёсий партиялардан, ҳокимиятнинг вакиллик органларидан ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларидан тегишли ҳужжатларни қабул қилиб олади;

6) тегишли халқ депутатлари Кенгаши депутатлигига номзодларни рўйхатга олади ва улар тўғрисидаги маълумотларни эълон қилади;

7) депутатликка номзодлар сайлов кампаниясида иштирок этишлари учун тенг шароитлар таъминлайди;

8) пул маблағларини тегишли сайлов комиссиялари ўртасида тақсимлайди, сайлов комиссияларини бинолар, транспорт ва алоқа воситалари билан таъминланишини назорат қилади, сайловни моддий-техника жиҳатдан таъминлашга доир бошқа масалаларни кўриб чиқади;

9) тегишли халқ депутатлари Кенгаши сайловига доир сайлов бюллетенлари, сайловчилар рўйхатлари, сайлов комиссиялари баёнлари, сайлов варақалари, ўз муҳри, сайловга оид бошқа ҳужжатларнинг шаклларини тасдиқлайди ва тайёрланишини таъминлайди;

10) сиёсий партиялар, маҳаллий давлат органлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари ва жамоат бирлашмалари вакилларининг сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш билан боғлиқ масалалар юзасидан ахборотларини тинглайди;

11) тегишли халқ депутатлари Кенгашига ўтказилган сайлов якунларини чиқаради, сайланган депутатларни рўйхатга олади, сайлов якунларига доир маълумотларни ва сайланган депутатларнинг рўйхатини матбуотда эълон қилади;

12) депутатларнинг ваколатларини текшириш учун зарур ҳужжатларни тегишли халқ депутатлари Кенгашининг Мандат комиссиясига топширади;

13) такрорий сайлов ўтказиш билан боғлиқ масалаларни ҳал қилади;

14) тегишли сайлов комиссияларининг қарорлари ва хатти-ҳаракатлари устидан тушган ариза ҳамда шикоятларни кўриб чиқади ва улар юзасидан қарорлар қабул қилади;

15) ушбу Қонун жиноий жавобгарликка тортишга сабаб бўладиган тарзда бузилганлигига доир материалларни прокуратура органларига оширади;

16) сайловни ўтказиш ва уни ташкил этиш билан боғлиқ ҳужжатлар архивларга ўтказилишини таъминлайди;

17) ушбу Қонун ва Ўзбекистон Республикасининг бошқа қонунларига мувофиқ ўзга ваколатларни амалга оширади.

12-модда. Округ сайлов комиссиясини тузиш

Округ сайлов комиссияси тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси томонидан сайлов тайинланганидан кейин кечи билан йигирма кун ичида комиссия раиси, раисининг ўринбосари, котиби ва 6 — 8 нафар бошқа аъзодан иборат таркибда тузилади.

13-модда. Округ сайлов комиссиясининг ваколатлари

Округ сайлов комиссияси:

1) сайлов округи ҳудудида ушбу Қонун ижросини назорат қилади;

2) сайлов участкаларининг манзилини округ сайловчиларининг эътиборига етказади;

3) депутатликка номзодларга сайлов кампаниясида иштирок этишлари учун тенг шароитлар таъминлайди;

4) тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси томонидан рўйхатга олинган депутатликка номзодларга гувоҳномалар беради;

5) депутатликка номзодларнинг сайловчилар билан учрашувларини ташкил этишга кўмаклашади;

6) депутатликка номзод-

7) сиёсий партиялар, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари вакилларининг, жамоат бирлашмалари, корхоналар, муассасалар ва ташкилотлар раҳбарларининг сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш билан боғлиқ масалалар юзасидан ахборотларини тинглайди;

8) сайловчиларнинг рўйхатлари тузилиши ва ҳамма танишиб чиқиши учун тақдим этилишини кузатиб боради;

9) сайлов округи бўйича сайлов бюллетени матнини тасдиқлайди ва участка сайлов комиссияларини сайлов бюллетенлари билан таъминлайди;

10) сайлов округи бўйича сайлов натижаларини аниқлайди ва тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясига тақдим этади;

11) такрорий овоз бериш ва такрорий сайлов, шунингдек бўшаб қолган ўринга депутат сайлови ўтказилишини ташкил этади;

12) участка сайлов комиссияларининг қарорлари ва хатти-ҳаракатлари устидан тушган ариза ҳамда шикоятларни кўриб чиқади ва улар юзасидан қарорлар қабул қилади;

13) ушбу Қонун ва Ўзбекистон Республикасининг бошқа қонунларига мувофиқ ўзга ваколатларни амалга оширади.

14-модда. Участка сайлов комиссиясини тузиш

Участка сайлов комиссияси туман, шаҳар сайлов комиссияси томонидан сайлов тайинланганидан кейин кечи билан эллик кун ичида 5-19 нафар аъзодан, шу жумладан, раис, раис ўринбосари ва котибдан иборат таркибда тузилади. Башарти, комиссия 7 нафаргача аъзодан иборат таркибда тузилса, раис ва котиб сайланади.

Участка сайлов комиссияси таркибининг сони зарур ҳолларда кўпайтирилиши ёки камайтирилиши мумкин.

15-модда. Участка сайлов комиссиясининг ваколатлари

Участка сайлов комиссияси:

1) участка бўйича сайловчиларнинг рўйхатини тузади;

2) сайловчиларни сайловчилар рўйхати билан таништиради, рўйхатда йўл қўйилган хатолар ва ноаниқликлар тўғрисидаги аризаларни қабул қилади ва кўриб чиқади ҳамда рўйхатга тегишли ўзгартишлар киритиш тўғрисидаги масалани ҳал этади;

3) сайлов куни ўз турар жойида бўлиш ва овоз беришда иштирок этиш имкониятига эга бўлмаган сайловчилардан сайлов варақаси солинган ёпиқ ҳолдаги конвертларни қабул қилиб олади;

4) аҳолини сайлов куни ва овоз бериш жойи тўғрисида хабардор этади;

5) овоз бериш биноси ва сайлов қутилари ҳамда бошқа сайлов ашёлари тайёрлаб қўйилишини таъминлайди;

6) сайлов куни сайлов участкасида овоз беришни ташкил этади;

7) сайлов участкасида берилган овозларни ҳисоблаб чиқади;

8) сайловга тайёргарлик кўриш ва овоз беришни ташкил этиш масалалари юзасидан тушган ариза ва шикоятларни кўриб чиқади ҳамда улар юзасидан қарорлар қабул қилади;

9) ушбу Қонун ва Ўзбекистон Республикасининг бошқа қонунларига мувофиқ ўзга ваколатларни амалга оширади.

16-модда. Сайлов комиссияларига аъзолик

Комиссиянинг аъзоси шахсан берган аризасига мувофиқ, шунингдек ваколатларидан маҳрум этилгани тақдирда ўз вазифасини бажаришдан озод қилиниши мумкин.

Комиссия аъзосини ваколатларидан маҳрум этиш ҳуқуқи комиссияни тузган органга тегишли бўлиб, комиссия аъзоси ушбу Қонун талабларини бузгани ёки ўз вазифаларини мунтазам равишда эътиборсиз қолдириб келгани тақдирда ўз ваколатларидан маҳрум этилади.

Зарурат бўлганда сайлов комиссиясининг янги аъзоси ушбу Қонунда белгиланган тартибда тайинланади.

Сайлов комиссиясининг раиси, раис ўринбосари, котиби ва бошқа аъзолари сиёсий партияларнинг аъзоси бўлишлари мумкин эмас. Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашлари депутатлигига номзодлар сайлов комиссияларига аъзо бўлишлари мумкин эмас.

Бир шахс фақат битта сайлов комиссиясига аъзо бўлиши мумкин.

17-модда. Сайлов комиссияларининг ишини ташкил этиш ва уларнинг ваколат муддати

Башарти, сайлов комиссиясининг мажлисида комиссиянинг мажлис ўтказилаётган кундаги мавжуд таркибининг камида учдан икки қисми иштирок этса, мажлис ваколатли ҳисобланади. Комиссия қарори очиқ овоз бериш орқали комиссия умумий таркибининг кўпчилик овози билан қабул қилинади. Қарорга рози бўлмаган комиссия аъзолари ўзларининг алоҳида фикрларини билдиришга ҳақлидирлар, бу фикр ёзма шаклда баёнга илова қилинади. Агар овозлар тенг бўлиниб қолса, раислик қилувчининг овози ҳал қилувчи кучга эга бўлади.

Сайлов комиссиясининг ўз ваколатлари доирасида қабул қилган қарори қуйи сайлов комиссияларининг, шунингдек тегишли маҳаллий давлат органлари, сиёсий партиялар ва бошқа жамоат бирлашмаларининг, меҳнат жамоалари ва ҳарбий қисмларнинг, корхона, муассаса ва ташкилотлар раҳбарларининг ижроси учун мажбурийдир.

Сайлов комиссиясининг раиси, раис ўринбосари, котиби ёки аъзоларидан бошқа бири комиссиянинг қарорига биноан сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш даврида ишлаб чиқариш ёки хизмат вазифаларини бажаришдан озод қилиниши мумкин. Бунда сайловни ўтказиш учун ажратиладиган маблағлар ҳисобидан унинг ўртача ойлик иш ҳақи сақлаб қолинади.

Давлат органлари ва жамоат бирлашмаларининг органлари, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар, мансабдор шахслар сайлов комиссияларига ўз ваколатларини амалга оширишлари учун ёрдам беришлари, уларнинг иши учун зарур маълумотларни тақдим этишлари шарт.

Давлат органлари, корхоналар, муассасалар, ташкилотлар сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш учун керакли бинолар ва жиҳозларни сайлов комиссиялари ихтиёрига бепул бериб турадилар.

Сайлов комиссияси сайловга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш билан боғлиқ масалалар юзасидан тегишли маҳаллий давлат органлари ва жамоат бирлашмалари органларига, корхоналар, муассасалар ва ташкилотларнинг раҳбарларига, мансабдор шахсларга мурожаат қилиш ҳуқуқига эга. Улар кўпи билан уч кун ичида комиссия ўртага қўйган масалани қараб чиқишлари ва сайлов комиссиясига жавоб қайтаришлари шарт.

Округ ва участка сайлов комиссиялари тегишли халқ депутатлари Кенгаши тегишли сайлов округлари бўйича халқ депутатларининг ваколатларини эътироф этганидан кейин ўз фаолиятларини тўхтатадилар.

Вилоят, туман ва шаҳар сайлов комиссиялари тегишли халқ депутатлари Кенгашига сайлов ўтказувчи барча сайлов округларида депутатлар сайлаб бўлинганидан кейин ўз фаолиятларини тўхтатадилар.

18-модда. Сайлов комиссияларининг қарорлари устидан тушган шикоятларни қараб чиқиш

Депутатликка номзодлар кўрсатган сиёсий партияларнинг органлари, ҳокимиятнинг вакиллик органлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари, депутатликка номзодлар, кузатувчилар ва сайловчилар сайлов комиссияларининг қарорлари устидан юқори сайлов комиссиясига ёки судга қарор қабул қилинганидан кейин ўн кун ичида шикоят билан мурожаат этишлари мумкин. Шикоят келиб тушганидан кейин уч кун ичида, агар сайловга олти кундан кам вақт қолган бўлса, дарҳол кўриб чиқилиши лозим.

IV. САЙЛОВНИ ТАЙИНЛАШ, ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ВИЛОЯТ, ТУМАН, ШАҲАР КЕНГАШЛАРИ ДЕПУТАТЛИГИГА НОМЗОДЛАР КЎРСАТИШ ВА УЛАРНИ РЎЙХАТГА ОЛИШ

19-модда. Депутатлар сайловини тайинлаш

Халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгашларига депутатлар сайлови, қоида тариқасида, бир вақтда ўтказилади ва депутатларнинг ваколат муддати тугашига кечи билан уч ой қолганида

ичида сайлов куни тўғрисида матбуотда ва бошқа оммавий ахборот воситаларида маълум қилинади.

20-модда. Депутатликка номзодлар кўрсатиш ҳуқуқи

Халқ депутатлари вилоят Кенгашлари депутатлигига

Халқ депутатлари туман, шаҳар Кенгашлари депутатлигига номзодлар кўрсатиш ҳуқуқига сиёсий партиялар ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари эгадирлар.

Сиёсий партия сайлов тайинланган кундан камида олти ой олдин қонунда белгиланган тартибда рўйхатга олинган тақдирдагина депутатликка номзодлар кўрсатиши мумкин.

21-модда. Сайловда иштирок этиш учун сиёсий партиялар тақдим этадиган ҳужжатлар

Депутатликка номзодлар кўрсатиш учун сиёсий партия сайлов тайинланганидан кейин йигирма кун ичида тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясига қуйидаги ҳужжатларни тақдим этиши лозим:

сиёсий партиянинг тегишли вилоят, туман, шаҳар органи раҳбари имзолаган сайловда қатнашиш тўғрисидаги ариза;

сиёсий партия сайлов тайинланган кундан камида олти ой олдин рўйхатга олинганлиги тўғрисида маълумотнома.

Мазкур ҳужжатлар тақдим этилганидан кейин тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси сиёсий партия вакилига ариза қабул қилинган кун қайд этилган маълумотнома беради. Сайлов комиссияси тақдим этилган ҳужжатлар асосида партиянинг сайловда қатнашишига ижозат бериш ёки бермаслик тўғрисида беш кун муддатда узил-кесил қарор қабул қилади. Сайловда иштирок этувчи партияларнинг рўйхати аризалар келиб тушиши навбатига қараб тегишли вилоят, туман, шаҳар матбуотида эълон қилинади.

22-модда. Депутатликка номзодлар кўрсатиш тартиби

Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларининг депутатлигига номзодлар кўрсатиш сайлов куни тайинланганидан кейин йигирма бешинчи кундан эътиборан бошланади ва сайловга қирқ беш кун қолганида тўхтатилади.

Халқ депутатлари вилоят Кенгашлари депутатлигига номзодлар сиёсий партияларнинг вилоят органлари томонидан ҳамда халқ депутатлари туман ва шаҳар Кенгашлари сессияларида кўрсатилади.

Халқ депутатлари туман ва шаҳар Кенгашлари депутатлигига номзодлар сиёсий партияларнинг тегишли туман, шаҳар органлари томонидан ҳамда фуқаролар йиғинлари (вакилларининг йиғилишлари)да кўрсатилади.

Сиёсий партиялар, халқ депутатлари туман ва шаҳар Кенгашлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари тегишли ҳудудда жойлашган ҳар бир сайлов округи бўйича биттадан депутатликка номзод кўрсатишга ҳуқуқлидирлар. Башарти, тегишли халқ депутатлари туман, шаҳар Кенгашига сайлов ўтказувчи сайлов округи ҳудудида икки ва ундан ортиқ ўзини ўзи бошқариш органи жойлашган бўлса, депутатликка номзод бу органлар вакилларининг йиғилишида кўрсатилади. Йиғилишда иштирок этадиган вакиллар нормасини тегишли туман, шаҳар сайлов комиссияси белгилайди.

Депутатликка, қоида тариқасида, тегишли вилоят, туман ёки шаҳар ҳудудида ишловчи ёки яшовчи фуқаролар номзод этиб кўрсатиладилар. Бир шахс тегишли халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгашига сайлов ўтказувчи фақат битта сайлов округи бўйича депутатликка номзод этиб кўрсатилиши мумкин. Депутатликка номзодлар танлаш тартибини сиёсий партиялар, ҳокимиятнинг вакиллик органлари ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларининг ўзлари белгилайдилар.

Сиёсий партиялар фақат ўз партияси аъзоларини ёки партиясизларни, вакиллик ҳокимиятининг туман, шаҳар органлари ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари эса, шахсларни у ёки бу партияга мансублигидан қатъи назар, депутатликка номзод этиб кўрсатишга ҳуқуқлидир. Депутатликка номзодлар кўрсатилганлиги тўғрисида баён тузилади.

Сиёсий партия тегишли органининг, халқ депутатлари туман, шаҳар Кенгашининг, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органининг раҳбари депутатликка номзодларни рўйхатга олиш илтимоси баён этилган ариза билан тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясига мурожаат қилади. Аризага қуйидагилар илова қилинади:

(вакиллар йиғилиши) ёки фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари вакиллари йиғилишининг депутатликка номзодлар кўрсатиш тўғрисидаги қарори;

сиёсий партия тегишли органининг, халқ депутатлари туман, шаҳар Кенгашининг, фуқаролар йиғини (вакиллар йиғилиши)нинг, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари вакиллари йиғилишининг депутатликка номзод кўрсатиш тўғрисидаги баёни. Баёнда депутатликка номзоднинг фамилияси, исми, отасининг исми, туғилган санаси, касби, лавозими (машғулотининг тури), иш ва яшаш жойи, партияга мансублиги, шунингдек сайлов округининг номи ва тартиб рақами кўрсатилади;

депутатликка номзоднинг тегишли сайлов округидан номзоди овозга қўйилишига рози эканлиги тўғрисидаги аризаси;

ушбу Қонун 23-моддасининг иккинчи қисмида қайд этиб ўтилган шахслар учун, улар депутат этиб сайлангудек бўлсалар, эгаллаб турган лавозимларидан бўшаш тўғрисидаги аризалари.

Ҳужжатларни тақдим этган шахсга тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси ҳужжатлар қабул қилиб олинган сана ва вақт кўрсатилган маълумотнома беради.

Тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси етти кун ичида тақдим этилган ҳужжатларни текшириб чиқади ва уларнинг ушбу Қонун талабларига қай даражада мувофиқлиги тўғрисида ўз хулосасини беради.

Вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси рўйхатга олиш учун тақдим этилган ҳужжатларда аниқланган номувофиқликлар ва ушбу Қонун талабларидан четга чиқиш ҳоллари тўғрисида сиёсий партиялар тегишли органларининг, халқ депутатлари туман ва шаҳар Кенгашларининг, фуқаролар ўзини ўзи бошқариш органларининг раҳбарларини белгиланган тартибда хабардор этади.

23-модда. Депутатликка номзодларга қўйиладиган талаблар

Қуйидагилар:

судланганлиги қонунда белгиланган тартибда бекор қилинмаган ёки олиб ташланмаган фуқаролар;

сайлов тайинланган кунга қадар сўнгги беш йил мобайнида Ўзбекистон Республикаси ҳудудида доимий яшамаган фуқаролар;

Ўзбекистон Республикаси Қуролли Кучларининг ҳарбий хизматчилари, Миллий хавфсизлик хизматининг, Ички ишлар вазирлигининг, бошқа ҳарбийлаштирилган бўлинмаларнинг ходимлари;

диний ташкилотлар ва бирлашмаларнинг профессионал хизматчилари депутатликка номзод этиб рўйхатга олинмайдилар.

Судьялар ва прокуратура органларининг мансабдор шахслари депутат этиб сайлангудек бўлсалар, эгаллаб турган лавозимларидан бўшаш тўғрисида ариза берганлари тақдирдагина депутатликка номзод этиб рўйхатга олинадилар.

24-модда. Депутатликка номзодларни рўйхатга олиш

Тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси сиёсий партиялардан, халқ депутатлари туман, шаҳар Кенгашларидан, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларидан депутатликка номзодларни рўйхатга олиш учун ҳужжатларни қабул қилишни рўйхатга олиш муддати тугашига етти кун қолганида тўхтатади.

Ушбу Қонунга мувофиқ депутатликка номзод этиб кўрсатилган шахсга рўйхатга олинганлик гувоҳномаси берилади.

Депутатликка номзодларни рўйхатга олиш сайловга ўттиз беш кун қолганида тўхтатилади.

Тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси депутатликка номзодлар рўйхатга олинганидан кейин беш кун ичида депутатликка номзоднинг фамилиясини, исми ва отасининг исмини, туғилган йилини, партияга мансублигини, эгаллаб турган лавозимини (машғулотининг турини), иш ва турар жойини, шунингдек уни депутатликка номзод этиб кўрсатган органнинг номини қайд этган ҳолда рўйхатга олинганлик тўғрисидаги хабарни маҳаллий матбуотда эълон қилади.

V. САЙЛОВОЛДИ ТАШВИҚОТИ. ДЕПУТАТЛИККА НОМЗОДЛАР ФАОЛИЯТИНИНГ КАФОЛАТЛАРИ

25-модда. Сайловолди ташвиқоти

Сайловолди ташвиқоти депутатликка номзодлар тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси томонидан рўйхатга олинган кундан эътиборан бошланади.

Депутатликка номзодларга оммавий ахборот воситаларидан фойдаланишда, ўз сайловчилари билан ҳам йиғилишларда, ҳам сайловчилар учун қулай бўлган бошқа шаклда учрашувлар ўтказишда тенг ҳуқуқлар берилади. Сайловчиларнинг йиғилишлари участка сайлов комиссияси томонидан туман, шаҳар ҳокимлиги билан биргаликда ташкил этилади. Сайлов комиссиялари, туманлар ва шаҳарларнинг ҳокимликлари депутатликка номзодларга йиғилишлар ўтказиш учун жиҳозланган бинолар ажратадилар. Депутатликка номзодларнинг сайловчилар билан йиғилишлари ва учрашувлари иш вақтидан бошқа пайтда ўтказилади. Йиғилишлар ва учрашувларнинг ўтказиладиган вақти ва жойи сайловчиларга барвақт хабар қилинади.

Давлат органлари, жамоат, бирлашмалари, корхона, муассаса ва ташкилотларнинг раҳбарлари, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органлари депутатликка номзодларга сайловчилар билан учрашувлар ўтказишни ташкил этишда, зарур маълумот ва ахборот материалларини олишда ёрдам кўрсатишлари шарт.

Сиёсий партияларга ўзининг келгуси фаолият дастури билан чиқиш ҳуқуқи берилади. Партиялар ва депутатликка номзодларнинг дастурлари республиканинг суверенитети, яхлитлиги ва хавфсизлигига қарши қаратилган бўлмаслиги, халқнинг соғлиғи ва маънавиятига тажовуз қилмаслиги, унда уруш, миллий адоват, ирқий ва диний хусумат тарғиботи, конституциявий тузумни зўрлик билан ўзгартиришга, фуқароларнинг конституциявий ҳуқуқлари ва эркинликларини камситувчи хатти-ҳаракатларга даъват бўлмаслиги керак.

Сайлов куни ташвиқот юритишга йўл қўйилмайди.

26-модда. Ишончли вакиллар

Халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгаши депутатлигига номзод уч нафарга қадар ишончли вакилга эга бўлиши мумкин. Ишончли вакиллар номзод депутат этиб сайланиши учун ташвиқот

аро муносабатларда, шунингдек сайлов комиссияларида номзоднинг манфаатларини ҳимоя қиладилар.

Депутатликка номзод рўйхатга олинганидан кейин ўз ишончли вакилларини ўзи белгилайди ва бу ҳақда округ сайлов комиссиясига маълум қилади. Сайлов комиссияси ишончли вакилларни рўйхатга олиб, уларга гувоҳнома беради.

Депутатликка номзод округ сайлов комиссиясига маълум қилган ҳолда сайловга қадар ўз ишончли вакилини истаган вақтда ваколатидан маҳрум қилиши ва уни бошқаси билан алмаштириши мумкин. Ишончли вакил истаган вақтида ўз ваколатларини зиммасидан соқит қилишга ҳақли.

Ишончли вакил сайлов комиссиясининг аъзоси бўлиши мумкин эмас.

27-модда. Депутатликка номзоднинг транспортда текинга юриш ҳуқуқи

Халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгаши депутатлигига номзод рўйхатга олинганидан кейин тегишли сайлов округи доирасида давлат пассажир транспортининг барча турларида (таксидан ва транспорт бошқа турларининг буюртма йўналишларидан ташқари) текинга юриш ҳуқуқига эга бўлади. Сайлов округидан ташқарида яшовчи депутатликка номзод ҳам сайлов округига келиш ва ундан турар жойига қайтишда ана шундай ҳуқуқдан фойдаланади.

28-модда. Депутатликка номзодлик мақомидан маҳрум этиш. Депутатликка номзодликдан воз кечиш

Сиёсий партия, халқ депутатлари туман, шаҳар Кенгаши, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи сайловга қадар исталган вақтда у ёки бу шахсни депутатликка номзод этиб кўрсатиш тўғрисидаги ўз қарорини бекор қилиш ҳуқуқига эга. Бундай шахс тегишли вилоят, туман ёки шаҳар сайлов комиссияси томонидан депутатликка номзодлик мақомидан маҳрум этилади. Сиёсий партия, халқ депутатлари туман, шаҳар Кенгаши, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органи депутатликка номзодлар кўрсатиш муддати тугагунига қадар тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясига янги номзодни

(Давоми тўртинчи бетда).

Ўзбекистон Республикасининг Қонуни

ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ВИЛОЯТ, ТУМАН ВА ШАҲАР КЕНГАШЛАРИГА САЙЛОВ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши 3-бетда).

Рўйхатга олинган депутатликка номзодлар уларни депутатликка номзод этиб кўрсатган сиёсий партия ўз фаолиятини тўхтатган тақдирда ҳам депутатликка номзодлик мақомидан маҳрум бўладилар.

Депутатликка номзод сайловга қадар истаган вақтида номзодликдан воз кечиши мумкин. Бунинг учун у тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясига ариза билан мурожаат қилади.

VI. САЙЛОВЧИЛАРНИНГ РЎЙХАТЛАРИ. САЙЛОВ БЮЛЛЕТЕНИ

29-модда. Сайловчиларнинг рўйхатларини тузиш

Сайлов кунига қадар ёки сайлов кунида 18 ёшга тўладиган, рўйхат тузилаётган вақтда мазкур сайлов участкаси ҳудудида доимий ёки вақтинча истиқомат қилиб келаётган Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг фамилиялари сайловчилар рўйхатига киритилади.

Ҳар бир сайловчи фақат битта сайловчилар рўйхатига киритилиши мумкин.

Сайловчилар рўйхати ҳар бир сайлов участкаси бўйича участка сайлов комиссияси томонидан тузилиб, уни комиссия раиси ва котиби имзолайди. Участка сайлов комиссияси сайловчилар рўйхатини тузиш ишида қатнашишга жамоатчилик вакилларини жалб этиши мумкин.

Туманлар ва шаҳарларнинг ҳокимликлари сайловчиларни ҳисобга олишни таъминлайдилар ва участка сайлов комиссияларига тегишли ҳудудда истиқомат қилувчи сайловчилар тўғрисида сайловчилар рўйхатини тузиш учун зарур маълумотларни берадилар.

Ҳарбий қисмлардаги сайловчи-ҳарбий хизматчиларнинг, шунингдек ҳарбий хизматчилар оила аъзоларининг ва бошқа сайловчиларнинг рўйхатлари, башарти улар ҳарбий қисмлар жойлашган ерда истиқомат қилсалар, ҳарбий қисмларнинг командирлари тақдим этган маълумотлар асосида тузилади. Ҳарбий қисмлардан ташқарида истиқомат қилувчи ҳарбий хизматчилар ўзларининг турар жойлари бўйича умумий асосларда сайловчилар рўйхатига киритиладилар.

Санаторийлар ва дам олиш уйларида, касалхоналар ва бошқа стационар даволаш муассасаларида тузилган сайлов участкалари бўйича сайловчиларнинг рўйхатлари мазкур муассасалар (идоралар) раҳбарларининг тақдим этган маълумотлари асосида тузилади.

Сайловчиларнинг фамилиялари сайловчилар рўйхатида овоз беришни ташкил этиш учун қулай бўлган тартибда кўрсатилади.

Рўйхатда ҳар бир сайловчининг фамилияси, исми, отасининг исми, туғилган санаси ва манзили акс эттирилади.

30-модда. Фуқароларни сайловчилар рўйхатлари билан таништириш

Сайловчиларнинг рўйхатлари сайловга ўн беш кун қолганида, санаторийлар ва дам олиш уйларида, касалхоналар ва бошқа стационар даволаш муассасаларида, олис ва бориш қийин бўлган жойларда тузилган сайлов участкаларида эса — сайловга етти кун қолганида ҳамма танишишп учун тақдим қилинади. Участка сайлов комиссияси рўйхат билан танишиш жойи ва вақти тўғрисида сайловчиларни хабардор этади.

Фуқароларга участка сайлов комиссияси биносида сайловчилар рўйхати билан танишиш имконияти таъминланади.

31-модда. Сайловчилар рўйхатлари хусусида баҳслашув

Ўзбекистон Республикасининг ҳар бир фуқароси сайловчилар рўйхатидаги хато ёки ноаниқлик тўғрисида участка сайлов комиссиясига арз қилиши мумкин. Участка сайлов комиссияси йигирма тўрт соат ичида бундай аризани кўриб чиқиши ва хатони тузатиши ёки аризачига унинг аризаси рад этилишининг асослари кўрсатилган ҳолда маълумотнома бериши шарт.

Сайлов комиссиясининг хатти-ҳаракати ва қарори устидан қонунда белгилаб қўйилган тартибда судга шикоят қилиниши мумкин.

32-модда. Сайлов бюллетени

Сайлов бюллетенига депутатликка номзоднинг фамилияси, исми, отасининг исми алифбо тартибида киритилиб, унинг туғилган йили, партияга мансублиги, эгаллаб турган лавозими (машғулотининг тури) ва уни депутатликка номзод этиб кўрсатган органнинг номи кўрсатилади.

Бюллетенлар давлат тилида, шунингдек тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясининг қарорига биноан сайлов округи аҳолисининг кўпчилиги муомала қиладиган тилларда нашр этилади.

33-модда. Сайлов бюллетенларини етказиб бериш

Участка сайлов комиссиялари сайлов бюллетенларини округ сайлов комиссияларидан кечи билан сайловга уч кун қолганида оладилар. Бюллетенлар берилганлиги ва олинганлигини тегишли округ ва участка сайлов комиссияларининг раиси ёки раис ўринбосари ёхуд котиби ўз имзоси билан тасдиқлайди.

VII. ОВОЗ БЕРИШ ВА САЙЛОВ НАТИЖАЛАРИНИ АНИҚЛАШ

34-модда. Овоз бериш биноси

Овоз бериш махсус ажратилган биноларда ўтказилиб, бу биноларда яширин овоз бериш учун етарли миқдордаги кабина ёки хоналар жиҳозланган, сайлов бюллетенлари бериш учун жой ажратилган ва сайлов қутилари қўйилган бўлиши лозим. Сайлов қутилари уларнинг ёнига овоз берувчилар албатта яширин овоз бериш кабиналари ёки хоналаридан ўтиб борадиган қилиб жойлаштирилади. Овоз бериш биносида бошқа ҳеч қандай сиёсий тадбир ўтказилишига рухсат этилмайди. Бинони жиҳозлаш ва унда зарур тартибни сақлаб туриш масъулияти участка сайлов комиссияси зиммасида бўлади.

35-модда. Овоз бериш вақти ва жойи

Овоз бериш сайлов куни соат 7 дан соат 20 гача ўтказилади. Овоз бериш вақти ва жойи тўғрисида участка сайлов комиссияси сайловчиларни кечи билан сайловга ўн кун қолганида хабардор қилади.

Ҳарбий қисмларда, санаторийларда ва дам олиш уйларида, касалхоналарда ва бошқа стационар даволаш муассасаларида, шунингдек олис ва бориш қийин бўлган ерлардаги фуқаролар турган жойларда тузилган сайлов участкаларида, башарти рўйхатга киритилган барча сайловчилар овоз бериб бўлган бўлса, участка сайлов комиссияси исталган вақтда овоз бериш тугаганлигини эълон қилиши мумкин.

36-модда. Овоз беришнинг бошланиши

Сайлов куни овоз бериш биноси участка сайлов комиссияси аъзоларининг камида учдан икки қисми ҳозир бўлгандагина очилади. Раис сайлов комиссиясининг аъзолари ҳозирлигида сайлов қутисини муҳрлайди, сайлов бюллетенларини, сайловчиларнинг рўйхатларини сайлов комиссияси аъзолари ўртасида тақсимлайди ҳамда сайлов бошланганлигини эълон қилади. Бюллетенларнинг умумий сони алоҳида ҳужжат билан расмийлаштирилади.

37-модда. Сайловчининг шахсини аниқлаш

Овоз бериш биносига келгач, сайловчи участка сайлов комиссиясининг аъзосига ўз шахсини тасдиқловчи ҳужжатни кўрсатади ҳамда сайловчилар рўйхатига имзо қўяди. Шундан кейин унга сайлов бюллетени берилади.

Бирор-бир сабабга кўра сайловчилар рўйхатига кирмай қолган сайловчиларнинг фамилиялари сайловчининг шахси, фуқаролиги ва турар жойини тасдиқловчи ҳужжатга асосан сайловчилар рўйхати иловасига киритилади.

38-модда. Овоз бериш тартиби

Сайлов бюллетени овоз берувчи томонидан яширин овоз бериш кабинаси ёки хонасида тўлдирилади. Сайлов бюллетенини тўлдириш вақтида овоз берувчидан бошқа шахсларнинг ҳозир бўлиши тақиқланади. Сайлов бюллетенини мустақил равишда тўлдириш имконига эга бўлмаган сайловчи ўз хоҳишига кўра, сайлов комиссияси таркибига кирмаган шахсни кабина ёки хонага таклиф қилишга ҳақлидир.

Сайловда сайловчи ўзи қарши овоз бераётган номзодларнинг сайлов бюллетенидаги фамилияларини ўчиради.

Тўлдирилган бюллетенни овоз берувчи сайлов қутисига ташлайди.

Бузиб қўйилган сайлов бюллетени сайловчининг илтимосига кўра янгиси билан алмаштирилиши мумкин. Бузиб қўйилган сайлов бюллетенлари ҳисобга олиниши, бекор қилиниши ва алоҳида сақланиши лозим.

Сайлов куни ўз турар жойида бўлиш имкониятига эга бўлмаган сайловчи ўз турар жойидаги участка сайлов комиссиясидан сайлов варақасини талаб қилиб олиб, бир қарорга келгач, тўлдирилган сайлов варақасини конвертга солиб, уни ёпиқ ҳолда участка комиссиясида қолдириши мумкин. Сайловчи сайлов варақасини олганлиги ҳақида сайловчилар рўйхатига имзо қўяди. Сайлов варақасининг шакли тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси томонидан белгиланади.

Айрим сайловчилар саломатлигининг яхши эмаслиги ёки бошқа сабабларга кўра овоз бериш биносига кела олмаганлари тақдирда, участка сайлов комиссияси уларнинг илтимосига кўра комиссия аъзоларига овоз беришни ана шу сайловчилар турган жойда ташкил этишни топширади.

39-модда. Сайлов участкасида овозларни санаб чиқиш

Овоз бериш тугагач, сайлов қутиларини очишдан олдин участка сайлов комиссиясининг аъзолари иштирокида сайлов варақалари солинган ёпиқ конвертлар қутиларга ташланади. Фойдаланилмаган барча сайлов бюллетенлари участка сайлов комиссияси томонидан санаб чиқилади ва бекор қилинади.

Сайлов қутилари комиссия раиси овоз бериш тугаганлигини эълон қилганидан кейин участка сайлов комиссияси томонидан очилади. Овоз бериш тугагунига қадар сайлов қутиларини очиш тақиқланади.

Участка сайлов комиссияси участкадаги сайловчиларнинг умумий сонини, сайлов бюллетени ва варақаси олган сайловчиларнинг сонини аниқлайди.

Участка сайлов комиссияси сайлов участкасида тегишли халқ депутатлари Кенгашига сайлов бўйича ҳар бир сайлов округи ва ҳар бир номзод бўйича берилган овозларни алоҳида-алоҳида санаб чиқади.

Сайлов қутиларидаги сайлов бюллетенлари ва варақаларига асосан комиссия (мазкур сайлов участкаси доирасидаги ҳар бир сайлов округи бўйича):

овоз беришда иштирок этган сайловчиларнинг умумий сонини;

ҳар бир депутатликка номзодни ёқлаб ва унга қарши берилган овозлар сонини;

ҳақиқий эмас деб топилган сайлов бюллетенлари ва варақалари сонини аниқлайди.

Сайловчилар томонидан бюллетенларга ва сайлов варақаларига қўшимча тарзда ёзилган фуқароларнинг фамилиялари бўйича берилган овозлар ҳисобга олинмайди.

Белгиланмаган намунадаги сайлов бюллетенлари ва варақалари, шунингдек овоз бериш чоғида биттадан ортиқ номзоднинг фамилияси қолдирилган бюллетенлар ва варақалар ҳақиқий эмас деб топилади. Сайлов бюллетени, варақасининг ҳақиқийлиги шубҳа туғдирса, масала участка сайлов комиссияси томонидан овозга қўйиш орқали ҳал этилади.

Овозларни санаб чиқиш натижалари участка сайлов комиссиясининг мажлисида қараб чиқилиб, ҳар бир сайлов округи бўйича тузиладиган баёнда акс эттирилади. Баён раис, раис ўринбосари, комиссия котиби, комиссиянинг бошқа аъзолари томонидан имзоланади ва тегишли округ сайлов комиссиясига тақдим этилади.

40-модда. Округ бўйича сайлов натижаларини аниқлаш

Участка сайлов комиссияларининг баёнлари асосида округ сайлов комиссияси:

округ бўйича сайловчиларнинг умумий сонини;

сайлов бюллетенлари ва варақалари олган сайловчиларнинг сонини;

овоз беришда иштирок этган сайловчиларнинг сонини;

ҳар бир депутатликка номзодни ёқлаб ва унга қарши берилган овозларнинг сонини;

ҳақиқий эмас деб топилган сайлов бюллетенлари ва варақалари сонини аниқлайди.

Округ бўйича сайлов натижалари сайлов комиссияси мажлисида аниқланади ва баёнда акс эттирилади. Баён раис, раис ўринбосари, комиссия котиби, комиссиянинг бошқа аъзолари томонидан имзоланади ва тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясига тақдим этилади.

41-модда. Депутатлар сайловининг натижаларини аниқлаш

Тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси округ сайлов комиссияларидан олинган баёнлар асосида:

вилоят, туман, шаҳар бўйича сайловчиларнинг умумий сонини;

сайлов бюллетенлари ва варақалари олган сайловчиларнинг сонини;

овоз беришда иштирок этган сайловчиларнинг сонини;

ҳар бир депутатликка номзодни ёқлаб ва унга қарши берилган овозларнинг сонини;

депутатликка номзодлар кўрсатган ҳар бир сиёсий партияни ёқлаб берилган овозларнинг умумий сонини;

ҳақиқий эмас деб топилган сайлов бюллетенлари ва варақалари сонини аниқлайди.

Овоз беришда иштирок этган сайловчилар ярмидан кўпининг овозини олган депутатликка номзод сайланган деб ҳисобланади.

Башарти, сайловда сайловчилар рўйхатига киритилган сайловчиларнинг ярмидан ками иштирок этган бўлса — сайлов ўтмаган деб топилади.

Сайлов чоғида йўл қўйилиб, оқибат натижада овоз бериш якунларига таъсир қилган қоидабузарлик туфайли сайлов умуман вилоят, туман, шаҳар бўйича ёки айрим сайлов округлари ёхуд айрим сайлов участкалари бўйича ўтмаган деб топилиши мумкин. Сайловни ҳақиқий эмас деб топишга доир қарор тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси томонидан қабул қилинади ва бу қарор устидан сайлов якунлари эълон қилинган кундан эътиборан ўн кун ичида судга шикоят қилиниши мумкин.

Айрим сайлов участкалари бўйича сайлов ҳақиқий эмас деб топилгани тақдирда тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясининг қарорига биноан ана шу участкалар бўйича овоз бериш натижалари, башарти, бу натижаларсиз ҳам сайлов умуман ҳақиқий деб топилиши мумкин бўлса, сайловнинг умумий натижаларидан чиқариб ташланади.

Тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси сайлов якунлари бўйича баён тузади ва қарор қабул қилади.

42-модда. Такрорий овоз бериш

Башарти, сайлов округи бўйича депутатликка икки нафардан ортиқ номзод қўйилган бўлса-ю, улардан бирортаси ҳам сайланмаса, округ сайлов комиссияси энг кўп овоз олган икки нафар номзод бўйича округда такрорий овоз бериш ўтказиш ҳақида қарор қабул қилади ва бу хусусда тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси ҳамда округ сайловчиларини хабардор қилади. Такрорий овоз бериш икки ҳафта ичида ушбу Қонуннинг талабларига риоя этган ҳолда ўтказилади.

Такрорий овоз беришда иштирок этган сайловчиларнинг овозини бошқа номзодга нисбатан кўпроқ олган депутатликка номзод, башарти, рўйхатга киритилган сайловчиларнинг ярмидан кўпи овоз беришда иштирок этган ва уни ёқлаб берилган овозлар сони унга қарши берилган овозлар сонидан кўп бўлса, сайланган деб ҳисобланади.

43-модда. Такрорий сайлов

Қуйидаги ҳолларда:

а) башарти, сайлов округи бўйича сайлов ўтмаган ёхуд ҳақиқий эмас деб топилган бўлса;

б) башарти такрорий овоз бериш сайланган депутатни аниқлаш имконини бермаган бўлса;

в) башарти сайлов округи бўйича депутатликка кўпи билан икки номзод овозга қўйилган бўлса ва улардан бирортаси ҳам сайланмаган бўлса;

г) башарти вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси ушбу Қонун 45-моддасининг учинчи қисмида кўрсатиб ўтилган сабабга кўра депутатни рўйхатга олишни рад этган бўлса, такрорий сайлов ўтказилади.

Такрорий сайлов тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясининг топшириғига биноан округ сайлов комиссияси томонидан ўтказилади. Бунда тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси такрорий сайлов янги таркибдаги округ ва участка сайлов комиссиялари томонидан ўтказилиши зарурлиги тўғрисида қарор қабул қилиши мумкин. Овоз бериш асосий сайлов ўтказиш учун тузилган аввалги сайлов участкаларида ва сайловчиларнинг рўйхатлари бўйича ўтказилади.

Асосий сайловни ўтказиш вақтида номзоди кўрсатилган ва депутатликка номзод этиб рўйхатга олинган шахс мазкур округ ва бошқа округдаги такрорий сайлов чоғида тегишли халқ депутатлари Кенгаши депутатлигига номзод этиб кўрсатилиши мумкин эмас.

Такрорий сайлов асосий сайловдан кейин кечи билан бир ой ичида ўтказилади. Сайлов комиссияларини тузиш, депутатликка номзодларни рўйхатга олиш ва бошқа тадбирлар ушбу Қонунда белгиланган тартибда ўтказилади.

44-модда. Бўшаб қолган ўринларга депутатлар сайлови ўтказиш

Тегишли халқ депутатлари Кенгаши айрим депутатларнинг ваколатларини ҳақиқий эмас деб топган тақдирда, шунингдек депутат чақириб олинган тақдирда, бошқа сабабларга кўра депутатлик ваколатлари муддатидан олдин тўхтатилган ҳолларда тегишли сайлов округларида депутатлик ўрни бўшаб қолган вақтдан бошлаб икки ой ичида янги сайлов ўтказилади. Сайлов тегишли халқ депутатлари Кенгаши томонидан сайлов ўтказилишига кечи билан бир ой қолганда тайинланади ва ушбу Қонуннинг талабларига риоя қилган ҳолда ташкил этилади. Бунда тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси тузилмайди. Унинг вазифаларини округ сайлов комиссияси амалга оширади. Округ сайлов комиссияси сайловга йигирма беш кун қолганида, участка сайлов комиссиялари эса — ўн беш куи қолганида тузилади. Депутатликка номзодларни рўйхатга олиш сайловга ўн беш кун қолганида тўхтатилади.

Тегишли халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгаши ваколат муддатининг тугашига олти ойдан кам вақт қолганида депутатнинг ўрни бўшаб қолса, бўшаб қолган ўринга янги депутат сайлови ўтказилмаслиги мумкин.

VIII. ДЕПУТАТЛАРНИ РЎЙХАТГА ОЛИШ ВА САЙЛОВ ЯКУНЛАРИНИ ЭЪЛОН ҚИЛИШ

45-модда. Депутатларни рўйхатга олиш

Тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси округ сайлов комиссияларидан олинган баёнлар асосида сайланган депутатларни рўйхатга олади ва бу ҳақда уларни хабардор этади.

Ушбу Қонун 23-моддасининг иккинчи қисмида кўрсатилган шахслар тегишли халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгаши депутати этиб сайлансалар, тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиясига депутатнинг мақомига тўғри келмайдиган вазифаларни ўз зиммаларидан соқит қилганликлари тўғрисида ёзма равишда маълум қилишлари шарт.

Муайян сиёсий партиядан тегишли халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгаши депутатлигига кўрсатилган ҳамма номзодлар, башарти улар сайловда овоз беришда иштирок этган тегишли вилоят, туман, шаҳар барча сайловчиларининг камида беш фоизи овозини тўпламаган бўлсалар, депутат этиб рўйхатга олинмайдилар.

46-модда. Депутатлар сайловининг якунларини эълон қилиш

Халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгашига ўтказилган сайлов якунлари тўғрисидаги ахборотни ва сайланган депутатларнинг рўйхатини тегишли вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссияси алифбо тартибида депутатларнинг фамилиясини, исми ва отасининг исмини, туғилган йилини, партияга мансублигини, эгаллаб турган лавозимини (машғулотининг турини), иш ва турар жойини, сайлов округининг тартиб рақами ва кунини кўрсатган ҳолда кўпи билан ўн кун ичида матбуотда эълон қилади.

IX. ЯКУНИЙ ҚОИДАЛАР

47-модда. Депутатнинг гувоҳномаси ва кўкракка тақиладиган нишони

Округ сайлов комиссияси тегишли халқ депутатлари Кенгаши депутатларининг рўйхати матбуотда эълон қилинганидан кейин округдан сайланган депутатга унинг сайланганлиги тўғрисида гувоҳнома беради.

Тегишли халқ депутатлари Кенгаши томонидан депутатнинг ваколатлари тасдиқланганидан кейин унга берилган депутат этиб сайланганлиги тўғрисидаги гувоҳнома халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгаши депутатининг гувоҳномаси билан алмаштирилади. Депутатга белгиланган намунадаги кўкракка тақиладиган нишон берилади.

48-модда. Сайловнинг молиявий таъминоти

Халқ депутатлари вилоят, туман, шаҳар Кенгашлари сайловига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш билан боғлиқ харажатлар Ўзбекистон Республикасининг давлат маблағлари ҳисобидан амалга оширилади. Депутатликка номзодларни бошқа маблағлар ҳисобидан молиявий таъминлаш ва ўзга тарзда моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш тақиқланади.

Ўзбекистон Республикасининг сиёсий партиялари, жамоат бирлашмалари, корхоналари, муассасалари, ташкилотлари ва фуқаролари ўз маблағларини ихтиёрий равишда сайлов ўтказиш учун беришлари мумкин. Бу маблағларни вилоят, туман, шаҳар сайлов комиссиялари сайлов кампаниясида фойдаланиш учун қабул қилиб олади.

49-модда. Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайлов тўғрисидаги Қонунни бузганлик учун жавобгарлик

Сайловчиларнинг сайлаш ва сайланиш, сайловолди ташвиқоти олиб бориш ҳуқуқларини амалга оширишларига зўравонлик, алдаш, таҳдид қилиш ёки бошқа йўл билан тўсқинлик қилувчи шахслар, шунингдек сохта сайлов ҳужжатлари тузган, овозларни атайин нотўғри санаб чиққан, яширин овоз бериш тартибини бузган ёки ушбу Қонун бошқача тарзда бузилишига йўл қўйган сайлов комиссияларининг аъзолари, бошқа мансабдор шахслар, сиёсий партияларнинг, фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларининг вакиллари Ўзбекистон Республикасининг қонунларига мувофиқ жавобгарликка тортиладилар. Депутатликка номзод тўғрисида сохта маълумотлар эълон қилган ёки уларни ўзгача тарзда тарқатган шахслар ҳам жавобгарликка тортиладилар.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 5 май.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ КЕНГАШИНИНГ ҚАРОРИ

«ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ВИЛОЯТ, ТУМАН ВА ШАҲАР КЕНГАШЛАРИГА САЙЛОВ ТЎҒРИСИДА»ГИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ҚОНУНИНИ АМАЛГА КИРИТИШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. «Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайлов тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни матбуотда эълон қилинган кундан эътиборан амалга киритилсин.

2. Ўзбекистон Республикасининг 1989 йил 20 октябрда қабул қилинган «Ўзбекистон Республикаси халқ депутатлари маҳаллий Советлари депутатлари сайлови ҳақида»ги Қонуни янги чақириқ халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайлов тайинланган кундан эътиборан ўз кучини йўқотди деб ҳисоблансин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгаши Раиси вазифасини бажарувчи
Э. ХАЛИЛОВ.

Тошкент шаҳри,
1994 йил 5 май.

Ўзбекистон Республикасининг Қонуни

ФУҚАРОЛАР САЙЛОВ ҲУҚУҚЛАРИНИНГ КАФОЛАТЛАРИ ТЎҒРИСИДА

1-модда. Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари жамият ва давлат ишларини бошқаришда бевосита ҳамда ўз вакиллари орқали иштирок этиш ҳуқуқига эгадирлар. Бу ҳуқуқ фуқароларнинг референдумларда, Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловида ва ҳокимиятнинг вакиллик органлари сайловида қатнашиши орқали амалга оширилади.

2-модда. Ўзбекистон Республикаси фуқароларининг Конституция, ушбу Қонун ва бошқа қонунларда мустаҳкамлаб қўйилган сайлов ҳуқуқлари давлат муҳофазасидадир.

3-модда. Ўзбекистон Республикаси фуқаролари ижтимоий келиб чиқиши, ижтимоий ва мулкий мавқеи, ирқий ва миллий мансублиги, жинси, маълумоти, тили, динга муносабати, машғулотининг тури ва хусусиятидан қатъи назар тенг сайлов ҳуқуқига эгадирлар.

4-модда. Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари

Ўзбекистон Республикасининг 18 ёшга тўлган фуқаролари сайлаш ҳуқуқига эгадирлар. Ҳар бир фуқаро-сайловчи бир овозга эга.

Ўзбекистон Республикасининг 35 ёшдан кичик бўлмаган фуқаролари Ўзбекистон Республикасининг Президенти этиб сайланиш ҳуқуқига эгадирлар.

Ўзбекистон Республикасининг сайлов кунигача 25 ёшга тўлган фуқаролари Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайланиш ҳуқуқига эгадирлар.

Ўзбекистон Республикасининг сайлов кунигача 21 ёшга тўлган фуқаролари ҳокимиятнинг маҳаллий вакиллик органларига сайланиш ҳуқуқига эгадирлар.

5-модда. Фуқароларнинг сайлов ҳуқуқларини тўғридан-тўғри ёки билвосита чеклашга йўл қўйилмайди, сайлов тўғрисидаги қонунларда белгилаб қўйилган талаблар бундан мустаснодир.

6-модда. Сайловчилар қа-

ларда, Ўзбекистон Республикаси Президенти сайловида ва ҳокимиятнинг вакиллик органлари сайловларида бевосита қатнашиш ҳуқуқи кафолатланади.

7-модда. Сайловчилар ўз хоҳиш-иродаларини эркин билдириш ва яширин овоз бериш ҳуқуқига эгадирлар. Участка сайлов комиссиялари овоз беришни махсус ажратилган биноларда ташкил этиб, фуқароларга хоҳиш-иродани эркин ва яширин равишда билдириш имкониятини яратадилар.

Сайловчиларнинг хоҳиш-ирода билдиришларини назорат этишга йўл қўйилмайди.

8-модда. Сайлов кунига қадар ёки сайлов кунида 18 ёшга тўладиган, тегишли сайлов участкаси ҳудудида доимий ёки вақтинча истиқомат қилиб турган Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари сайловчилар рўйхатига киритилиш ҳуқуқига эгадирлар.

Ҳар бир сайловчи фақат битта сайловчилар рўйхатига киритилиши мумкин.

9-модда. Сайловчиларга

рўйхати билан олдиндан танишиб чиқиш имконияти таъминланади.

10-модда. Сайловчи сайловчилар рўйхатидаги хато ва ноаниқликлар тўғрисида сайлов комиссиясига арз қилиш ҳуқуқига эга. Участка сайлов комиссияси йигирма тўрт соат ичида бундай аризани кўриб чиқиши ҳамда ёки хатони тузатиши, ёки аризачига унинг аризаси асосли тарзда рад этилганлиги тўғрисидаги маълумотномани бериши шарт.

11-модда. Бирор бир сабабга кўра сайловчилар рўйхатига вақтида кирмай қолган сайловчи унинг шахси, фуқаролиги ва турар жойини тасдиқловчи ҳужжатга асосан участка сайлов комиссияси томонидан рўйхатга киритилади.

12-модда. Сайловчилар умумхалқ овозига қўйилган қарорларни, Ўзбекистон Республикаси Президентлигига кўрсатилган номзодларни ва ҳокимиятнинг вакиллик органларига кўрсатилган номзодларни ёқлаб ёки уларга қарши

Сайловчиларга ўз ижтимоий фаолликларини Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларига мувофиқ митинглар, йиғилишлар ва намойишлар шаклида амалга ошириш ҳуқуқи кафолатланади.

13-модда. Давлат ҳокимияти органлари сайловолди учрашувлари ўтказиш учун сайловчиларга жиҳозланган бинолар, зарур маълумот ва ахборот материаллари бериб туришлари шарт. Йиғилишлар ва учрашувлар ўтказиладиган вақт ва жой сайловчиларга барвақт хабар қилинади.

14-модда. Бутун сайлов кампанияси кенг ошкоралик асосида тузилади. Ҳар бир сайловчи сайлов давомида сайлов округлари ва участкаларини тузишга, сайлов комиссияларининг таркиби, комиссиялар жойлашган манзил ва иш вақтига, депутатликка номзодларни рўйхатга олиш, овоз бериш ва сайлов якунларига доир ахборотни излаш, олиш ва тарқатиш ҳуқуқига эга.

Тегишли сайлов комиссияларининг сайлов округ-

рининг таркиби тўғрисидаги, шунингдек депутатликка номзодларни рўйхатга олиш, овоз бериш ва сайлов якунлари ҳақидаги қарорлари матбуотда эълон қилинади.

15-модда. Сайловчилар сайловда иштирок этаётган сиёсий партиялар ва айрим номзодларнинг келгуси фаолият дастури билан танишиш ҳуқуқига эгадирлар.

16-модда. Сайлов ҳуқуқига эга, бирон бир сиёсий партиянинг аъзоси бўлмаган, депутатликка номзод ёки унинг ишончли вакили этиб кўрсатилмаган Ўзбекистон Республикасининг фуқаролари сайлов комиссияларининг аъзоси бўлишлари мумкин.

17-модда. Овоз бериш куни сайловчиларга бузиб қўйилган сайлов бюллетенини янгиси билан алмаштириб олиш ҳуқуқи кафолатланади. Сайлов бюллетенини алмаштириб беришни тегишли участка сайлов комиссияси амалга оширади.

ниятига эга бўлмаган сайловчилар олдинроқ овоз бериш ҳуқуқига эгадирлар.

Тегишли участка сайлов комиссияси сайловчиларнинг талабига кўра белгиланган шаклда бўлган, депутатликка номзодлар тўғрисида тегишли маълумотлар қайд этилган сайлов варақаларини беради. Сайловчилар тўлдирилган сайлов варақасини ёпиқ конвертда участка сайлов комиссияси аъзоларидан бирида қолдиришлари мумкин.

19-модда. Саломатлигининг ҳолати ёки бошқа сабабларга кўра овоз бериш биносига кела олмайдиган сайловчилар участка сайлов комиссиясига тегишли илтимос билан мурожаат этиш ҳуқуқига эга, бу комиссия овоз беришни ана шу сайловчилар турган жойда ташкил этиши шарт.

20-модда. Ўзбекистон Республикасининг ҳар бир фуқаросига унинг сайлов ҳуқуқлари суд йўли билан ҳимоя этилиши, сайлов комиссияларининг, давлат органларининг, мансабдор шахсларнинг, жамоат бирлашмаларининг ғайриқонуний хатти-ҳаракатлари устидан судга шикоят қилиш имкониятлари кафолатланади.

21-модда. Куч ишлатиш, алдаш, қўрқитиш орқали ёки бошқа йўллар билан фуқароларнинг сайлаш ва сайланиш, референдумда иштирок этиш, сайловолди агитациясини олиб боришдан иборат ҳуқуқларидан фойдаланишларига тўсқинлик қилиш, шунингдек ҳужжатларни сохталаштириш, овозларни атайин нотўғри санаш, референдум тўғрисидаги, Президент сайлови ҳақидаги, ҳокимиятнинг вакиллик органларига сайлов тўғрисидаги қонунларни ўзгача тарзда бузиш Ўзбекистон Республикасининг қонунларига мувофиқ жавобгарликка тортишга сабаб бўлади.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ КУБОГИ УЧУН

PRESIDENT CUP UZBEKISTAN INTERNATIONAL TENNIS TOURNAMENT TASHKENT 1994

Тошкентда янги спорт кошонасида республика Президенти кубоги учун бошланаётган халқаро турнир спортимиз тарихида энг муҳим ва унутилмас воқеалардан бири бўлиб қолади.

150 минг долларлик мукофот учун жаҳон теннисида юқори мавқега эга бўлган профессионал теннисчиларнинг чиқишларини мухлислар ниҳоятда сабрсизлик билан кутишмоқда. Жуда қисқа муддатда қад ростлаган "Юнусобод" спорт мажмуаси нафақат республикамиз теннисчиларига, балки меҳмонларимизга ҳам манзур бўлади, деган умиддамиз. Қурилишда айниқса ишга бош-қош бўлган "Ўзбексавдо" давлат ассоциацияси, шунингдек "Промэнергомонтаж", "Уззлектромонтаж" ва бошқа ташкилотларнинг меҳнати таҳсинга лойиқ.

Мусобақа бош ҳаками Исроиллик Дени Геллейнинг таъкидлашича, турнирга аъло даражада тайёргарлик кўрилган. Спортчилар учун, меҳмонлар учун, турнирни ёритадиган чет эллик спорт журналистлари учун — ҳамма-ҳамма учун шароит муҳайё. Бир сўз билан айтганда халқаро теннис турнирига катта масъулият ва пухта ҳозирлик кўрилди.

ЙИГИТЛАР САФГА ҚУШИЛМОҚДАЛАР

Вилоят шаҳар ва туманларидаги ҳарбий хизматга чақирилган ёшларни армия сафларига кузатиш маросими бўлди.

Маросимни вилоят Мудофаа ишлари бошқармаси бўлим бошлиғи, подполковник М. Абдуллаев очди ва Ватан мудофаасига отланган йигитларни ҳаётларидаги энг унутилмас, масъулиятли кунлари билан табриклади. Ўзбекистон Давлат мадҳияси янграйди. Вилоят Мудофаа ишлари бошқармаси бошлиғи полковник П. Ражабов сўз олади. У Ватан мудофааси ҳар бир эр йигит учун ниҳоятда шарафли бурч эканлиги, бугун бу ерда тўпланган ўсмирлар эртага . мустақил республикамизнинг ҳақиқий, мард ҳимоячилари бўлишларини таъкидлади.

Албатта хизматга отланган ҳар бир йигитнинг ҳаяжони ҳам, қувончи ҳам чексиз эди. Буни бу ерда тўпланган барча чақирилувчилар номидан сўзга чиққан Ш. Абдурасулов жумладан шундай ифода этди:

— Биз ўзимизни ниҳоятда бахтли деб биламиз. Чунки хизматимизни Ватанимиз худудида ўтаймиз, яъни мустақил юртимиз, халқимиз осойишталиги, тинчлиги, мудофааси учун отланяпмиз. Демак эл-юртимиз учун зарурлигимиздан, шундай шарафга муносиб эканлигимиздан ҳар қанча фахрланишга ҳақлимиз.

Ота-оналар номидан сўзга чиққан паркентлик Равил Хусомиддинов ёшларни кекса авлодлардек собитқадамлик ва довюраклик билан хизмат қилишга даъват этди.

Маросим ниҳоясида бу ерда тўпланганлар учун концерт дастури намойиш этилди.

Даврон АҲМАД

СУРАТЛАРДА: бўлиб ўтган тадбирдан лавҳалар.

Суратлар муаллифники.

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

ДУШАНБА

30 МАЙ

. ЎзТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00. "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 "Ёшлик" студияси. "Эзгуликка интилиб".
18.40 "Жўрахон ака". Телефильм.
18.55 "Иқтисодимиз таянчлари". Бухоро вилояти электр тармоқлари корхонасининг иш тажрибасидан.
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Лирик концерт.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Дони Зокиров номидаги халқ чолғу оркестрининг концерти.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 "Эл осойишталиги йўлида".
21.50 Теннис бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги учун Халқаро турнирнинг тантанали очилиши.
22.20 "Ёшлик" студияси. "Ботма қуёш".
23.20 "Наврўз бахт ва қувонч улашиб". "Ўзбектелефильм" премьераси.
23.50 "Ўзбекистон" ахбороти.
00.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

. ЎзТВ II

19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Камер куйларидан концерт.
20.20 "Билиб қўйган яхши".
20.40 Болаларни соғломлаштириш масканларида. "Тошкент ҳақиқати" рўзномаси ва вилоят касаба уюшмаси ҳамкорлигида қўшма рейд.
21.30 "Умид сарчашмалари". Актёр Беҳзод Муҳаммадкаримов.
22.05 "Барбод бўлган экспедиция". Бадиий фильм. 1 — 2-сериялар.

. ЎзТВ III ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.00 — 19.50 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.50 Душанба куни детектив. "Спрут-5". Бадиий фильм. 3-серия.
21.35 "Ҳақиқат онлари".
22.30 "Парвоз учун яратилганлар". Телефильм.
22.55 "Тафсилотлар".
23.05 "Юлдузлар билан суҳбатда".
23.15 — 00.15 Волейбол бўйича жаҳон лигаси. "Россия — Италия". "Динамо" спорт саройидан кўрсатилади.

. "ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

5.30—7.45 "Тонг".
***
18.25 "Горячев ва бошқалар". Бадиий телесериал премьераси. 28-серия.
18.55 "Эркак ва аёл".
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 "Вагон-03".
20.40 "Спорт уик-энди".
20.55 "Театр + ТВ".
21.40 "Гол".
22.10 "Орзулар вокзали". Ю. Башмет.
23.00 Янгиликлар.
23.35 — 00.15 "Кабаре. Барчаси юлдузлар".

СЕШАНБА

31 МАЙ

. ЎзТВ I

6.30 — 8.30 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
8.30 "Хайр, кабутарлар". Бадиий фильм.
10.00 "Учрашув". Телевизион миниатюралар.
11.10 "Куйла, созим". Мусиқий кўрсатув.
11.50 "Пилла — бойлигимиз".
12.20 "Қалдирғоч". Қисқа метражли бадиий фильм.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 "Кичкинтой" студияси. "Доно бобо даврасида".
18.40 "Мукаррам опани ёд этиб...".
18.55 "Биз танлаган йўл". Музработ тумани "Қўнғирот" деҳқон хўжаликлари уюшмаси фаолияти ҳақида.
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 "Шарқ зарчашмаси". "Ўзбектелефильм" премьераси.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 "Диққат: концертни Ўткир Сиддиқов олиб боради".
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Теннис бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги учун Халқаро турнир кундалиги.
22.00 "Тошкентга саёҳат". Фарғона вилояти театрининг спектакли.
23.40 "Ўзбекистон" ахбороти.
00.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

. ЎзТВ II

19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).

"ОМАД" таништиради:

19.50 "Мультфейерверк".
20.20 "МТВ". Эълонлар.
21.00 "Кинонигоҳ".

. ЎзТВ III ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

"ОМАД" таништиради:

9.00 "Совға".
9.30 "Ҳар соҳадан бир шингил".
9.35 Эълонлар.
9.40 Видео-"О"
11.20 Эълонлар.
11.25 "Курьер".
11.40 "Эм-Ти-Ви"дан мусиқалар.
12.00 "Ҳар соҳадан бир шингил".
12.15 Эълонлар.
12.20 "Салом, ёшлар!"
12.50 "Даракчи".
13.00 "Юлдузлар жилоси".
13.30 Эълонлар.
13.40 Видео-"О".
***

18.00 — 19.50 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.50 Хонаки экран. "Санта-Барбара". Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 324-серия.
20.40 "Осойишта уй". "Канн-94" С. Шолохов кўрсатуви.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

21.25 "Матонатли кишилар". Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.

. "ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

5.30—7.45 "Тонг".
***
17.55 "Тиғиз пайт". Рукн премьераси.
18.20 "Ёввойи атиргул". Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси (Мексика).
18.55 "Мавзу".
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 "Сизга аталган учрашувлар". Л. Леонов.
20.55 "Останкино" телеканалида биринчи марта. "Онам 100 ёшга тўлади". Бадиий фильм (Испания).
22.50 "Матбуот-экспресс".
23.00 Янгиликлар.
23.35 — 00.20 "Останкино" хит-паради.

ЧОРШАНБА

1 ИЮНЬ

ХАЛҚАРО БОЛАЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ КУНИ

. ЎзТВ I

6.30 — 8.45 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
8.45 Болалар учун фильм. "Кулол ва хумча".
10.00 "Уорлднет" телекомпанияси-нинг янгидиклари (АҚШ).
10.15 "Бола бошидан...".
10.55 "Самсон ва Салли". Мультфильм.
11.55 "Шодлик" ашула ва рақс ансамблининг концерти.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 "Тошкентлик лочин". Телефильм.
18.25 "Болалар — гуллолалар".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 "Чотқол тизмалари бўйлаб". Телефильм.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 "Меҳр".
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Теннис бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги учун Халқаро турнир кундалиги.
22.00 Замонавий ўзбек қўшиқларининг "Анор" телевизион танлови.
23.00 "Ҳилол" студияси. "Тилсим".
23.50 "Ўзбекистон" ахбороти.
00.15 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

. ЎзТВ II

19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 "Ҳаёт бўсағасида".
20.20 "Спринт".
20.40 "Шаҳар юмушлари".
21.40 "Қалбингда қуёш порласин".
22.10 "Гул ва тош". Бадиий фильм. 1 — 2-сериялар.

. ЎзТВ III ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.00 — 19.55 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.55 Хонаки экран. "Санта-Барбара". Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 325-серия.
20.45 "Ҳеч ким унутилмайди".
20.50 "Мен — йўлбошчиман".
21.15 "L-клуб".
22.00 "Фильмлар премьераси".
22.15 Спорт кўрсатуви.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.25 "Виктор Чернишев ҳаётидан уч кун". Бадиий фильм.

. "ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

5.30—7.45 "Тонг".
***
18.00 "Тиғиз пайт".
18.25 "Ёввойи атиргул". Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.00 "Кремлдан беш қадам".
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 "Монолог".
20.40 "Монте-Карло — 94". Юлдузлар фестивали.
21.35 "Матбуот-экспресс".
21.45 "Останкино" телеканалида биринчи марта. "Анастасия. Аннанинг сири". Бадиий фильм. 2-серия.
23.00 Янгиликлар.
23.35 — 00.10 "Монте-Карло — 94". Юлдузлар фестивалининг давоми.

ПАЙШАНБА

2 ИЮНЬ

. ЎзТВ I

6.30 — 8.30 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
8.30 "Уч карра текширув". Бадиий фильм.
10.00 Лотин алифбоси.
10.30 "Уорлднет" телекомпанияси-нинг янгиликлари (АҚШ).
10.45 "Ёшлик" студияси. "Баҳор-94".
11.45 "Ҳаёт гулшани".
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 Ўсмирлар учун. "Умид учқунлари".
18.45 "Саҳродаги қўриқхона". Телефильм.
18.55 "Таълим ва ислоҳот".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 "Саломатлик йўлида".
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 "Хонанда билан учрашув". Мавлуда Асалхўжаева.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Теннис бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги учун Халқаро турнир кундалиги.
22.00 Ўзбекистон халқ шоири Омон Матжон ва Ўзбекистон халқ артисти Ортиқ Отажоновнинг ижодий кечаси.
23.15 "Ўзбекистон" ахбороти.
23.40 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

. ЎзТВ II

19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).

"ОМАД" таништиради:

19.50 "Омад" тақвими.
19.55 Эълонлар.
20.00 "Жозиба".
20.20 "Бир шингил ҳангома".
20.30 Эълонлар.
20.35 "Зиндаги ёхуд муҳаббат".
20.55 Видео янгиликлар.
21.20 Эълонлар.
21.25 "Кинонигоҳ".

. ЎзТВ III ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.00 — 19.50 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.50 Хонаки экран. "Санта-Барбара". Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 326-серия.
20.45 "Санкт-Петербург мусиқа-си". Ольга Шалашова.
21.10 Криминал хабарлар экрани.
21.20 Концерт.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

21.35 "Қирол Лир". Бадиий фильм. 1- ва 2-сериялар.

. "ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

5.30—7.45 "Тонг".
***
18.00 "Тиғиз пайт".
18.25 "Ёввойи атиргул". Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
18.55 "Эхтиётқор" кишининг иқрори". Е. Габрилович давр ва ўзи ҳақида. 4-боб.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 "Вагон-03".
20.40 "Мен куйлай, сиз тингланг". Халқ қўшиқлари ижрочиси Л. Николаева.
21.10 "Останкино" телеканалида биринчи марта. "Анастасия. Аннанинг сири". Бадиий фильм. 3-серия.
22.25 "Матбуот-экспресс".
22.35 "Оқ ва қора". Кўрсатувни М. Таривердиев олиб боради.
23.05—23.40 Янгиликлар.

ЖУМА

3 ИЮНЬ

. ЎзТВ I

6.30 — 8.30 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
8.30 "Учувчининг парвози". Бадиий фильм.
9.55 "Бобомурод Ҳамдамов куйлайди". Фильм-концерт.
10.30 Инглиз тили.
11.00 "Ёш табиатшунослар".
11.25 "Ғазалхон ёшлигим".
12.05 Ўзбек адабиёти — Марказий Осиё адабиёти.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Бугун". Ахборот кўрсатуви.
18.10 "Кичкинтой" студияси. "Қўнғироқча".
18.35 "Ёшлар — ёшлар одоби ҳақида".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Дунё воқеалари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 "Ислоҳот ва масъулият".
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Теннис бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги учун Халқаро турнир кундалиги.
22.00 "Мўъжизалар мамлакати". Жанубий Корея.
23.35 Республика ёш хонандаларининг "Камолот" танлови совриндорлари концерти.
23.35 "Ўзбекистон" ахбороти.
24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

. ЎзТВ II

19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 "Излаган имкон топади".
20.20 "Хабарлар, хабарлар, хабарлар...".
20.50 "Қирғовуллар". Телефильм.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 "Тошкент оқшомлари".
22.05 "Тириклайин қўлга олинсин". Бадиий фильм.

. ЎзТВ III ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.00 — 19.55 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

. РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.55 Киномарафон. "Қизил ҳарф". Бадиий фильм (ГФР).
21.40 "Ҳеч ким унутилмайди".
21.45 "Хроно". Авто ва мотоспорт оламида.
22.15 Спорт кўрсатуви.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.25 "Шайтон малайлари". Бадиий фильм.

. "ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

5.30—7.45 "Тонг".
***
17.55 "Ҳафтанинг акс садоси".
18.15 "Япония А. Колошин билан".
18.45 "Мўъжизалар майдони".
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 "Ҳафтанинг машҳур кишиси".
20.50 "Детективлар клуби"да. "Ден Огаст". Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 6-фильм.
21.50 "Матбуот-экспресс".
22.00 "Сиёсий бюро".
23.00 Янгиликлар.
23.35 — 00.05 "Музобоз".

ШАНБА

4 ИЮНЬ

. ЎзТВ I

6.30 — 8.45 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
8.45 "Мимино". Бадиий фильм.
10.00 "Маънавият бўстони".
11.00 "Ёшлик" студияси. "Садо".
11.30 "Хотира". Ўзбекистон халқ артисти Қодир Маҳсумов таваллудининг 70 йиллигига.
12.30 Ўзбекистон Республикаси Қуролли кучлари хизмат кўрсатган ашула ва рақс ансамблининг ҳисобот концерти.
13.50 "Цирк, цирк, цирк".
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Болалар учун фильм. "Писмиқ".
18.40 "Ёшлик" студияси. "Талабалик йилларим".
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Мусиқий дақиқалар.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 "Дил номалари". Мусиқий кўрсатув.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 Эълонлар.
21.30 Теннис бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги учун Халқаро турнир кундалиги.
22.00 Телевизион театр премьераси. Худойберди Тўхтабоев. "Олтин сиртмоқ". 1-қисм.
23.05 "Тунги ёғду". Дам олиш кинодастури.

. ЎзТВ II

19.30 "Ўзбекистон" ахбороти (рус тилида).
19.50 "Паравозча". Телефильм.
20.00 "Бахт кулиб боққанда".
21.00 "Ўзбекистон" ахбороти.
21.25 "Суперспорт".
22.05 "Нурли хотиралар".
22.55 "Инсон тақдири". Бадиий фильм.

. ЎзТВ III ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

11.00 — 16.00 "ЎЗБЕКИСТОН" ТЕЛЕКАНАЛИ

11.00 "Мамлакатлар, воқеалар, одамлар".
11.10 "Ўзбекистон жаҳонга юз тутмоқда". Италия Республикаси эълон қилинган кунга.
12.10 "Безнен мирас" (татар тилида).
12.50 "Би-Би-Си" янгиликлари (инглиз тилида).
13.05 "Умид" (уйғур тилида).
13.45 "Давр менинг тақдиримда". Борис Пак.
14.30 "Си-Эн-Эн" янгиликлари (инглиз тилида).
14.45 "Ўзбекистон жаҳон бозорида".
15.15 "Истеъдод". Даша Солихова.
15.45 "Бу ажиб дунё".
***

18.00 — 19.20 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.20 Мультфильм.
19.30 Киномарафон. "Контракт асосида она". Бадиий фильм (Жанубий Корея).
21.20 "Мутлақо махфий".
22.10 "М-трест".

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.25 "Хонадон ва унинг соҳиби". Бадиий фильм.

. "ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

17.50 "Рукн премьераси".
18.40 "Коламбия пикчерс" таништиради: "Бошқа оламдан нимадир". Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
19.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 Янгиликлар.
20.30 "Коламбия пикчерс" таништиради: "Бошқа оламдан нимадир". Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия.
21.20 "КВН-94".
23.15 — 23.50 Янгиликлар.

ЯКШАНБА

5 ИЮНЬ

. ЎзТВ I

6.30 — 8.30 "Ассалом, Ўзбекистон!". Тонгги дам олиш кўрсатуви.
8.30 "Маҳобхорат". Кўп қисмли телевизион бадиий видеофильм (Ҳиндистон). 69 — 70-серия-лар.
10.00 "Ватанимга хизмат қиламан".
10.30 Теннис бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги учун Халқаро турнир кундалиги.
11.00 "Сирли сандиқ". Телеўйин.
12.00 Хоразм ҳаволари.
12.40 "Ёшлик" студияси. "Учрашув".
13.40 Тижорат кўрсатуви "Юксалиш йўлида". Қашқадарё вилояти пахта тозалаш заводлари фаолияти ҳақида.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 "Уч қурбақа", "Кеч қолмадим", "Ўйинқароқ болалар". Мультфильмлар.
18.25 Болалар учун. "Мучал тўйи". "Туркистон" саройидан ёзиб олинган.
19.25 Эълонлар.
19.30 "Ҳафтанома" (рус тилида).
20.00 Эълонлар.
20.05 "Кабутарим". Телефильм.
20.15 "Кулги дармон дейдилар". Абдулла Акбаров.
20.55 Эълонлар.
21.00 "Ҳафтанома".
21.30 Эълонлар.
21.35 "Ойнаи жаҳонда...".
21.55 Теннис бўйича Ўзбекистон Республикаси Президенти Кубоги учун Халқаро турнир кундалиги.
22.25 "Якшанба оқшомида". Мусиқий кўрсатув.
23.05 Телевизион театр премьераси. Худойберди Тўхтабоев. "Олтин сиртмоқ". 2-қисм.
00.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

. ЎзТВ II

"ОМАД" таништиради:

17.00 "Совға".
17.30 "Ҳар соҳадан бир шингил".
17.35 Эълонлар.
17.40 "Шарқ дурдоналари" кўрсатуви таниқли қўшиқчи Шерхон ижросида "Биллур" фильмини тақдим этади.
19.10 Эълонлар.
19.20 "Курьер".
19.35 "Келинг, танишайлик!" (Чимёнда муаллифлик қўшиқлари фестивали).
20.05 "Эм-Ти-Ви" дан мусиқалар.
20.20 "Ҳар соҳадан бир шингил".
20.35 Эълонлар.
20.40 "4/8. Мусиқий кўрсатув.
21.00 "Даракчи".
21.10 Эълонлар.
21.15 Видео — О".

. ЎзТВ III ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

12.15 — 16.00 "ЎЗБЕКИСТОН" ТЕЛЕКАНАЛИ

12.15 "Мамлакатлар, воқеалар, одамлар".
12.30 "Дунё эшиги".
13.10 "Чет эл эстрадаси".
13.45 "Би-Би-Си" янгиликлари (инглиз тилида).
14.00 "Ўзбекистон: ҳамкорлик йўлидан".
14.40 "Иқтисодиётимиз имкониятлари".
15.00 Си-Эн-Эн" янгиликлари (инглиз тилида).
15.15 Дилрабо қўшиқлар.
15.45 "Бу ажиб дунё".
***

18.00 — 19.25 ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

19.25 "Си-Би-Эс" кинотеатри. "Ўз ўрнини эгаллаш". Бадиий фильм.
21.10 "Ксюша ҳузурида".
21.40 "Осойишталик № 9".

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

22.25 "Чорраҳа". Бадиий фильм.

. "ОСТАНКИНО" ТЕЛЕКАНАЛИ

18.00 "Шпаргалка".
18.05 Мультфильмлар премьераси: "Мушук Феликс", "Ҳақиқий ажина овловчилар".
19.00 "Панорама".
19.30 "Бомонд".
19.50 "Нима? Қаерда? Қачон?"
21.00 "Якшанба". Ахборот-публицистик кўрсатуви.
21.55 Телевизион бадиий фильмлар премьераси: "Делиянинг мушкул аҳволи", "Қўрқинчли Фрэммис". "Қабиҳ фаришталар" телесериалидан.
23.10 — 23.20 Янгиликлар.

(Давоми тўртинчи бетда).

Адабиёт ва санъат

- "Фарғона ҳикояси"дан "Тошболта тижоратчи"гача
- Омониссо Нафисий ким?
- Янги шеърлар

ИНСОН ҚАЛБИНИНГ МУҲАНДИСИ

• Ҳамид Ғулом 75 ёшда

...ТУН алламаҳалга борган. Мовий осмон мусаффо... Юлдузлар чароқлаган. Тўлин ой тепадан ўзининг сахий ва ёруғ нурларини сочиб, устоз Маҳмуднинг бежирим, аммо атрофи дарахтзор ва гуллар чамани билан ўралган боғидаги уч сўрида ўтирган шеърият ва санъат мухлисларини ёритиб турарди. Ўртадаги сўрида чолғучилар устоз Умар раҳбарлигида Омониссахон ўз шеъри билан айтаётган қўшиққа жўр бўлиб куй чалмоқдалар. Ҳамманинг эътибори хонанда, унинг завқланиб айтаётган қўшиғида, товусдай товланиб рақс ижро этаётган гўзал Бодомхонда... Қўшиқ ва рақс айни қизиган пайтда бош вазир Мирза Тоғай ноиблари билан бостириб киради... Навкарлар Бодомхонни банди айлаб, энди олиб кетмоқчи бўлганда, шинавандалар орасида кимлигини сездирмай, ҳамма қатори завқланиб ўтирган Хўтан давлатининг ҳукмдори Абдурашидхон Мирза Тоғайга рўпара келади.

Мирза Тоғай ўзини ноқулай вазиятдан қутқариш мақсадида, шу ондаёқ ҳийла ишлатади.— Бодомхонни у ўзига эмас, гўё Абдурашидхон ҳарамини барно қиз билан бойитмоқчи бўлганини айтади...

Муқимий номли мусиқали театрда таниқли адиб Ҳамид Ғуломнинг пьесаси асосида қўйилган "Муҳаббат навоси" спектакли шу саҳна билан бошланади. Уйғур халқининг асл фарзанди, маърифатпарвар шоира Нафисий (Омониссахон) билан Абдурашидхоннинг тақдири нималар кечади, қандай мусибатлар рўй беради, ниҳоят, уларнинг қисмати нима билан тугайди — буларнинг барчаси асарда ўзининг юксак бадиий ифодасини топади.

Бу асарга қадар Ҳамид Ғулом яна олтита пьеса ёзди. У Шекспирнинг "Ўн иккинчи кеча..." Лопе де Веганинг "Қўзибулоқ", А. С. Пушкиннинг "Тош меҳмон" каби шеърий драмаларини ўзбек тилига ағдарди. Улар фақат Муқимий номли театрда эмас, жумҳуриятимизнинг қатор театрлари саҳнасидан муносиб ўрин олди. Бинобарин, Ҳамид Ғулом — ўзбек миллий драматургиямиз ва театр маданиятимизнинг ривожига катта ҳисса қўшиб келаётган санъаткордир.

Ҳамид Ғулом аввало таниқли ёзувчи ва шоир сифатида шуҳрат қозонган. Бироқ унинг ижодий қиёфаси, истеъдоди, ғоявий ва маънавий қарашлари, ўзига хос бадиий услуби, маҳорати, хуллас, эстетик мезони унинг романлари, достонлари, шеърий тўпламлари билангина эмас, жумладан саҳна асарлари билан ҳам белгиланади. Шунинг учун адиб ижодининг бир қирраси — драматургиясига бир нигоҳ ташлашни ният қилдик.

Воқеликда рўй бераётган ҳодисаларни кузатиб, унда одамни қизиқтирадиган, мушкулини осон қилишга кўмак берадиган муаммоларни қидириб топиш, асар қайси мавзу ва даврдан олинган бўлмасин, ўша замон муҳтини чуқур ҳис этиш ва унга шу кун назаридан ёндошиш, инсон қалбига кириш, дардига қулоқ солиш, қисматига шерик ва ҳамнафас бўлиш, унга маънавий озуқа ва руҳий тасалли бериш, хуллас унинг ҳаёти, кечинмаси билан яшаш — буларнинг барчаси Ҳамид Ғулом ижодини, жумладан драматургиясини белгиловчи омиллар. Яна шуни айтиш ўринлики, унинг аксарият саҳна асарлари ўзининг ғоят латиф лирикага бойлиги, тилининг равон ва ширадорлиги билан к ишини мафтун этади. Бунга асарнинг қайси жанрда ёзилгани ҳам жиддий сабаб бўлган. Чунончи Ҳамид Ғуломнинг олтита пьесасидан бештаси ҳажвия. Бу жанр эса кўпроқ лирикага мойил.

Ҳамид Ғуломнинг қайси асарини олманг, унинг марказида жинси, ёши, касби-коридан қатъий назар, инсон қисмати туради. Масалан 1959 йилда яратилган дастлабки пьесаси —"Фарғона ҳикояси" комедиясида колхоз бекорчиларидан бири Кичкина Хўжа образини бош қаҳрамон сифатида кўрсак, сўнгги, 1990 йилда ёзилган "Муҳаббат навоси" драмасида эса, тарихий шахс Шарқнинг мумтоз шоираларидан Нафисий сиймоси берилган. Ҳар иккаласида ҳам инсон тақдири ўртага қўйилган.

Инсоний фазилатлар ва феъл-атвор жиҳатидан Кичкина Хўжа билан Тошболта образлари ўртасида яқинлик бор. Фарқи Тошболта образи Кичик Хўжага нисбатан ҳар томонлама пухта ишланган. Бу Ҳамид Ғуломнинг драматургик маҳорати такомил топганидан далолат беради. Дарвоқе, Ҳ. Ғуломни "Тошболта ошиқ" комедиясини яратишга ажойиб саҳна устаси Сойиб Хўжаев ижросидаги Кичик Хўжа образи даъват эттан. Шунинг учун муаллиф ушбу асарини шу санъаткорга бағишлаб ёзди.

"Тошболта ошиқ" мусиқали драмаси дастлаб қўйилган даврдан, яъни 1962 йилдан буён то шу асарнинг бош қаҳрамонини моҳирона яратган Сойиб Хўжаев вафотига қадар минг мартадан ортиқ қўйилди. Муаллифнинг юксак драматургик маҳорати ва актёрнинг бетакрор талқини туфайли Тошболта Хўжа Насриддин сингари халқимиз онги ва қалбига сингиб, унинг севимли қаҳрамонларидан бирига айланиб қолди. Ҳа, Тошболта ўзбек миллий драматургиямиз учун янгилик ва у классик образлар қаторига кўтарилди десак муболаға бўлмайди.

АҚШда инглиз тилида нашр этилган журнал ўзининг 1962 йил, 20-сонида "Тошболта ошиқ" комедияси ва С. Хўжаевнинг ижрочилик санъатига юксак баҳо бериб, асарнинг ўта миллийлиги ва халқчиллигини алоҳида таъкидлаган. Дарҳақиқат бу фазилат аввало Тошболта образида ўзининг мукаммал ифодасини топди. Яъни унда ўзбек халқига мансуб миллий хислатлар, чунончи инсонга пок руҳ, тоза назар билан қараш, елкадошнинг қувончида ҳам, қайғусида ҳам ёнма-ён тайёр туриш, ортиқча бойликка интилмаслик, зеби-зийнатга берилмаслик, сабр-тоқатлик, одамсеварлик, хайрихоҳлик, саҳийлик, ҳалоллик, меҳнатга сидқидилдан берилишлик, ҳоксорлик, шунинг билан бирга инсоний ва миллий ғурурни сақлай олишлик каби фазилатлар мужассамлашган. Яна шуни ҳам таъкидлаш ўринлики, муаллиф ёши бир жойга бориб қолган, бироқ қалбида севги нури сўнмаган Тошболтанинг Рисолат парига бўлган беқиёс ва жўшқин муҳаббатини ҳам ниҳоятда усталик билан тасвирлаган. Иккала ажойиб инсоннинг бир-бирига нисбатан меҳри шарқона, ниҳоятда нафис муносабатлар воситасида берилган, чуқур ҳис-туйғулар билан суғорилган, қадимдан тикланиб келган одоб-ахлоқ, удумлар ёрқин аксини топган.

Миллийлик ва халқчиллик фақат "Тошболта ошиқ" пьесасига эмас, умуман Ҳамид Ғулом драматургиясига мансуб фазилат. Масалан, унинг "Ўғил уйлантириш" ёки "Ажаб савдолар" комедияларини олинг. Гарчи улар кундалик.маиший ҳаётимиздан олинган бўлса-да бироқ улардаги образларнинг феъл-атвори ва табиатида ўзбек халқига хос миллий характер ҳамда урф-одатлар, уларнинг ҳам ижобий, ҳам салбий томонлари ёрқин аксини топган.

Ҳамид Ғулом ижодига, жумладан драматургиясига хос яна бир хислат — воқеликни, ундаги ҳодисалар ва одамлар сиймосини акс эттиришда ҳаёт ҳақиқатидан, мантиқидан келиб чиқиб, уларни бадиий умумлашмалар даражасига кўтаришдир. Шу боис унинг саҳна асарларида уйдирма сунъийлик, ёки ҳақиқатни бўрттириб, бўяб кўрсатиш ҳоллари учрамайди. Бу фақат замондошлар ҳаётидан олинган пьесаларда эмас, узоқ ва яқин ўтмишни ҳикоя қилувчи саҳна асарларида ҳам кўринади. Масалан, яқингача аксарият пьесаларда ўтмишдаги ҳукмдорлар босқинчи, золим, ахлоқан тубан, хуллас салбий тарзда кўрсатилган. Шубҳасиз, тарихда шундайлари ҳам учраган. Бироқ адолатпарвар, инсонпарвар ва эзгулик йўлида ўз халқига хизмат қилганлари ҳам шу қаторга қўйилди. Ҳамид Ғулом эса бу масалани ҳал этишда тарих ҳақиқати нуқтаи назаридан ёндошган. У "Муҳаббат навоси" асарида Хўтан ҳукмдори Абдурашидхон образини талқин этишда ўша узоқ ўтмиш, яъни XVI аср замонидан келиб чиққан, ҳаёт ҳақиқатига таянган. Гарчи асар Нафисий ҳақида бўлса ҳам, Абдурашидхон образининг тарихан тўғри ва ўзгача акс эттирилиши — драманинг маънавий-бадиий йўналишини, мазмунан қизиқарли тузилишини белгилаган, ундаги ижтимоий зиддиятларнинг келиб чиқиш сабабларини мантиқан асослаган.

Ҳамид Ғулом драматургияси ҳақида айтилган барча фикрлар унинг яқиндагина ёзиб тугатган янги саҳна асари —"Тошболта тижоратчи" комедиясида ҳам ўзининг мужассам ифодасини топган. Асарнинг номиданоқ, у қайси давр ва нима ҳақида, бош қаҳрамон ким ва қандай воқеалар содир бўлиши мумкинлигини кўз олдимизга келтириш қийин эмас...

Хуллас, Ҳамид Ғулом ўзининг ажойиб саҳна асарларида долзарб мавзуларни кўтариб, янги-янги образларни яратиб, қизиқарли воқеаларни ҳикоя қилиб драматургиямизни бойитди, театр санъатимизнинг ривожига катта ҳисса қўшди, замондошимизга маънавий озуқа ва эстетик завқ бағишлади.

Ҳозир Ҳамид аканинг ижодий камолотга етган палласи. Ҳурматли адибимизни айём кунлари билан сидқидилдан муборакбод этиб, у кишига саломатлик ва узоқ умр тилаймиз, бундан кейин ҳам халқимизни янги бадиий етук асарлар, жумладан пьесалар билан хушнуд қилишига умидвормиз.

Ф. ЖЎРАЕВ,
Ўзбекистонда хизмат кўрсатган санъат арбоби.

УЙҒУР ШЕЪРИЯТИНИНГ МАЛИКАСИ

Шоира, мақомшунос олима-фозила ва маданият арбоби Омониссохоним Нафисий Уйғуристон халқлари тарихида бениҳоя юқори ўрин тутади.

Омониссо 1534 йили Саъдий хонлигининг пойтахти Ёркаид шаҳрига тобеъ Дулон (ҳозирги Макит) ноҳиясининг Тизноб дарёси этагидаги Шохтото маҳалласида, уйғур мусиқа фолклорининг билимдони, аслида ўтинчи Маҳмуд оиласида таваллуд топди. Дастлаб маҳаллий диний мактабда ўқиб саводини чиқарди. Риёзат, ҳандаса фанлари қатори мусиқа илми соҳасида ҳам яхши маълумотга эга бўлди. Натижада бутун вужуди ила санъатга ихлос қўйди. Отасидан танбур, дутор, сетор чалишни ўрганди, уйғур классик ашулаларини, айниқса уйғур мақомларини маҳорат билан куйлай бошлади. Ўн тўрт ёшида шарқ шеъриятининг даҳолари — Фузулий, Жомий, Навоий, Отоий, Саккокий ва бошқалар ижодидан баҳраманд бўлди. Буюк мутафаккирлар ижодини берилиб ўрганиб, уларнинг ғазалларини танлаб, уйғур ўн икки мақомининг бадиий матнини тўлдиришга киришди. Бу жараён унинг тафаккур дунёсини кенгайтириб, ижодий ниятларига қанот бағишлади. Ғазаллар, рубоийлар, муҳаммаслар битиб, Нафисий тахаллуси билан истеъдодли шоира сифатида танилди ва мусаввир, мусиқачи, хушовоз қироатхон бўлиб етишди.

Омониссохоним ғазаллари ўша давр Ёрканд адабий муҳитини соғломлаштиришда алоҳида аҳамият касб этди. Чақмоқдек чақнаб, азим ўлка осмонини ёритган шоира шеърияти, уйғур ўн икки мақомини тўплаш, аслига келтириш йўлидаги тадқиқотлари ҳақида машҳур тарихнавис Мирзо Ҳайдар Дуғлотийнинг "Тарихий Рашидий", Мирзо Маҳмуд Журоснинг "Тарихий Рашидий-Зайли", Мулло Исматулло бин Мулла Неъматулло Мўжизининг "Тарихий Мусиқиюн" асарларида кенг маълумот берилади. Саъдий хонлиги ҳокимиятини мустаҳкамлаш йўлида кўрсатган маҳобатли ҳамда хайрли ишлари, Абдурашид хонлиги салтанати ҳақидаги фикр-мулоҳазалари тарих саҳифаларига қайд этилгандир.

Омониссо Нафисий ҳаётининг иккинчи даври шоҳ Абдурашидхоннинг ҳарамида ўтди. У султон ўрдасида хон салтанатининг барча ишларида иштирок этар экан, илм-маърифат бўйича шоҳнинг вазири, адабиёт-санъат аҳлининг сарвари сифатида йигирма йил ижод билан, қайноқ иш билан машғул бўлди. Шоиру-шоиралар, олиму-алломалар, бастакору-мақомчилар, хаттотлару-машоихларни ўрдага тўплаб, адабиёт-санъатни, маданият-маърифатни ривожлантириш йўлида бутун имконият ва қобилиятини ишга солди. Машҳур мақомшунос олим, шоир Қидирхон Ёркандий билан биргаликда уйғур ўн икки мақомини тўплаш, тартибга солиш, бир бутунлигини таъминлаш — аслият асосида тиклашда чуқур билим, заковатини сарфлади.

Туркийзабон шоира Омониссо Нафисий "Тарки ватан бўлмоғил, айлагил сайри жаҳон" сатри билан бошланган равон, ўйноқи ғазалида маърифатни улуғлаб, ватанпарварлик туйғусини тараннум этади:

Тарки ватан бўлмоғил, айлагил сайри жаҳон,
Бу жаҳон яхши-ёмонға бўлғуси чўнг имтиҳон.
Маърифат иқлимининг султонидир кашфиёт,
Элга қилсанг муҳаббат ажроси бўлғай аён.
Бўлса шайдо кимки элга, қилмаса ишга хилоб,
Чашма ҳосил ажридан бўлғуси оби равон.
Жону-жаҳон яйрағай нағмаий мақом ила,
Машрабидан бўлғуси паришонлар шодумон.
Булбулға гул хуштордир, гул интизор навоға,
Бўстон файз берарму мақомсизга бир дармон.
Маърифатдир равнақи боғу-чаман билсангиз,
Эл ишқининг чироғи айни мақом бу замон.
То азалдан бу ватан вужуди олам кўзидир,
Ҳар балони рад этиб, ошиқ Омон, эл омон.

Уйғуристон халқларининг туб ижтимоий-иқтисодий, миллий ва маънавий манфаатларини, шону-шавкатини ҳимоя қилиш, миллий, ижтимоий ва маданий бир бутунлигини сақлаб қолиш йўлидаги фаолияти шоира ижодида ўз аксини намоён этди. У маҳзун байтларининг бирида шундай куйлайди:

Олиб нур тонг булоғидан, илм-фан гуллари яшнаб,
Юрак илҳом ила сукди, бахт чўлпонлари чақнаб.

Уйғуристонда Омониссо Нафисий орқали юз минглаб, миллионлаб кишилар адабий маърифатдан баҳраманд бўлди ва бўлмоқда.

Уйғур адабиёти тарихида энг истеъдодли шоира, нозиктаъб санъатшунос Омониссо Нафисий номи энг мўътабар номдир. Бу номда уйғур шеърияти бутун камолияти билан нур сочиб туради. Шу сабабдан унга Уйғуристон халқининг муҳаббати чексиз ва абадийдир.

ОСИМ БОҚИЙ ўғли,
филология фанлари номзоди.

• Дам олиш бекати

ФРАНЦУЗ ХАНДАЛАРИ

Актёр театр директори ҳузурига кирди.

— Менга аванс берсангиз.

— Кечкурунги томошадан кейин ўйлаб кўрамиз.

— Аммо кутиб туролмайман. Тўрт кундан бери соқолимни олмадим. Сартарошга боришга чақам ҳам йўқ.

— Авф этасиз, иложим йўқ.

— Бўлмасам, бундай соқол билан Ромео ролини ўйнай олмайман! Директор бироз ўйланиб турди-да, қарор қилди:

— Режиссер! Эълонни ўзгартиринг. Кечқурун "Кўк соқол" қўйилади.

***

Директор бюро бошлиғидан сўради:

— Янги хизматчи нима иш билан шуғулланди?

— Пашшаларни санади.

— Шуми, холос!

— Йўқ жаноб, улардан бирини ўлдирди ҳам.

***

Рақиблардан бири ва гувоҳлар белгиланган жойда ҳозир бўлдилар. Дуэлист соатига қаради ва деди:

— Агар 5 минутда рақибингиз келмаса, усиз бошлайман.

***

— Нима учун машинани ўғирладингиз? — сўради судья.

— Эгаси йўқ деб ўйлабман.

— Нимага?

— Чунки машина қабристоннинг олдида турган экан.

***

— Меҳмонхонангизда бир ой яшаш қанчага тушади?

— Бироз сабр қилинг. Ҳозир ҳисоблайман...

— Нимани? Оғзаки билмайсизми?

— Йўқ... Ҳали ҳеч ким бир ой турган эмас,

***

Бир киши Сена дарёси бўйига ўтириб олиб, балиқ овларди. Бир дўсти ўтиб кетаётиб унга деди:

— Ов ёпилган!

— А! Яхши! Шунинг учун ҳеч нарса илинмаётган экан-да.

***

Бир автордан сўрадилар:

— Сизнинг охирги пьесангиз комедиями?

— Ҳа, муваффақиятли чиқса комедия, муваффақиятсизликка учраса, трагедия.

***

Бир қиз кучугини етаклаб, сайр қилиб юрарди. Бир жаноб қизга юзланди:

— Яхши қиз, қандай ажойиб кучугингиз бор экан. Олдига яқинлашсам бўладими?

— Албатта, бўлмаса қандай қилиб тишлайди?

***

Бир бола телевизор ҳаваскори эди. Ойиси шамоллаб қолди.

Дадаси ишдан келгач, ўғлидан сўради:

— Ойингнинг соғлиғи қалай?

— Кўриниши яхши, лекин овозини созлаш керак.

Французчадан Ҳусниддин ҚУННАЛИЕВ таржимаси.

Муҳаррир ўринбосари
Р. УМАРОВ

• Шоир Сайёр — "Тошкент ҳақиқати" меҳмони

ЎЗИМ ҲАҚДА ЎЗИМ ЎЙ СУРДИМ...

Шоир ва адиб Сайёр 1934 йилда Тошкент шаҳрида, деҳқон ва боғбон Иноят Файзуллоҳ ўғли хонадонида таваллуд топди. 1957-62 йилларда Москвада, жаҳон адабиёти олийгоҳида таҳсил кўрди. Ўша йиллардан бошлаб Сайёрнинг шеърлари, ҳикоялари, қиссалари матбуотда мунтазам чиқиб туради. Ўнлаб китоблар муаллифи.

Хўш, кутлуғ 60 ёшга қадам қўйган шоир ҳозир кўпроқ нималар ҳақида ёзмоқда? Буни билишни истаган мухлислар эътиборига шоирнинг янги шеърларидан намуналар ҳавола этиб, унинг ижодий изланишларига муваффақиятлар тилаб қоламиз.

ТОМЧИ

Томчи — қумга сингганин кўрдим,
Томчи изсиз кетганча кетди.
Ўша-ўша эди қум бети,
Ўзим ҳақда ўзим ўй сурдим:
Ҳатто мева бермас ҳар навда,
Ҳатто мева бермас ҳар дарахт.
Ўқинг хато кетмасин овда,
Ушалсин деб интилган ҳар аҳд!
Из тўшагин ҳаётда лойиқ,
Фарзанд қолдир элга муносиб,
Шунда номинг яшар кун ошиб,
Ёдда тутар сени халойиқ!
Эллар билан сен эл бўлиб қол,
Тиш синдирмас ҳалол ош тоши.
Ўгитларим қулоғингга ол,
Ҳаммасининг меҳнатдир боши!
Тегмасин сўз яна қамчиндай
Қонда ёнган у ўтим эди.
Кетма қумга синган томчидай
Ўз-ўзимга ўгитим эди...

АДАШМАНГЛАР

Адашади пешонам шўр, деганлар,
Адашади хаёлим ғўр, деганлар.
Адашади, мен ҳам шундоқ адашдим,
Адашади тақдирим кўр, деганлар.
Халқим дейди: сендан бўлсин ҳаракат,
Ҳаракатинг келтиради баракат.
Инсоф билан, иймон билан яшасанг,
Данак чақсанг, чиқаверар ялакат!
Тақдирингни ўзинг ярат, ён берма,
Ҳақталаб бўл, осонликча жон берма.
Ўт оч худбин, ўзим деган бахилга,
Дўстга таян, бош эг фақат ақлга!
Амалингда доим шуни кўзда тут,
Яхшилик қил, бошқалардан шуни кут.
Билки, умр асло зое ўтмасин,
Нажоткор бўл, таянади сенга юрт!
Мен адашдим, дўстларим адашмасин,
Ўзларини бебахт, деб аташмасин.
Ёрим, дея қалбига тўлиб зардоб,
Интиқ кўзин уфққа қадашмасин!
Адашади пешонам шўр, деганлар,
Адашади хаёлим ғўр, деганлар.
Адашади, мен ҳам қаттиқ адашдим,
Адашади тақдирим кўр, деганлар!

МЕНГА ТЕГМАНГ

Ҳазил қилар гоҳо дўстларим:
— Иш тугаса уйга чопасан?
— Тузатаман каму-кўстларим,
Кўча санғиб нима топасан?!
— Гўзалликни томоша қилгин,
Камалакдек қизлар товланар.
Турфа гуллар борлигин билгин,
Шеър ёзиб сўнг, кўнглинг овланар.
— Адашмайман асло йўлимдан,
Бир инсонга бир ёр етади.
Бебурдлик ҳеч келмас қўлимдан,
Йўлда вақтим бекор кетади.
Сиз измимга қилмангиз шаъма,
Таниганман обдон ҳуқуқим.
Шериклик ош қилмайман таъма,
Бу борада муқимман, муқим!
Дўстлар, бари ўз уйимда бор,
Уйим, десин қизми, йигитдир.
Бир мен эмас элда вафодор,
Аммо менинг мучалим итдир!
Ёрим билан чорланг, марҳамат,
Суҳбатларга доим тайёрман.
Менга тегманг, кўрсатинг ҳиммат,
Кўнглим эмас, ўзим Сайёрман!

УМИД ҚИЛСАМ...

Умид қилсам, дейман...
Умид — яхшидир!
Умид — ҳаётимнинг кўрки, нақшидир!
Ошиқлар умидни юксак қўйганлар...
...Гоҳда умид учун кўзни ўйганлар...
Сен мени деган кун қалбим — бахшидир!
Не бўлса, бўлмаса умид яхшидир!..
Чиройинг ишқида, о, у куйганлар,
Қўрқаман, йўлимни тўсиб қўйганлар!

САЙЁР.

• Янги китоблар

ИСТЕЪДОДНИНГ ҚЎШ ҚАНОТИ

Ўзбек адабиётининг 70-80-йиллар босқичида фаол ижод қилган ёзувчилардан бири истеъдодли адиб Ўлмас Умарбековдир. Ў. Умарбеков ҳаёти ва ижоди тўғрисида Абдулла Қаҳҳор, Ойбек, Саид Аҳмад айрим адабий-танқидий лавҳалар битиб, талантли ижодкор фаолиятига катта баҳо берганлар. Адабиётшунос олиму, адабий танқидчилардан Лазиз Қаюмов, Озод Шарофиддинов, Умарали Норматов ва бошқалар ҳам адибнинг алоҳида асарлари ҳақида қизиқарли мақолалар эълон қилганлар.

Айтиш лозимки, ҳар бир истеъдоднинг ўз тадқиқотчиси, унинг ижодини чуқур ва атрофлича таҳлил қилувчи адабий танқидчиси бўлади. Кузатишимизча, таниқли адабиётшунос Собир Мирвалиев бу адиб ҳақида кўп йиллардан буён илмий-тадқиқий таҳлил билан шуғулланади. Шу узоқ муддатли адабий кузатишларнинг ижодий-илмий маҳсули сифатида олимнинг Ўлмас Умарбеков ҳақидаги "Истеъдоднинг қўш қаноти" номли адабий портрети "Ёзувчи" нашриёти томонидан чоп этилиб, китобхонлар қўлига етказилди.

Бизга маълумки, адабий портрет, айниқса ихчам адабий портрет яратиш борасида С. Мирвалиевнинг яхши тажрибаси бор. Унинг "Ўзбек адиблари" китоби фикримизнинг далилидир. "Истеъдоднинг қўш қаноти" ўртача ҳажмли адабий портрет бўлиб, ўқиган кишисини зериктириб қўймайди. Содда, самимий руҳда битилган тадқиқот тарихийлик принципи асосида адиб ҳаёти ва ижодини бир бошдан босқичма-босқич таҳлил этишга қаратилган. Ҳар икки маънода истеъдоднинг туғилиши ҳақида фикр юритаркан, тадқиқотчи Ўлмас Умарбековнинг нима сабабдан айнан ёзувчи бўлганлигини қизиқарли мисоллар воситасида ҳикоя қилади. "Ҳикоянавис санъати" бобида ёш адибнинг тилга тушган "Бобоёнғоқ" ҳикоясидан тортиб, гўзал лирик насрий шеърлар — "Болгар қўшиқлари"гача босиб ўтилган маҳорат кўчасидаги излари тадқиқ остига олинади. Ҳикоячилик санъатида Ўлмас Умарбековнинг ўзига хос ижодий йўли баён қилинади.

Ўлмас Умарбеков ҳикоячиликда адабиётга қадам қўйиб, катта-кичикка танилган бўлса, кейинроқ қиссачилик санъатида ўзини кўрсатиб, эл орасида, айниқса, ёшлар ўртасида кенг шуҳрат топди. Унинг кетма-кет эълон қилинган "Чўли ироқ", "Кимнинг ташвиши йўқ", "Жўра қишлоқ", "Уруш фарзанди" сингари қиссалари кўпчиликнинг меҳрини қозонди. Булар орасида адибнинг "Севгим, севгилим" қиссаси барчанинг оғзига тушди. Тадқиқотчи С. Мирвалиев адиб қиссаларини таҳлил остига оларкан. уларнинг ҳар бирига алоҳида калит топиб, "олтин сандиқларини жаранглатиб" очишга ҳаракат қилади. Айни пайтда Ў. Умарбеков қиссачилигига хос бўлган хусусиятларни умумлаштиради, улардан хулосалар чиқаради.

Танқидчи С. Мирвалиев ўз китобини "Истеъдоднинг қўш қаноти" деб атаганида ёзувчи Ўлмас Умарбековнинг икки қаноти ҳисобланган насри-ю, драматургиясини кўзда тутган бўлса ажабмас. Адабиётшунос айниқса адибнинг кўп баҳс-мунозараларга сабаб бўлган "Одам бўлиш қийин" романини атрофлича тадқиқ остига оларкан, 70-йиллар ва роман яратилган, эълон қилинган кунларда ўқувчилар, ёзувчилар, адабий танқидчилар ўртасидаги тортишув-талашувларга муносабат билдиради. Уларга маълум вақт кўпригидан берида туриб, босиқ эҳтиром билан холис баҳо беради. "Одам бўлиш қийин"нинг ахлоқий-маънавий таъсир кучини ўзбекнинг анъанавий тарбия ва дидактикаси билан боғлайди.

"Виждон олдидаги бурч" боби китобнинг драматик асарлар таҳлилига бағишланган қисмидир. Бу ўринда тадқиқотчи халқимизга яхши таниш бўлган ёзувчининг "Қиёмат қарз", "Комиссия", "Шошма қуёш", "Аризасига кўра" каби пьесаларини тадқиқ қилиб, бу асарлардаги чинакам драматик образларнинг яратилиш маҳоратига адабий-танқидий баҳо беради. Тадқиқотчи бу бобда айниқса: "Қиёмат қарз" драмасида кўтарилган маънавий ахлоқий муаммоларни чуқур ва атрофлича ўрганишга интилади. Инсон ва жамият, одамлар орасидаги ўзаро инсоний муносабатлар, ахлоқий камолот ва инқироз масалаларига ўз муносабатини билдиради. Ў. Умарбеков драматик асарлари мисолида умуман ўзбек драматургиясининг 70-80-йиллардаги тараққиёт йўлига холис баҳо беради. "Кузнинг биринчи куни", "Суд", "Курорт" пьесалари мисолида замондошларимиз образи, уларнинг маънавий ахлоқий қиёфалари, орзу-интилишлари танқидчи томонидан очиб берилади. Ёзувчи маҳорати, драматург санъати таҳлил ва тадқиқ қилинади.

Бугунги кунда қутлуғ 60 ёшни кутиб олаётган Ўлмас Умарбеков бу ёшга қадар ўз халқининг меҳр-муҳаббатини қозонган, унга сидқидилдан адабий хизмат қилиб, халқ камолида, ёшлар тарбиясида ўзининг самимий, камтарин ҳиссасини қўшган. Биз ҳам қўш қанотли истеъдод эгаси Ўлмас Умарбековга бундан кейинги ижодида ҳам янги довонлар ошишини истаб, бу йўлда сиҳат-саломатлик, тетик руҳ тилаймиз.

Маҳмуд САТТОРОВ,
филология фанлари номзоди.

• Бир шингил ҳазил

ХУСУСИЙ ЭЪЛОНЛАР

"Марианнанинг пойқадами теккан сомондан бор. Уни еган оту-сигирлар, қўю-эчкилар чиройли, бири-биридан ширин тойчоғу-бузоқчалар, қўзичоғу-эчкичалар туғиб беради. Мексикадан олиб келиш учун кетган сарф-харажатларни айтмаса, ўзимизникидан ҳам арзон. Кундузлари Эски Жўвадан Соқивой хашакфуруш сўралсин. Ҳамма танийди".

***

"Кунига атиги ярим кило қўй гўшти (музлаганини емайди), бир коса янги соғилган сут, икки бўлак иликли, гўштдор суяк, битта оқ бухонка ёки патир нон (қатлама ҳам бўлаверади) истеъмол қиладиган "Йўлбарс" лақабли оқ-қора тусли, пахмоқ юнгли лайча сотилади. Ҳар куни икки маҳал чўмилтириб турсангиз (кечқурун ётиш олдидан дус сепиб туриш ёддан чиқмасин), бургаларидан асар ҳам қолмайди. Бир оёғи бироз оқсоқлигини, чап кўзи ожизлигини айтмаса, ўзи жуда одобли, ақлли. Дастурхон атрофида ўзини яхши тутади, фақат пичоқсанчқи билан овқатланади. Тожибой сўралсин. Телефон".

***

"Чет элдан келтирилган импортний дорилар бор. Шприц ҳам истаган миқдорда сотилади. Кундуз кунлари дорихонадан сўралсин. Йўқ дейишгач бозорга келиб Розия ким деб сўралсин. Телефон".

***

"Масъулияти, талаб ва шошилинч ишлари бўлмаган корхонага ишга киришга тайёрман. Мутахассислигим бўйича олий тоифали қоровул бўлганим учун тавсия қилинадиган ишга қоровулликни ҳам қўшиб беришлари мумкин. Боқибой Бақоев сўралсин. Телефон".

Зоир ТУРСУНОВ.

Тошкент вилояти ҳокимлиги маҳкамасининг жамоаси ҳокимликнинг масъул ходими Б. Р. Алижоновга падари бузруквори Рисбек АЛИЖОНОВнинг вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик изҳор этади.

Тошкент ҳақиқати
Муассис: Тошкент вилояти ҳокимлиги

БИЗНИНГ МАНЗИЛ: 700000, Тошкент, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32.

ТЕЛЕФОН: хатлар ва оммавий ишлар бўлими - 334-048

Руйхатдан ўтиш тартиби N 8. Буюртма Г—893. 20970 нусхада босилди, ҳажми — 2 босма табоқ. Офсет усулида босилган, қоғоз бичими А—2

• Эълон ва билдирувлар кечиктирилмай чоп этилиши кафолатланади.
• Факт ва далилларнинг ҳаққонийлиги учун мақолалар муаллифлари масъулдирлар.
• Фойдаланилмаган мақолаларга ёзма жавоб қайтарилмайди.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй. Нашр кўрсаткичи: 64672. Босишга топшириш вақти—20.30. Босишга топширилди 20.30. 1 2 3 4 5 6.